

Mustafa AYDIN

fmustafaaydin@gmail.com

İslam hayat ve hayat da bir seçimdir aslında. Bu çerçevede iyiyi, güzeli, doğruyu seçeriz. Bazen de seçtiğimizi zannederiz. Yanıldığımızı fark ettiğimizde ise iş işten geçmiş olur, kimi zaman da yanıldığımızı anlamama yanılışına düşeriz.

Çalkantılı zamanlarda ise işler epey zorlaşır. Sapla-saman, şapla-şeker karıştırılmış, karışmıştır, zira. İşte böyle bir dönemde, ufkuna tanıklık ettiğimiz bir büyük önderi Erbakan'ı kaybettik. Bu anlamda kimimiz öksüz, kimimiz yetim. Çünkü O bize, dünya imtihanını kazanmamız için hayata İslam'ın nuru ile bakmayı öğretti. Hayatın bir imtihan oluşunu örnekledi. Hayat iman ve cihattır şuurunu verdi bizlere.

Bizler de bu inanç, azim ve kararlılıkla diyoruz ki; insanlığın saadeti için şuurlandırma ve ıslah gayretlerimizi bıkmadan usanmadan sürdüreceğiz inşallah ki bu sürdürüş adına bu sayımızda;

Muhterem Erbakan Hocamızın İslam Medeniyetinin üstünlüğünü, batının ikiye bölünmüşlüğü ve gerçek ilmin İslam'da olduğunu ortaya koyan muhteşem bir makalesini paylaşıyoruz.

Yine; yeni bir dünyayı kurmak yeniden köklerimize ulaşabilmek, umutları ve coğrafyaları yeniden yeşertmek için salih insan ve yöneticilerin nasıl yetiştirilmesi gerektiğinin bilgisini ortaya koymak, Osmanlıda Saray ve Enderun Eğitimi ve alınacak derslerin günümüze yansımaları gereken etkileri, Arapça eğitimi ile insanlığın ruhuyla yeniden ahenkleşmesi gereğinin anlatımı, İslami eğitimin batılaştırılması tehlikesinin irdelendiği yazıları bu sayımızda bulabileceksiniz.

Bir vefa duygusu olarak Zeki SOYAK hocamızı da rahmetle anıyor, insanın sadece bir ceset olmadığının farkına varma şuru ile ruhumuzun gıdasının önemini hatırlatıp, kişisel gelişimde atlanan ama aslında atlanmaması gereken gerçekleri ve televizyonun toplumumuzun ifsadını konu alan yazıları beğeni ile okuyacağınızı düşünüyoruz.

Günümüzde inceliğe, ince ruha olan ihtiyacımızı vurgulamak adına daha birçok konuya bu sayımızda ince ince dokunduk. Umarım faydalı olmuşuzdur.

Öneri, teklif, katkı ve tenkitlerinizi beklediğimizi bir kez daha ifade ediyoruz, selam ve dua ile...

İçindekiler

► İslam Bir Hayat Nizamıdır ve Siyaset De Bir İmtihandır.....	4
► İslam – Batı İlişkisi ve Geleceği.....	8
► Osmanlıda Saray Eğitimi, Enderun Eğitimi ve Devlet Adamı Yetiştirme Esasları.....	24
► İslami Eğitimin Batılılaştırılması – 3.....	26
► Osmanlıda Enderun ve Saray.....	28
► Çobanlıktan Kur'an Öğreticiliğine Yükselen Sahabî Hz. Ukbe İbni Âmir El-Cuhenî (R. Anh).....	30
► Zorluklar Çocukları Olgunlaştırır.....	32
► Kur'an'dan.....	35
► Peygamberimiz'den Hayat Suyu.....	37
► Geveze Ördek.....	38
► Şuurlu Eğitim (3) Eğitimde İnsanı Tanımanın Önemi.....	40
► Meslek-Sanat ve Mimari Eğitimi.....	42
► İnsanlığın Yeniden İslâm'la Arapça Öğrenimi Yoluyla Ahenkleşmesi.....	44
► Kişisel Gelişmek-1.....	48
► Uzaklık ve Yakınlıktaki İncelikler.....	50
► Ey Gençler! Ruhlarınızı Gıdasız Bırakarak mı Nefislerinizi Terbiye Edeceksiniz?.....	52
► Mefkureci Öğretmen Zeki Soyak Hoca Efendi.....	54
► Çocukta Uyum ve Davranış Bozuklukları.....	56
► Sözün Gücü.....	60
► Karikatür.....	62
► Bulmaca.....	64

Reklam İçerik

► 2011 Pınar Yaz Okulu.....	34
► Beyza Piliç.....	36
► Ankara Aziziye Eğitim Kurumları.....	49
► Gençlik Eğitim Kurumları.....	59
► Anadolu Gençlik Derneği.....	61
► Alya Gordion Thermal.....	63

İsmail Hakkı AKKİRAZ
ÖĞ-DER Genel Başkanı

4

baş makale

İslam Bir Hayat Nizamıdır ve Siyaset Te Bir İmtihandır

Prof. Dr. Necmettin ERBAKAN
Millî Görüş Lideri

8

konferans

İslam – Batı İlişkisi ve Geleceği

Prof. Dr. Oya AKGÖNENÇ
Ufuk Üniversitesi Öğretim Üyesi

24

makale

Osmanlıda Saray Eğitimi, Enderun Eğitimi ve Devlet Adamı Yetiştirme Esasları

SAHİBİ
ÖĞ-DER
Şuurlu Öğretmenler Derneği Adına
Genel Başkan İsmail Hakkı AKKİRAZ

SORUMLU YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ
Hüseyin YAVUZ

YAYIN TÜRÜ
Yaygın 3 Aylık süreli yayın

GENEL YAYIN YÖNETMENİ
Mustafa AYDIN

EDİTÖR
Tacettin ÇETİNKAYA

YAYIN KURULU
Prof. Dr. Mete GÜNDOĞAN
Dr. Nuh SAVAŞ
Şaban CENGİZ
Mecit DÖNMEZBİLEK
Yılmaz BÖLÜKBAŞI
Mustafa ALKAN
Abdurrahman ERBAŞ

HUKUK DANIŞMANI
Prof. Dr. Mustafa KAMALAK

REKLAM
Mustafa DEMİR

DAĞITIM
Adem Semih UYAR

Dr. Nuh SAVAŞ
Eğitimci - Yazar

30

öncüler

Çobanlıktan Kur'ân Öğreticiliğine Yükselen Sahabi Hz. Ukbe İbni Âmir El-Cuheni (R. Anh)

İbrahim Halil ER
Eğitimci, Yazar

42

eğitim tarihimiz

Meslek-Sanat ve Mimari Eğitimi

Halil İbrahim KABAK
Eğitimci - Yazar

54

makale

Ey Gençler! Ruhlarınızı Gıdasız Bırakarak mı Nefislerinizi Terbiye Edeceksiniz?

Hüseyin YAVUZ
Eğitimci

32

makale

Zorluklar Çocukları Olgunlaştırır

Doc. Dr. Candemir DOĞAN
Arapça Eğitimi Doçenti

44

eğitim

İnsanlığın Yeniden İslâm'la Arapça Öğrenimi Yoluyla Ahenkleşmesi

Mustafa AYDEMİR
Eğitimci

56

portre

Mefkureci Öğretmen Zeki Soyak Hoca Efendi

Ramazan AKSOY
Eğitimci

40

eğitim ve şuur

Şuurlu Eğitim (3) Eğitimde İnsanı Tanımanın Önemi

Durmuş KOÇ
Eğitimci - Şair - Yazar

50

makale

Uzaklık ve Yakınlıktaki İncelikler

H. Hilal ARSLANOĞLU
Psikolojik Danışman-ERDEP Formatörü

58

psikoloji

Çocukta Uyum ve Davranış Bozuklukları

İçindekiler

GRAFİK TASARIM

Millî Şuur Dergisi
0 (312) 286 18 83
Sinan ORAL
0505 517 73 01
snnoral@gmail.com

BASKI

Semih Ofset
Büyük Sanayi 1. Cadde No: 74
İskitler - ANKARA / 06060
Telefon: (0 312) 341 40 75
Fax: (0 312) 341 98 98

BASIM TARİHİ

15 Haziran - 2011

YAYIN İDARE MERKEZİ

Ziyabey Cad. 1420. Sk. No : 2/1
BALGAT / ANKARA
TEL: 0 (312) 286 18 83
FAX: 0 (312) 287 61 80
WEB: www.millisuur.com.tr
e-posta: bilgi@millisuur.com.tr

Millî Şuur Dergisi

ÖÇ-DER; Şuurlu Öğretmenler Derneği yayınıdır. Yazı ve fotoğrafların tüm hakları Millî Şuur Dergisi'ne aittir kaynak gösterilmek suretiyle alıntı yapılabilir. Millî Şuur Dergisi basın ve meslek ilkelerine uyar.

Yayınlanan yazıların sorumluluğu yazarına aittir.

İSLAM BİR HAYAT NİZAMIDIR VE SİYASET DE BİR İMTİHANDIR

**Peygamberimiz
insanların
“Lailahe İllallah
Muhammedün
Rasulüllah”
demelerini
sağlayarak
cehaletin
karanlığından
kurtulup İslam’ın
aydınlığına
kavuşmalarını
başardı.
Peygamberimizin
tebliğ ve davetine
muhatap olanlar
şirkten tevhide
döndüler,
dünyalarını ve
ahiretlerini
kurtardılar**

Euzübillahimineşşeytanirracim

Bismillahirrahmanirrahim

Elhamdü Lillahi Rabbil Âlemin, Vessalatü Vesselamü Ala Seyyidina Muhammedin Ve Ala Alihi Ve Eshabihi Ecmain.

Değerli dostlar, geliniz birlikte tefekkür edelim, bir nefis muhabesi yapalım.

Biz elhamdülillah müslümanız ve İslam’ın temel esaslarına ve kaynaklarına göre inanan, yaşayan, meselelerini ve çözümlerini İslam’da arayan kimseleriz. Varlığında ortağı olmayan bir tek Allah’a inanıyoruz. Amentümüz İslam’ın amentüsüdür. Başka amentülere itibar etmeyenlerdiniz. Peygamberimiz insanların “Lailahe İllallah Muhammedün Rasulüllah” demelerini sağlayarak cehaletin karanlığından kurtulup İslam’ın aydınlığına kavuşmalarını başardı. Peygamberimizin tebliğ ve davetine muhatap olanlar şirkten tevhide döndüler, dünyalarını ve ahiretlerini kurtardılar.

Allah (c. c), varlığının başlangıcı ve sonu olmayan, doğmamış ve doğurulmamış, başkasına muhtaç olmayan, kemal sıfatları ile sıfatlanan, noksan sıfatlardan münezze bir ilahtır. O, yaratan, yaşatan, tanzim eden ve yönetendir. Varlığının bilinmesi için kâinatı yaratandır. Mülkün sahi-

bidir. Mülkünde ortağı olmayan- dır. Dünya imtihanı bitip kıyamet koptuğunda, ahiret âleminde mahşer yerinde, hesap gününün tek hâkimidir.

Âlemlerin Rabbi olan Allah (c. c), İnsanı eşrefi mahlûkat olarak yaratmıştır. Biz O’nun yarattığı bir mahlûkuz. Bizi yaratan, yaşatan, rızık veren, yöneten, ecelimizi tayin edendir. Biz O’nun mülküyüz ve O’nun mülkünde yaşıyoruz. Söz O’nundur ve O’nun sözünün yanında bizim hiçbir sözümüz yoktur.

O, sözünü Kuran-ı Kerim’de söylemiştir. Mülk suresinin bir ve ikinci ayetlerinde şöyle buyurmaktadır. **“Mülk, elinde olan (Allah)’ın şanı ne yücedir. O, her şeye gücü yetendir. Hanginizin daha güzel amel yapacağını imtihan etmek için, ölümü ve hayatı yaratandır. O, her şeye galip gelendir, affedendir.”**

Allah (c. c), biz kullarını bu dünya hayatında imtihan etmektedir. **“Her nefis ölümü tadacaktır. Biz, sizi şer ve hayırla imtihan ederiz. Ve bize döndürüleceksiniz.”** (Enbiya suresi: 35) Bu ve benzeri nice Kuran ayetleri dünya hayatımızın bir imtihan yeri olduğunu, hayatın ve ölümün bu imtihan için yaratıldığını bize haber vermektedir.

Biz bu dünya hayatında niçin imtihan oluyoruz? sorusu önemli

bir soru olarak önümüzdedir. Bu sorunun cevabını Kuran'dan öğrenelim. **"Sizi yeryüzünün halifeleri yapan, size verdiği şeylerle (nimetlerle) sizi imtihan etmek için bir kısmınızı diğerlerine derecelerle üstün kılan O'dur. Muhakkak senin Rabbin, cezası çabuk olandır. Ve gerçekten O, Ğafur'dur, Rahim'dir."** (Enam suresi: 165)

Bu ayette de işaret edildiği gibi rabbimiz başka varlıklara vermeyip de sadece bize verdiği nimetler sebebiyle bizleri imtihan etmektedir. Bu nimetler, başta akıl nimeti olmak üzere doğruyu yanlıştan, iyiyi kötüden, güzeli çirkinden, faydalıyı zararlıdan, adaleti zulümden ayırt edebilme nimetleri ile cüzi irade nimetleridir. Bu altı nimet insanların dünya ve ahiret sadetleri için gerekli nimetler olmakla birlikte yeterli değildir. Bu nimetleri tamamlamak üzere Allah (c. c), bir yedinci nimet olarak, insanlara rahmet ve şefkatinden dolayı İslam nimetini ihsan etmiştir. İslam nimeti Allah'ın insanoğluna en büyük ikramı ve ihsanıdır. **"Leş, kan, domuz eti, Allah'tan başkası adına kesilenler, boğulmuş, (taş, sopa gibi şeylerle) vurularak öldürülmüş, düşerek ölmüş, boynuzlanıp ölmüş, yırtıcı hayvanların parçalamasıyla ölmüş-ölmeden kestikleriniz müstesna olup- putlar üzerine kesilenler**

ve fal oklarıyla kısmet aramanız size haram kılındı. Bunlar fasıklıktır. Bugün kâfirler, sizin dininizden (onu yok etmekten) ümitlerini kesmişlerdir. Onlardan korkmayın, benden korkun. Bugün size dininizi ikmal ettim, üzerinize olan nimetimi tamamladım ve sizin için din olarak İslam'ı beğendim..." (Maide suresi: 3)

Bu ayet İslam dini ile nimetlerin tamamlandığını ve bu dinin yaratan, yaşatan, yöneten Rabbimiz'in rızası olduğunu ilan eder. Bu ilan gereğidir ki insan, yaratanını razı etmek için İslam'ın hem şekline hem de ruhuna uymak zorundadır. Bizim dünya imtihanımızın hikmeti, Allah'ın rızası olan İslam'ı bir hayat nizamı olarak görüp yaşayarak şükredenlerden mi, yoksa nefis ve arzularımızı esas alıp batıla sarak nankörlerden mi olacağız hususudur. **"...Onu (insanı) imtihan edeceğiz. Onun için onu işiten ve gören yaptık. Biz ona (İslam'ı) yolu gösterdik. İster şükredici olsun ister nankör."** (İnsan Suresi-2, 3)

İslam Allah'ın rızasıdır. Tercihlerden bir tercih değildir. Dünya ve ahiret saadetimiz için tek çaredir. Allah katında tek hak din İslam dinidir. İslamsız saadet olmaz. Bu gerçekleri görmemiz gerekir. Hesaba çekileceğimiz

İslam Allah'ın rızasıdır. Tercihlerden bir tercih değildir. Dünya ve ahiret saadetimiz için tek çaredir. Allah katında tek hak din İslam dinidir. İslamsız saadet olmaz. Bu gerçekleri görmemiz gerekir. Hesaba çekileceğimiz günün pişmanlığı bize fayda vermeyecektir.

Allah'ın kulları olarak, O'ndan gelen ve O'na dönecek, dünya hayatımızın hesabını sadece O'na verecek kimseler olarak elimizin boşa çıkmamamsı için, Din ve Ahlakımızı, İlmimizi, Talim ve Terbiyemizi, Ticaretimizi, İktisat ve Ekonomimizi, Siyasetimizi, İdaremizi ve Hukukumuzu Allah'ın rızası olan İslam ile şekillendirmemiz kulluğumuzun gereğidir.

günün pişmanlığı bize fayda vermeyecektir. Hesap gününü dikkate alarak dünyamızı tanzim etmemiz gereklidir ve zorunludur. Nitekim Kuran peygamberimizin lisanı ile bizleri ikaz ediyor ve uyarıyor. **"De ki: "Ben de ancak sizin gibi bir beşerim. Ancak bana şöyle vahy olunuyor: "Sizin ilahınız ancak tek bir ilahdır. " Kim Rabbine kavuşmayı umuyorsa, salih amel işlesin ve Rabbine ibadetine hiçbir kimseyi ortak etmesin. "(Kehf suresi: 111)** Bu ayette davet edildiğimiz üç şey var. Allah'ın varlığına birliğine inanmak, salih amel işlemek, Tevhitte, amelde,

ahlakta şirke düşmemek, yani Allah ve resulünün sözünden başka sözlere itibar etmemektir.

İnsanlar sosyal bir varlıklardır. Hayatlarını birlikte toplu olarak yaşamak zorundadırlar. Toplu yaşamının kuralları ve düzenleri vardır. Dünya hayatımız bakımından ferdi, toplum ve kurumsal faaliyetlerimiz ilgili olarak dört alan vardır. Bu alanlar şunlardır.

1. Din ve Ahlak
2. İlim, Talim ve Terbiye
3. Ticaret, İktisat ve Ekonomi
4. Siyaset, İdare ve Hukuk

Bu dört alan hayatımızın bütünü içerisinde ayrı ayrı değerlendirilebileceğimiz şeyler değildir. Bunlar bütünün parçasıdır ve birlikte yürütülmesi ve tanzim edilmesi gereken unsurlardır. Müslümanlar ve bütün insanlık âlemi dünya ve ahiret saadetleri bakımından bu dört alanı İslam'ın temel esaslarına uygun olarak tanzim etmek zorundadırlar. Aksi takdirde saadet bulamazlar. **"Kim, İslam'dan başka bir din ararsa, bilsin ki kendisinden (böyle bir din) asla kabul edilmeyecek ve o, ahirette ziyan edenlerden olacaktır. "** (Al-i İmran suresi: 85) Bu ayet insanların İslam'ı görmezlikten gelerek kurdukları düzenlerin, kabullerin Allah katında bir değerinin bulunmadığının en açık delilidir.

Allah'ın kulları olarak, o'ndan gelen ve o'na dönecek, dünya hayatımızın hesabını sadece o'na verecek kimseler olarak elimizin boşa çıkmamamsı için, din ve ahlakımızı, ilmimizi, talim ve terbiyemizi, ticaretimizi, iktisat ve ekonomimizi, siyasetimizi, idaremizi ve hukukumuzu Allah'ın rızası olan İslam ile şekillendirmemiz kulluğumuzun gereğidir.

Değerli dostlar, bizler bu dünya hayatının hesabını kime vereceğiz? Elbette ki bizi yoktan var eden Allah'a vereceğiz. Bu hesabı düzgün vermemiz Allah'ın rızası olan İslam'ı yaşamamıza bağlıdır.

Bilmeliyiz ki biz İslam dininin tamamından sorumluyuz. İslam'ın yarısını yaşamak tamamını yaşamak değildir. Çünkü İslam'ın yarısı kendisi değildir. Biz İslam'ın din ve ahlakla ilgili hükümlerini kabul edip uygulayacağız da, ilim, talim ve terbiye, ticaret, iktisat, ekonomi, siyaset, idare ve hukukla ilgili hükümlerini yok mu sayacağız. Böyle bir yöneliş bize dünya imtihanını kaybettireceği gibi dünya ve ahiret saadetimize de engeldir. Çünkü Rabbimizin böyle bir hale rızası yoktur. **" Yoksa siz kitabın bir kısmına inanıyor da, bir kısmını inkâr mı ediyorsunuz? Böyle yapanların cezası ancak dünyada rüsvaylıktır. Kıyamet gününde ise azabın en şiddetlisine itileceklerdir. Allah yaptıklarınızdan gafil değildir. "** (Bakara suresi: 85)

Biz müslümanlar bugün yaşamakta olduğumuz sıkıntıların temelinde yanlış İslam algısının yattığını bilmek zorundayız.

İslam bir hayat nizamıdır. Siyaset, idare ve hukuk bu nizamın ayrılmaz parçasıdır ve bir imtihan konusudur.

Biz Allah'ın kulları olarak bütün alanlarda olduğu gibi siyasi, idari ve hukuki meselelerde de İslam'ın bu alanla ilgili koyduğu esaslara uymak zorundayız.

Siyaset nedir?

Müslümanlar olarak siyasetten ne anlayacağız. Bunu anlamak için kaynaklarımıza bakmakta fayda vardır.

Siyaset, Lisan'ül-Arab'da "bir şeyin üzerine onu ıslah etmek amacıyla yönetici olmak. " olarak tanımlanmaktadır. Kamus'ül-Muhit'te ise kelimenin sözlük anlamı "emretmek/yasaklamak" olarak verildikten sonra "aslında bir nesne ile ilgilenmek, sahip çıkmak ve ıslahı konusunda özen göstermek" anlamına geldiği belirtilmektedir.

Ömer Nasuhi Bilmen Hukuku İslamiyye kitabında siyaseti şöyle tarif etmektedir. "Emir sahipleri- nin toplum için koydukları emir ve yasakları, edep ve ahlakın, toplum huzurunun ve mal güvenliği- nin sağlanmasına yönelik olarak yapılan kanun, insanları dünya ve ahiret saadetlerini sağlayacak yola tebliğ, davet ve irşat ederek toplumun ıslahı için çalışmaktır."

İbni Abidin ise siyaseti şu şekilde tarif etmektedir. "Siyaset, halkı dünya ve ahirette saadetlerini ve kurtuluşlarını sağlayacak yola irşat ederek, onların huzuru, salahı, refahı ve yararı için çalışmaktır." Bu tarifi devamında ise İbni Abidin, bütün İslami hükümlerin iman ve siyaset çevresinde döndüğünü açıklamaktadır.

İşte kendi kaynaklarımızda siyaset bu şekilde tanımlanmaktadır.

Erbakan hocamız "Milli Görüşçüler olarak bütün insanlığın sadeti için çalışıyoruz. Biz siyaset yapmıyoruz, cihat ediyoruz." sözlerini bu tanımlara uygun olarak söylemiştir.

Bu tariflere göre siyasetin iki boyutu vardır. Birincisi zihniyet ve itikat, ikincisi de liyakat ve ehliyet boyutudur.

Siyasetin zihniyet ve akide zeminini, Hak ile Batılın ilah, insan ve çevre ile ilgili görüş ve kabullerine dayanmaktadır.

Hakkın ilah anlayışının özünde tevhit akidesi vardır. İnsanın İslam fıtratı üzerine ve günahsız olarak doğduğunu kabul eder. Çevrenin Allah(c. c)'ın insanlara bir emaneti olduğunu benimser. Bu çizgi ve anlayış günümüzde Milli Görüş ve kadroları tarafından temsil edilmektedir. Bu kadrolar iktidara geldiklerinde ne yaparlar hususu Kuranda şöyle beyan edilir. **"Onlar (hakkı üstün tutan müminler) eğer kendilerine yer (yüzün)de bir iktidar fırsatı verirse dosdoğru namazı kılarlar, zekâtı verirler, iyiliği emrederler, kötülüğü ne-**

yederler. Bütün işlerin sonu Allah'a varır." (Hac suresi: 41)

Batılın ilah anlayışının temelinde teslis, şirk ve nefsi ilah edinme akidesi bulunmaktadır. İnsanın günahkâr olarak doğduğunu kabul eder, temizlenmek, arınmak için kilisenin aracılığını zorunlu görür. Çevrenin kilisenin mülkü olduğunu benimser. Bu anlayış günümüzde Batı, İrkçi Emperyalizm, Siyonizm ve işbirlikçileri tarafından temsil edilmektedir. Bu anlayışa sahip insanların iktidara gelmeleri halinde yapacakları Kuranda şöyle açıklanmaktadır. **"İnsanlardan öyle kimseler vardır ki, onun bu dünya hayatına ait sözü senin hoşuna gider ve o, kalbinde olana (samimi olduğuna) Allah'ı şahit tutar. Hâlbuki o, düşmanların en azıdır. O, yeryüzünde iş başına(iktidara) geçtiği zaman ortalığı fesada vermek, ekinleri tahrip edip, nesilleri bozmak için çalışır. Allah bozgunculuğu sevmez."** (Bakara suresi 204-205)

Günümüzde de siyaset bu iki anlayışa göre yapılmaktadır.

Ülkemizde siyaset yapan ve yönetime talip olan kadrolar ve bu kadroların oluşturdukları partiler bu iki anlayıştan birisinin temsilcisi durumundadırlar.

Siyasetin ehliyet ve liyakat boyutu, kadroların itikatları ve hak anlayışları yanında bilgi, tecrübe, hidayet, feraset, dirayet, şuur ve vizyon sahibi olmaları durumudur. Bu özelliklere sahip olmayan insanlara yönetme vekâleti vermek veren verilen bakımından bir zulümdür.

Biz müslümanlar olarak siyaset ve muhtevastan da imtihan olmaktadır.

Seçimler bu imtihan dünyasında insanlar ve müslümanlar için bir cüzi irade faaliyetidir.

Tercih ettiği siyaset anlayışı ve vekâlet verdiği kadroların yaptığı her işten mesuldür.

Hakkın ilah anlayışının özünde tevhit akidesi vardır. İnsanın İslam fıtratı üzerine ve günahsız olarak doğduğunu kabul eder. Çevrenin Allah(c. c)'ın insanlara bir emaneti olduğunu benimser. Bu çizgi ve anlayış günümüzde Milli Görüş ve kadroları tarafından temsil edilmektedir. Bu kadrolar iktidara geldiklerinde ne yaparlar hususu Kuranda şöyle beyan edilir.

Milli Görüş ve kadroları Adil Düzen, İslam Birliği, Eğitimde Önce Ahlak ve Maneviyatı önerirken, batıcılar ve kadroları faize dayalı Köle Düzeni, Avrupa Birliği, Eğitimde Materyalizm ve batı ahlak ve değerlerini istemektedirler.

Allah bizden sadıklarla birlikte olmamızı emrediyor. Zalimlerle birlikte olmayı yasaklıyor.

Kazanmak Allah'ın rızasını gözetmek, hakkı üstün tutup ayağa kaldırabilmektir.

İslam bir hayat nizamıdır, İslamsız siyaset, idare ve hukuktan hayır gelmez vesselam.

İSLAM – BATI İLİŞKİSİ VE GELECEĞİ

[Not: Merhum Erbakan hocamız hayatını bütün insanlığın saadeti için “Yeni Bir Dünya”yı kurmaya adanmıştır. Bunun için çeşitli çalışmalar yapmış, müslüman toplulukları bir araya getirmiş, projeler üretmiş, konferanslar vermiş ve işin sonunda D-8’i kurmuştur. D-8’leri çekirdek olarak kuran Erbakan hocamız, arkasından D-60 ve D-160’ları oluşturmayı planlamıştır. Bu çalışmalar bağlamında 2002 yılında Suudi Arabistan’ın başkenti Riyat’ta düzenlenen “İslam ve Medeniyetler Diyalogu” konulu sempozyumda yaptığı “İslam-Batı İlişkisi ve Geleceği” başlıklı konuşması tarihi nitelik taşımaktadır. Bu gün İslam âleminin ve dünyanın içinde bulunduğu sıkıntılardan kurtulmanın çareleri bu konuşma içersinde beyan edilmiştir. Şimdi siz okuyucularımızı Erbakan hocamızla baş başa bırakıyoruz.]

Bismillahirrahmanirrahim

Elhamdulillahi Rabbil Alemin, Vessalatü, Vessalamü Ala Resulina Muhammedin ve Ala Alihi ve Ashabihî Ecmain.

Sözlerime başlarken her şeyden önce bütün katılımcıları saygıyla ve sevgiyle selamlıyorum.

Ve yine her şeyden önce insanlık tarihinin bu kadar önemli bir dönüm noktasında; Bütün insanlığın saadeti gagesiyle “**İslam ve Medeniyetler Diyalogu**” konulu uluslararası bu ilmi ve kültürel sempozyumu tanzim ve tertip etmesinden dolayı önce Suudi Arabistan Kralı Fahd Bin Abdülaziz’e, Kral Abdülaziz Halk Kütüphanesi Yönetim Kurulunun kıymetli Başkanı Sayın Velaht Emir Abdullah bin Abdülaziz ve diğer kıymetli yönetim kurulu üyelerine tebrik ve teşekkürlerimi sunuyorum.

Konferansa teşrif etmiş olan muhterem seçkin zevatın hepsine de aynı şekilde en içten teşekkürlerimi sunuyorum.

Ve bu uluslararası ilmi ve kültürel sempozyumunun İslam âlemi ve bütün insanlık için hayırlara vesile olmasını Cenabı Allah’tan diliyorum.

Sempozyumun tertip heyeti, bendenizden “**İslam ve Medeniyetler Diyalogu**”nu konu alan bu sempozyumda “**İslam-Batı İlişkisi ve Geleceği**” konusunda bir konuşma yapmamı arzu ettiği için sizlere bu husustaki görüşlerimi arz etmek üzere huzurlarınızda bulunuyorum.

“**İslam – Batı İlişkileri ve Geleceği**” konusundaki görüşlerimi yüksek müsaadelerinizle aşağıdaki ana bölümler halinde sunmaya çalışacağım.

A- İNSANLIĞIN HALİ HAZIR DURUMU VE İSLAM – BATI DİYALOGUNUN ÖNEMİ.

B- TEŞHİS VE GERÇEKLER.

B. I- İslam ve Batı Medeniyetlerinin Temel Özellikleri

B. II- Doğru ve Yanlış Hak Anlayışlarının Farkı ve Bunun Medeniyetler Tarihine Etkisi

B. III- İslam'ın İnsanlığın Saadetine, Kültürüne ve Medeniyetine Yapmış Olduğu Büyük Katkı

B-IV- 21. Asrın Başında, 20. Asırdan Alınacak Dersler

C- TEDAVİ: İSLAM – BATI DİYALOGU VE ÖZLENEN DÜNYANIN KURULMASI İÇİN ATILAN ADIMLAR VE ATILMASI LAZIM GELEN ADIMLAR

A- Atılan Adımlar: D–8 Hamlesi

B- “İkinci Yalla Konferansı”: D–8 ve G-7’ler Yuvarlak Masa Toplantısı

C- Teklif: Atılması Lazım Gelen Çok Önemli Adım

A- İNSANLIĞIN HALİ HAZIR DURUMU VE İSLAM – BATI DİYALOGUNUN ÖNEMİ:

a- Şu Anda İnsanlığın Durumu Nedir:

İnsanlık her zaman olduğu gibi bugün barış, huzur ve bütün insanların mesut olarak yaşayabildiği bir dünyayı özlemektedir.

Fakat ne yazık ki insanlığın bugünkü durumu bu özlenen dünyadan çok uzaktadır.

Hicri 1423 yılının, miladi 2002 yılının başındayız. Yeni bin yıla girerken bütün insanlık her zamankinden daha fazla barış, huzur ve saadet özlemi içinde bulunmaktadır.

İnsanlık bu özlemi bütün miladi 20. asır boyunca da duydu. Ancak bu özlemine bütün bir asır geçtiği halde, maalesef kavuşamadı.

b- 20. Asra Kısa Bir Bakış, Bugüne Nasıl Gelindi:

20. Asra girildiği zaman bu asrın başlangıcında imparatorlukların hakim olduğunu görüyoruz.

Yeryüzünde 4 büyük imparatorluk hâkim durumdaydı. Bunlar;

— Osmanlı Devleti

— Rus Çarlığı

— İngiltere Krallığı

— Avusturya – Macaristan İmparatorluğu idiler.

Birinci Cihan Harbi bu imparatorluklara son verdi. Bu otoritelerin yerine bazı ülkelerde faşist diktatörlükler geldi.

Altı sene süren ve insanlığın unutulmayacak büyük acı ve kayıplarına sebep olan İkinci Cihan Harbi’den sonra insanlık topyekûn Hürriyet, İnsan Hakları Ve Demokrasi’nin tesisi için uzun yıllar mücadele verdi. Bu mücadele 50 yıldan beri sürmektedir ve halen de devam etmektedir.

İkinci Cihan Harbi’ne kadar süren çeyrek asırlık bir dönemde bu ülkelerde bir “diktatörler dönemi” oldu ve bir STALİN, HİTLER, MUSSOLİNİ, FRANKO dönemi yaşandı. Bunların “faşizm” ve “baskıları” insanlara büyük zulümler yaşattı. Bu zulümlerin sonucunda İkinci Cihan Harbi çıktı.

İkinci Cihan Harbi’nde insanlar çok büyük acılar çektiler. İkinci Cihan Harbi bu diktatörlere karşı yapılmış topyekûn bir savaştır. İkinci Cihan Harbi bu diktatörlüklere son verdi. Çünkü bu savaş faşizmi ve baskıyı ortadan kaldırmak, hürriyet, insan hakları ve demokrasiyi yeryüzüne hâkim kılmak için yapıldı.

Altı sene süren ve insanlığın unutulmayacak büyük acı ve kayıplarına sebep olan İkinci Cihan Harbi’nin den sonra insanlık topyekûn **Hürriyet, İnsan Hakları ve Demokrasi’nin** tesisi için uzun yıllar mücadele verdi. Bu mücadele 50 yıldan beri sürmektedir ve halen de devam etmektedir.

50 yıldan beri arzu edilen sonuca ulaşamamış olmasının nedeni şunlar olmuştur.

- Önce bir defa İkinci Cihan Harbi’nin diktatörlerin hepsi temizlenemedi. Çünkü Stalin arkaya kaldı. O diktatörlüğünü İkinci Cihan Harbi’nin den sonra da devam ettirdi.
- Bu yüzden yeryüzünde 1945 ten 1990 yılına kadar bir Soğuk Harp dönemi yaşandı. Bu döneme rağmen bütün insanlık takriben 50 yıl boyunca hürriyet, insan hakları ve demokrasi hususunda büyük gayretler saffetti. Önemli adımlar atıldı. Ancak arzu edilen sonuca ulaşamadı.

Bu adımların nirengi noktaları olarak şunları saymak mümkündür.

- 1- 1945 yılında İnsan Hakları Beyannamesinin neşrolunması ve bunu takiben 1947 yılında (BM) Birleşmiş Milletler Teşkilatı'nın kurulması.
- 2- 1949 yılında hürriyet ve insan haklarını korumak gayesiyle NATO'nun kurulması.
- 3- Avrupa İnsan Hakları Beyannamesi'nin neşredilmesi, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin yürürlüğe konması ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin kurulması.
- 4- (AİHS) Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesini temel almak üzere 1957 senesinde Avrupa Ortak Pazarı ile başlamak üzere bugünkü Avrupa Birliği'nin kurulması.
- 5- Ve bütün bu gelişmeler karşısında daha fazla kapalı kalamayan Sovyetler Birliğinde Perestroyka/ Glasnost hareketlerinin başlaması ve bunun sonucu olarak komünizmin iflası ve Sovyetler Birliğinin dağılması,

Bu gelişmeler üzerine temenni olunuyordu ki, Sovyetler Birliği'nin dağılmasından sonra (1987-1990) yeryüzünde artık barış, huzur, demokrasi ve insan hakları hakim olsun. Ama ne yazık ki bu gerçekleşemedi.

- Çünkü; Sovyetlerin dağılmasından sonra Batı liderleri barışa dayalı bir dünya kurulması yerine, yine düşmanlığa dayanan bir dünya kurulması yoluna saptılar.
- Bunun en açık delili, 1990'lı yılların başında, İngiltere Başbakanı Margaret Teacher'in İskoçya'daki NATO toplantısında yaptığı konuşmadır. Sovyetler Birliğinin dağılmasından sonra "Şimdi ne yapacağız, NATO'yu fesih mi edeceğiz ?" sorusuna Teacher, "Düşmanı olmayan ideoloji yaşayamaz. Bizim yaşayabilmemiz için mutlaka bir düşmanımızın olması lazımdır. Sovyetler birliği dağıldı ve düşman olmaktan çıktı. Onun yerine yeni bir düşman koymamız gerekiyor. Bu yeni düşman İSLAM olacaktır." cevabını vermiştir.
- İşte, ne yazık ki yeni oluşuma böyle yanlış yol gösterilmiş olması, yer yüzünde barışın tesis edileceği yerde dünyanın en hassas bölgelerinde Filistin'de yeniden savaşların başlamasına sebep olmuştur. Önce İran-Irak Savaşı, sonra Körfez Savaşı, sonra Bosna katliamı, sonra Azerbaycan ve Çeçenistan katliamları,

Bütün bunlar cereyan ederken son olarak bunlara **"En Son Yeni Bir Tablo"** eklendi. Bugünkü tablonun ortaya çıkmasına **Amerika'daki 11 Eylül 2001 Terör Olayı** bahane yapılmıştır.

1- Bu olayın kimler tarafından ne maksatla yapıldığı henüz insanlığı inandırıcı bir şekilde tespit edilmiş değildir. Kullanılan yüksek teknoloji ve planlamaların profesyonellikleri dikkate alındığı zaman insanlar, toplum, kamuoyu bu olayları bir takım Batılı istihbarat örgütlerinin tertip etmiş olabileceği ihtimalini düşünmekten kendilerini alamamaktadırlar.

2- Terör olaylarını tasvip etmek mümkün değildir. Elbette 11 Eylül 2001 terör olaylarını kınıyoruz ve masum insanların maruz kaldıkları olaydan dolayı insani olarak acı duyuyoruz.

3- Ancak böyle bir terör olayının yapılması ne kadar yanlış ise, bu terör olayı bahane edilerek İslam ile terörizm arasında ilişki kurmaya çalışmak ve böyle yanlış bir kabulden hareket ederek, müslüman ülkelere savaş açmak ve müslüman ülkelerin masum halklarını bombalamak da, kim tarafından ne maksatla yapıldığı belli olmayan bir olayı bahane ederek çeşitli müslüman ülkelere savaş açmaya çalışmak ta o derece hatalı bir davranıştır.

Son Afganistan olayları esnasında birçok masum Afgan halkının uğradığı zulüm ve katliamlar da tasvip edilebilecek olaylar değildir.

4- Soğuk harbin sona ermesinden sonra 12 yıldan beri cereyan eden bütün bu olayların hep müslüman topluluklara karşı yapılmış olması ve uzun süreden beri Filistin ve Keşmir'de müslümanlara karşı uygulanan terör ve katliam olayları ve bir çok müslüman ülkeye uygulanan ambargolar, Batının çifte standart kullanması ve duyarsızlığı, bütün bu olup bitenlerden sonra hep müslüman toplulukların hedef alınıyor olması ve Teacher'in yukarıda bahsedilen sözü ile beraber değerlendirilecek olursa, Batıdaki oluşumların neden barışı ulaşamadığı kolaylıkla anlaşılır.

c- İslam - Batı Diyalogunun Önemi:

Şimdi bütün bu yaşanan olaylardan sonra, insanlığın halihazır durumunda başta ABD olmak üzere, bazı Batılı ülkelerin çeşitli bahaneler ileri sürerek bir takım müslüman ülkelere savaş açmak için bahane arar durumları insanlığın nasıl yanlış bir yola girdiğini ve hala barışı bırakıp savaşa yöneldiğini gösteren ibret alınacak bir manzardır.

Bu tablo karşısında şimdi yeryüzünde huzur, barış ve saadetin tesisi için artık bu yanlışların yapılması, yeni bir yola girilmesi, doğrulara dönülmesi zorunluluğu ortadadır.

İşte yeni asra girerken, hatta yeni bir bin yıla, yeni bir milada girerken, bu konuda yeni hedefler belirlenirken;

— Gerçeklerin bilinmesi ve dikkate alınması,

— Teşhislerin doğru ve isabetli yapılması,

— Geçmişte yapılan yanlışların tekrar edilmemesi ve artık bunlardan gereken derslerin alınmış olması, zarureti vardır.

Bütün bunlar **İslam-Batı Diyalogu**'nun şimdi artık her zamankinden çok daha da fazla önem kazandığını göstermektedir.

B- TEŞHİS VE GERÇEKLER:

İslam ve Batı medeniyetleri arasında; "Savaş yerine barışın", "çatışma yerine diyalog ve işbirliğinin" esas alınması için her şeyden önce bu medeniyetlerin ana özelliklerinin doğru bir teşhisinin yapılması ve gerçeklerin ortaya konulmasında büyük fayda vardır. Biz bu konuları açıklayabilmek için çok kısaca 4 konuya temas etmekle yetineceğiz.

B. I- İslam ve Batı Medeniyetlerinin Temel Özellikleri.

B. II- Doğru ve Yanlış Hak Anlayışlarının Farkı ve Bunun Medeniyetler Tarihine Etkisi.

B. III- İslam'ın İnsanlığın Saadetine, Kültürüne ve Medeniyetine Yapmış Olduğu Büyük Katkı.

B. IV- 21. Asrın Başında, 20 Asırdan Alınacak Dersler.

B. I- İslam ve Batı Medeniyetlerinin Temel Özellikleri.

a- İnsana Verilen Meziyetler:

Bizler Elhamdülillah müslüman'ız. Bu lütfünden ve nimetinden dolayı Cenabı Hakk'a sonsuz şükürler ederiz.

Çok iyi biliyoruz ve görüyoruz ki, bu kainatı ve bizleri yaratan Rabbimiz sonsuz kemal sahibidir. Onun azametinin büyüklüğü ve sonsuz kemal sıfatı böyle bir kâinatın yaratılmasını gerektirmiş, bundan dolayı bu kâinatı yaratmıştır.

Kemal sıfatından dolayı Allah eşrefi mahlukat olan insanı da yaratmıştır. İnsan eşrefi mahlûkattır. Bütün yaratılanların içerisinde en üstünü ve mükemmelidir.

İnsanı, hayvanlardan ve diğer mahlukatlardan ayıran meziyetler Cenabı Hakk'ın insana verdiği 4 mühim meziyet ile ortaya çıkmaktadır.

Cenabı Hakk'ın insana verdiği 4 önemli meziyet, bunların insan toplumlarında ortaya koyduğu sonuçlar ve bu meziyetlerin sağladığı özellikler şunlardır.

1. Cenabı Hak insana; **Düşünce ve muhakeme** meziyeti vermiş, bunun sonucu olarak insan

toplumlarında **ilim** var olmuş, bu meziyet insanoğluna **doğru ve yanlış** ayırabilme kabiliyetini sağlamıştır.

2. Cenabı Hak insanoğluna **his** ve **sevgi** meziyeti vermiş, bu vasıf insan toplumlarının din ve ahlâk sahibi olmalarına imkan vermiştir. Bu meziyet insanların **iyi ile güzeli, kötü ile çirkini** ayırt edebilmelerini sağlamaktadır.

3. Cenabı Hak insanlara **irade** ve **istek** meziyetini vermiştir. Bu meziyet insan toplumlarında ekonominin var olmasına imkân hazırlamıştır. Bu meziyet insanın **faydalı ile zararlıyı** ayırmasını sağlamaktadır.

4. Cenabı Hak insanoğluna **ünsiyet** meziyeti vermiştir. Bu meziyet insan toplumlarında siyaset, idare ve adaletin var olmasına imkân sağlamıştır. Ve bu meziyet insanın **adaletle, zulmü** ayırma kabiliyetini sağlamaktadır.

b- Saadetin Şartları:

İnsanların mesut olabilmeleri için, yani saadete ulaşmaları için 5 şartın gerçekleşmesi gereklidir.

Bu şartlar:

1. Şefkat, sevgi, barış, huzur, kardeşlik, hoşgörü,
2. Hürriyet ve İnsan Hakları'nın en geniş anlamda var olması ve kullanılabilmesi.
3. Herkesin hürriyetlerini kullanırken hürriyetler arasında çatışma olduğu takdirde, bu çatışmanın çözümü ve halledilmesi için hürriyetler arasındaki sınırın adaletle çizilmesi.
4. Huzur, hürriyet ve adalet olduktan sonra insanların ihtiyaçlarını bol ve ucuz olarak sağlayabilmeleri, yani REFAH.
5. Bütün bunlar yetmez, bir diğer şart İZZET ve İTİBAR şartlarıdır.

c- İslam Medeniyetinin Temel Özellikleri:

c. 1- İslam İnanışının Temel Özellikleri:

Müslümanlık inancının temeli şefkat ve sevgidir. Gayesi ise bütün insanların dünya ve ahirette saadetleridir. Bu açık bilinen gerçeklerin ispatı için ayrıca gayret göstermeye lüzum yoktur.

Bizim kitabımız Kuran-ı Kerim **Bismillahirrahmanirrahim** ile başlamaktadır. Ve Peygamberimiz (s. a. v) Rahmetellilalemin olarak gönderilmiştir. Saadece bu gerçekler dahi her şeyi ispata yeter.

Bunun için İslam, masum insanlara zarar verilmesine ve terörizme temelden ve kesinlikle karşıdır.

Ve yine bunun için İslam asırlar boyu bütün insanlığın saadeti için insanlığa en büyük hizmetleri

yapmış ve insanlık medeniyetine en büyük katkıları sağlamıştır.

Müslümanlığın gayesi bütün insanların dünya ve ahiret saadetidir. İyi bir insan olabilmek ve dünya imtihanını kazanabilmek için her müslüman bütün insanların saadeti için, yukarıda belirtilen Cenab-ı Hakkin verdiği meziyetlerle;

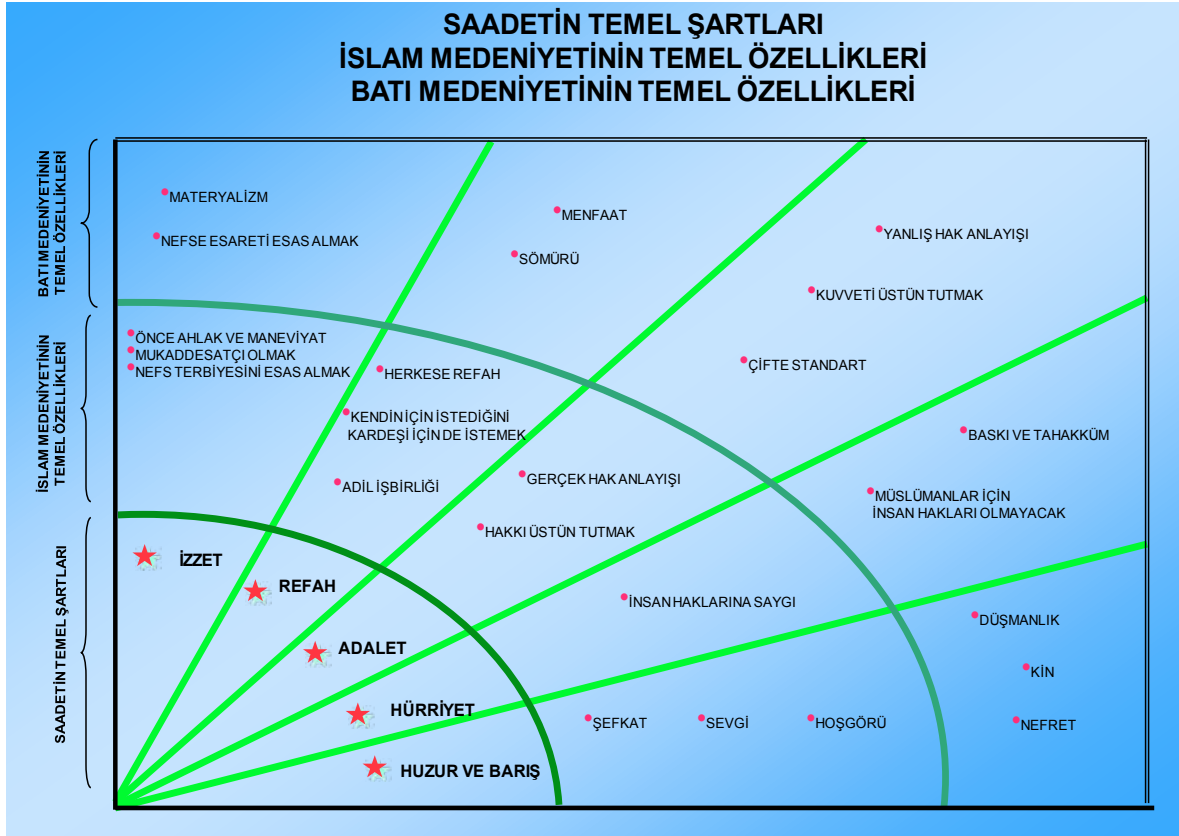
- Doğru ve yanlış ayırdıktan sonra, doğrunun hâkim olması için,
- İyi ile kötüyü, güzel ile çirkini ayırt ettikten sonra, iyi ve güzelin hâkim olması için,
- Faydalı ve zararlıyı ayırt ettikten sonra, faydalının hâkim olması için,

d. Adalet ve zulmü ayırt ettikten sonra, adaletin hâkim olması için, bütün gücüyle çalışmayı vazife bilir, en büyük ibadet sayar. Çünkü saadet; doğrunun, iyi ve güzelin, faydalının ve adaletin hâkim olması ile olur.

Ve iyi insan olmak için herkesin iyiliğini istemek ve bu yolda gayretle çalışmak gereklidir.

c. 2- İslam Medeniyetinin Saadetle İlgili Temel Özellikleri:

Saadetin şartlarını gerçekleştirebilme mukayesinin yapılabilmesi için bu özelliklerin bir grafik halinde gösterilmesinde yarar görülmüştür.

Bu grafikten görüldüğü gibi, İslam medeniyetinin temel özellikleri şunlardır:

- Huzur ve Barış için: "Şefkat, sevgi, hoşgörü"
- Hürriyet için: "İnsan haklarına saygı ve temel insan haklarına büyük önem vermek."
- Adalet için: "Gerçek hak anlayışı: Hakkı üstün tutmak"
- Refah için: "Kendi için istediklerini kardeşi içinde istemek" "Herkes Refah", "Adil İşbirliği"
- İzzet ve itibar için: "Önce Ahlak ve Maneviyat'a" büyük önem vermek. "Maneviyyatçı olmak", "Nefs terbiyesini esas almak"

d- Batı Medeniyetinin Saadetle İlgili Özellikleri:

Buna mukabil batı medeniyetinin özellikleri şunlardır:

- Huzur ve barış ile ilgili olarak: "Müslümanlara Karşı Kin Nefret"
- Hürriyetle ilgili olarak: Baskı, Tahakküm "Müslümanlar İçin İnsan Hakkı Olmasın"
- Adaletle ilgili olarak: "Yanlış Hak Anlayışı", "Kuvveti Üstün Tutmak", "Çifte Standart"
- Refahla ilgili olarak: "Menfaat", "Doymak Bilmeyen Hırs", "Sömürü", Kapitalizmin İnsan Tarifi: İnsan insanın kurdudur.

5. İzzet ve itibar ile ilgili olarak: "Materyalizm", "Nefse Esareti Esas Almak"

e- Batı Medeniyeti Ne Kendilerini, Ne De İslam Medeniyetini Tam Olarak Tanımlıyor:

Batı medeniyeti içinde yetişmiş olan insanlar kendi medeniyetlerinin temelinde yukarıda açıkladığımız temel özelliklerin yer aldığının farkında değildirler.

Bu durum yetişme şartları ve yaşadıkları ortamın meydana getirdiği doğal bir sonuçtur. Tıpkı balığın bütün kâinatı sudan ibaret zannettiği gibi, onlar aldıkları telkinlerle asırlardan beri aslında bu özellikler içinde yaşamış ve gelişmişler ve kendilerine bu özelliklerin insanlara saadet getirecek en güzel en doğru olduğu telkini yapmışlardır.

Kendilerinin şefkatle, ilişki kurularak, dostane diyaloglarla gerçeklerden haberdar edilmelerinde bütün insanlık için büyük yarar vardır. Ve bu konu insanlık problemlerinin çözülmesinde en önemli noktalarından birini teşkil etmektedir.

f- İslam Medeniyeti ve Batı Medeniyetinin Ana Özellikleri:

İslam medeniyetinin temel özellikleri ile Batı medeniyetinin temel özelliklerini kolayca mukayese edebilmek için bu özellikleri en müessir temel birer özelliklerle tarif etmek gerekirse:

- a) İslam medeniyetinin temel özelliği: "Hakk'ı üstün tutmak"
- b) Batı medeniyetinin temel özelliği : "Kuvveti üstün tutmak" olarak belirtilebilir.

İnsanlık tarihi boyunca insanların mesut olup, olmamaları açısından yaşanan dönemler incelendiğinde görülür ki, insanlar, ne zaman "**Hakk'ı üstün tutan**" bir zihniyet ve medeniyet döneminde yaşamışlarsa mutlu olmuşlardır.

Ne zaman da, "**kuvveti üstün tutan**" bir zihniyet ve medeniyet döneminde yaşamışlarsa o zamanda mutlu olamamışlar, zulüm görerek ve ızdırap çekerek yaşamışlardır.

Bu sebepten dolayıdır ki: Hz. Ebubekr Sıddık (R. A) efendimiz halife olduktan sonra ilk hutbelerinde;

"Ey İnsanlar! Sizin içinizde en iyiniz olmamama rağmen sizin Başkanınız olarak seçilmiş bulunuyorum. Bu durumda şayet ben iyi hareket edecek olursam bana yardım ediniz. Şayet, kötü davranışta bulunacak olursam beni doğrultunuz. Gerçekte doğruluk, itimat ve emniyettir. Yalan ise, emniyet ve itimada karşı bir su-i istimaldir. Şimdi sizin içinizde zayıf olan (zulme uğramış, mazlum) kimse onun namına hakkını alıncaya kadar o, benim nazarımda kuvvetlidir ve sizin içinizde (zulüm yapan, zalim) olan kimse, hakkı ondan koparıp alıncaya kadar benim nazarımda za-

yıftır İnşallah. " buyurmaları çok büyük önem ve anlam taşımaktadır.

B. II- Doğru ve Yanlış Hak Anlayışlarının Farkı ve Bunun Medeniyetler Tarihine Etkisi.

a- Doğru ve Yanlış Hak Anlayışlarının Farkı;
"Gerçek Hak anlayışı" ile yani "**Hakkı üstün tutmak**" zihniyeti ile "**Yanlış Hak anlayışı**" yani "**Kuvveti üstün tutmak**" zihniyeti arasındaki farkı şudur.

Hemen belirtelim ki, tarih boyunca firavunlar insanlara zulüm yaparken, biz size zulüm yapıyoruz ve yapmaya devam edeceğiz, dememişler, bu yaptıklarımız hakkımızdır demişlerdir.

Hâlbuki zulüm ve ızdırap temelde "**Yanlış Hak Anlayışı**"ndan neşet etmiştir.

Aralarındaki Hak anlayışı farkı şudur.

Doğru hak anlayışına göre hak 4 şeyden doğar;

1- Doğuştan insanlara verilen haklar. Temel insan hakları:

- 1) Yaşama,
- 2) Mülkiyet,
- 3) İnanç Hürriyeti (4 unsuru ile : ifade hürriyeti, öğrenim hürriyeti, örgütlenme hürriyeti, inandığı gibi yaşayabilme ve ibadet hürriyeti)
- 4) Neslin muhafazası,
- 5) Aklın muhafazası hürriyeti.
- 6) ve diğer bilinen temel insan hakları hürriyetleri (seyahat, iş tutabilme, meslek seçebilme v. s.)

2- Emek.

3- Rıza ile yapılan anlaşma ve mukaveleler.

4- Adalet gereği doğan haklar.

İşte gerçek Hak anlayışına göre hak sadece bu 4 sebepten doğar, başka sebeplerden hak doğmaz.

Buna mukabil;

"**Yanlış Hak Anlayışı**"na göre ise hak 4 sebepten doğar:

- 1- Kuvvet,
- 2- Çokluk
- 3- İmtiyaz
- 4- Menfaat

İşte bu sebeplerden dolayı yanlış hak anlayışı insanlara saadet getiremez. İnsanların saadeti için gerçek hak anlayışını benimsemek ve uygulamak şarttır.

b- Medeniyetler Tarihine Bakış: "Hakkı Üstün Tutma"nın saadet, "**Kuvveti Üstün Tutma**"nın

ise zulüm getirdiği gerçeğini bütün insanlık tarihi açık bir şekilde göstermektedir.

Nitekim İnsanlık tarihine çok kısa bir bakış yaptığımız zaman şu gerçekleri görmekteyiz:

İnsanların saadete ulaşmalarının yolunu peygamberler göstermiştir. Onların açtıkları çığırda hakkı üstün tutan medeniyetler dönemi yaşanmış insanlar mutlu olmuşlardır.

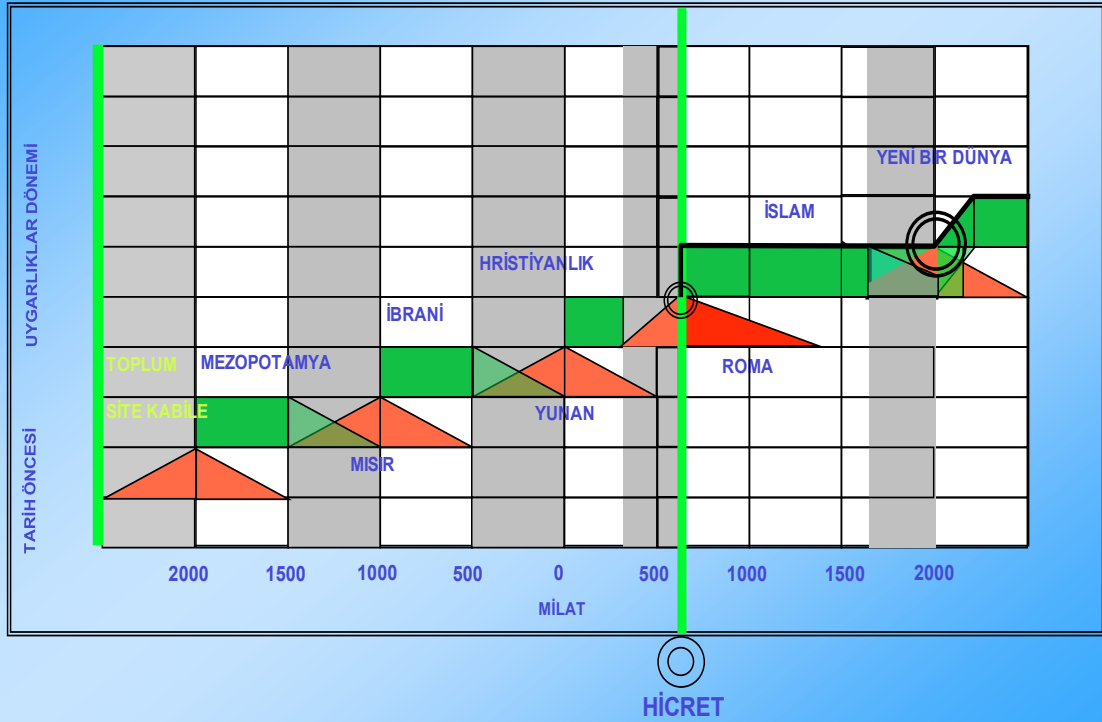
Fakat insanların yanlış yollara sapmaları ile Hakk'ı üstün tutan medeniyetleri takiben, kuvveti üstün tutan medeniyetler hâkim olmuş ve takdiri ilahi bu dönemler belli bir müddet sonra zayıflamış,

maddi gücünü ve yeryüzündeki hâkimiyetini yavaş yavaş kaybetmiş ve yıkılmıştır. Hatta bu dönemlerin en güçlü, en parlak olduğu zamanlarda mukabil zihniyete dayalı gelişmeler olmuş, bir müddet sonra bu mukabil zihniyet yeryüzünde tekrar hâkim olmuştur.

Bu güne gelinceye kadar adeta insanlık geceyi takiben gündüz, gündüzü takiben gece gibi bir **“saadet dönemi”** bir de **“zulüm dönemi”** yaşamıştır.

Aşağıdaki tablo insanlık tarihindeki hakkı ve kuvveti üstün tutan medeniyetlerin birbiri arkasına nasıl geldiklerini ve bu gece ve gündüz dönemlerini özet olarak göstermektedir.

İNSANLIK TARİHİ BOYUNCA “HAKKI” VE “KUVVETİ” ÜSTÜN TUTAN MEDENİYETLER

Nitekim:

1- Tarihin yazı ile başladığı, ilkyazının da Mezopotomya'da kullanıldığı genellikle kabul edilir.

İnsanlık tarihinin 5000 yıllık tarihi dönemine göz attığımız zaman 5000 yıl önce Mezapotomya'da Nemrutların etkinliği altında **“Kuvveti Üstün Tutan”** bir medeniyet varken, bir müddet sonra İbrahim (a. s) gelmiş ve onun öncülüğü ile bir **“Hakk'ı Üstün Tutan”** medeniyet dönemi yaşanmıştır.

Bu dönem sürerken Mısır'da Firavunların etkinliğinde **“Kuvveti Üstün Tutan”** bir medeniyet gelişmiş ve bu iki medeniyet tarihteki meşhur Kadeş muharebesi ile birbiriyle savaşmıştır. Bu muharebe-

de Mısırlıların harp arabalarının tekerleri demirden olduğu için bir atın çektiği arabaya iki süvari binebilirken, Mezapotomyalıların harp arabalarının taş tekerlekli olması nedeniyle arabaya bir tek süvari binebiliyordu. Mısırlılar bu teknik üstünlük sayesinde savaşı kazanmışlar ve böylece yeryüzünde Firavunların etkinliğinde **Kuvveti Üstün Tutan** bir medeniyet gelişmiştir.

2- Bu medeniyet en güçlü noktasına geldiğinde Musa (a. s) öncülüğünde **“Hakk'ı Üstün Tutan”** yeni bir medeniyet kurulmuştur.

3- Bunu takiben, bu medeniyet zayıflayınca Davut (a. s) öncülüğünde **“Hakk'ı Üstün Tutan”** yeni bir medeniyet dönemi yaşanmıştır. Bu medeniyetler

arkasından Yunanistan'da gelişen **"Kuvveti Üstün Tutan"** bir medeniyet gelişerek dünyaya hâkim olmuştur.

Yunan hâkimiyetinin en güçlü olduğu bir dönemde İsa (a. s) gelmiş yeniden **"Hakkı Üstün Tutan"** bir medeniyet dönemi yaşanmıştır.

Bu medeniyeti takiben Roma'da **"Kuvveti Üstün Tutan"** medeniyet gelişmiş, dünyaya hâkim olmuştur.

4- Romalıların en güçlü olduğu dönemde Hz. Muhammed (s. a. v) efendimiz gelmiş yeniden **"Hakkı Üstün Tutan"** bir İslam medeniyeti dönemi başlamıştır.

Bu dönem en az bin yıl insanlığa saadet getirmiş, ilimleri kurmuş, hakkı ve adaleti en ileri derecede tesis etmiş ve uygulamış bir dönemdir.

İslam medeniyetinin en etkin, yaygın ve güçlü olduğu bir dönemde Batıda zamanla kuvveti üstün tutan bir zihniyet gelişmiş ve bu Batı medeniyeti Osmanlıların Viyana kuşatmalarından itibaren maddi güç üstünlüğü ele geçirmiştir.

İki – üç asırdan beri yeryüzünde kuvveti üstün tutan medeniyet hâkim olduğu için insanlık bir türlü huzur, barış ve saadeti bulamamaktadır.

İşte bugüne böyle gelinmiştir.

20. Asır boyunca ve halen yaşanan facialar ve ızdıraplar bir bakıma yeni bir dönemin doğum sancılarıdır. Bu manayı taşımaktadır.

İşte İslam – Batı diyalogu bu bakımdan çok büyük önem taşımaktadır.

Ancak bu diyalog sayesinde, **"Savaş Değil, Barışın"** sağlanması ve insanlığın beklediği, özlediği **"Yeni Bir Dünya"**nın kurulması mümkün olabilmektedir.

c- Medeniyetler Tarihinde Peygamberlerin Açtığı Yeni Çığırılar:

Kendilerine kitap gönderilen Ululazim peygamberlerden;

1- Hz. İbrahim (a. s) insanlık tarihinde ilim çağını kemale erdirmiş, inanılacak şeylerin akla uygun olduğu dönemini başlatmıştır.

2- Kendisine Tevrat'ın gönderildiği Musa (a. s) ise herkesin uyacağı temel hukuk kuralları **"On Emir"**i getirerek insanlık tarihinde hukuk döneminin kemale ermesini sağlamıştır.

3- Kendisine Zebur'un gönderildiği Davut (a. s) zamanında ülkeler arası ticaret gelişmiş ve ekonomi çığırı başlamıştır.

4- Kendisine İncil gönderilen İsa (a. s) zamanında ise ahlâk dönemi başlamıştır.

5- Kendisine Kur'an gönderilen Hz. Muhammed (s. a. v) ile de insanlık tarihinde "Her şeyin tanzim edildiği dönem" çığırı açılmıştır.

Nitekim bugün elde bulunan Matta İncil'inde şu açıklama yer almaktadır:

Havariler, İsa (a. s)'ın aralarından ayrılacağını duyunca üzüntüye kapıldılar.

İsa (a. s) teselli için onlara dedi ki, "ben ayrılıyorum diye üzülmeyin, ben ayrılacağım ki **"Her Şeyi Tanzim Edici"**nin gelmesine zemin hazırlansın."

B. III- İslam'ın İnsanlığın Saadetine, Kültürüne ve İlmine Yapmış Olduğu Büyük Katkı.

a- Gerçekler:

Yukarıdaki bölümde yaptığımız açıklamalar bugüne gelinceye kadar asırlar boyu insanlığın saadetine, müslümanlığın, İslam medeniyetinin yaptığı büyük katkısı gösterdiği gibi önümüzdeki dönemde de insanlığın saadeti için müslümanlığın temel özelliklerinden yararlanılmasına ihtiyaç olduğunu göstermektedir.

Batı medeniyetinin temel özelliklerine dayanarak insanlığın saadete ulaşması maalesef mümkün değildir. En az üç asırdan beri yaşadığımız olaylar ve bilhassa 20. asır denemesi bu gerçeği açık bir şekilde göstermektedir.

Müslümanlık nasıl asırlar boyu insanlığın saadeti için öncülük yapmış ve büyük katkılarda bulunmuş ise ve bundan sonra da onun temel özelliklerinden yararlanılması gereklidir. Aynı şekilde müslümanlık geçmişte insanlığın kültürüne, ilmine ve medeniyetine büyük hizmetlerde bulunmuş ise, bundan sonrada yapılması icap eden gelişmeler bakımından çok önemli rol oynayacak durumdadır.

İşte bu bölümde kısaca bu gerçeklere temas etmek istiyoruz.

Batıda müslümanlığı tarafsız objektif ve önyargısız inceleyen bir çok ilim ve fikir adamları müslümanlığa hayran kalmışlardır. Ve pek çoğu müslüman olmuştur.

Hatta Frankfurt ilimler tarihi Proföserlerinden HARTNELL bir ilimler tarihi profesörü olduğu için ve müslümanlığın ilimlere yaptığı paha biçilmez büyük hizmeti yakinen tanıdığından kendisiyle uzun süre birlikte çalışan aynı kürsüde Profesörlük yapan arkadaşımız Fuat SEZGİN Bey, Prof. HARTNELL müslümanlığı her anışında önünü ilikler, büyük bir saygı ile müslümanlıktan bahseder, demektedir.

Bu gerçeklere rağmen Batıda bir takım ön yargılı müsteşriklerin propagandaları ile birçok kimse, müslümanlık hakkında gerçek dışı telkinlere maruz kalmaktadır. Ve asırlardan beri müslümanlığı yanlış tanıtmak için ve hatta şimdi son dönemde olduğu

gibi terörizmle ilgili gösterme gayreti dâhil, asırlardan beri yoğun ve yaygın bir çalışma yapılmıştır. **“Fakat güneş balçıkla sıvanmaz”** ne kadar gayret edilirse edilsin gerçekleri değiştirmek mümkün değildir.

Gerçekte bu günkü ilimlerin gerçek sahibi ve kurucuları müslümanlardır.

Her ne kadar bazı art maksatlı Batılı müsteşrikler İslam'ın ilme yaptığı paha biçilmez büyük hizmeti gölgeleyebilmek için bu propagandayı yapmaya çalışırlarsa da gerçekler karşısında bu propaganda-ların tutunması mümkün değildir.

Nitekim Müsteşrikler derler ki:

— İslam'ın ilimlere yapmış olduğu hizmet normal bir olaydır. Bugünkü ilimler insanlık tarihinin her devrinde yapılmış olan katkılarla meydana gelmişlerdir. İlimlere müslümanlardan önce eski Hint, Mısır ve Yunanlılar nasıl önemli katkılarda bulunmuşlarsa, bunları takiben müslümanlık da miladi 7. asırdan 16. asra kadar ilimlere birçok katkılarda bulunmuştur. Ancak bu devirden sonra ilimlerin öncülüğü Batılıların eline geçmiştir. Ve bugünkü hale Batılılar tarafından getirilmiştir. Bu sebepten dolayı tarihi normal bir seyir yaşanmıştır. Müslümanlığın ilimlere katkısı bakımından bir fevkaladelik söz konusu değildir.

Bu propaganda gerçeikle çelişmektedir.

Tam tersine gerçek şudur;

1- Bugünkü ilimleri ilim haline getiren müslümanlardır.

2- müslümanların ilme yaptığı katkı bundan önceki dönemlerle ve son asırlardaki gelişmelerle mukayese edildiği zaman dahi çok büyük fevkaladelik arz etmektedir.

3- İlimler sahasında bundan sonrada yeni çığır-ların açılması için yine müslümanlığın kaynaklarından yararlanılmasına büyük ihtiyaç vardır.

b- Müslümanlığın İlimlere Katkısına Çok Kısa Bir Bakış.

Müslümanlığın ilimlere katkısı ne bir sempozyumda belirtilebilir, ne de sadece bu konu başlı başına ele alınsa, aylarca yıllarca konuşulsa, yeterince ortaya konulup istifade edilebilir.

Biz sempozyumun temel konusuyla ilgisi olduğundan dolayı bu sonsuz ummanın sadece bir noktasını belirtmekle yetineceğiz.

Müslümanların ilme katkısı, ilimleri eski Hint, Mısır ve Yunan'dan alıp Batıya intikal ettirmekten ibaret değildir. Tam tersine ilimleri gerçek ilim haline getirmek, müslümanların hizmetleri ile mümkün olabilmektedir. İşte sadece birkaç misal;

1- Astronomi:

Asrımız ve önümüzdeki gelecek uzay ilimlerinin önemini apaçık bir şekilde göstermektedir.

Astronomi ilmini ilim haline getiren müslümanlardır.

Eski Mısırlı astronom Batlamyüs kitaplarında güneşin fezada bulunduğu bir noktadan, aynı noktaya tekrar gelebilmesi için yani bir senelik bir zamanın geçmesi için, bizim bugünkü tabirimizle arzın kendi etrafında 260 defa dönmesi lazımdır demiştir. Yani bir seneyi 260 gün zannetmiştir.

Astronomi ilminin kurucusu büyük İslam âlimi El-Battani, Batlamyus'un yanlış olduğunu bir senenin 260 gün değil, 365 gün, 5 saat, 46 dakika, 22 saniye olduğunu belirtmiştir.

Bugün en hassas ölçü aletleri ve bilgisayarlarla yapılan tespit ve hesaplamalar sonucunda elde edilen sonuçla El-Battani'nin tespit ettiği sonuç arasında sadece 2 dakika, 24 saniye kadar bir fark vardır.

Kaldı ki, hatta El-Battani'den bugüne kadar geçen 1000 yıllık esnada 1 senenin süresinde bu kadarlık bir değişiklik vaki olmuş olabilir.

Şimdi bu gerçek karşısında müslümanlık ilimleri eski Mısır'dan aldı denebilir mi?

2- Trigonometri:

Eski Mısırlılar Akdeniz'in genişliğini bugünkü mesafenin yirmide biri kadar biliyorlardı. Halife Me'mun zamanında İslam âlimleri Akdeniz'in genişliğini Mersin'den İskenderiye'ye kadar olan mesafeyi ölçmüşler ve bugünkü bildiğimiz genişliği daha o zaman tespit etmişlerdir.

Bu genişliği ölçebilmek için trigonometri ilmini kurmuşlardır. Bugün trigonometrideki sinüs, kosinüs, tanjant, kotanjant mefhumlarını icat etmişlerdir.

Batılılar ise bunun ne olduğunu asırlar boyu anlayamamışlar Arapçada kullanılan ceyp ve taceyp tabirlerini lügate bakarak sinüs ve kosinüs olarak tercüme etmişlerdir.

Yine halife Me'mun zamanında arz daireleri arasındaki mesafenin 111. 000 Km. olduğu tespit edilmiştir.

Büyük müslüman âlim Horasanlı Giyaseddin Cemşid Risaletül Muhittiyye adlı kitabında 1° sinüsünü ilk defa hesaplamış ve bunun sinüs 1° = 0, 017 452 404 437 238 571 olduğunu yani virgülden sonra 18 hane hassasiyetle tespit etmiştir.

Bugün elektronik makinelerle yapılan hesaplamalar aynı rakamları vermektedir.

Giyaseddin Cemşid bununla da kalmamış, trigonometri cetvellerini aynı hassasiyetle tespit etmiştir.

Yine Giyaseddin Cemşid Matematiğin önemli sayılarından olan Pi sayısı için şu rakamları veriyor: $\pi = 3, 141\ 592\ 635\ 589\ 743$ olmak üzere virgülden sonra 18 hane hassasiyetiyle hesaplamıştır.

3- Matematik:

Müslümanlar bugün gördüğümüz ve bildiğimiz matematiğin temel esaslarını bulmuşlardır.

Müslümanlıktan önce Hint ve Mısır'da alfabe harfinden başka sayı işareti yoktu. Sayı dünyaları alfabenin harfleri kadardı ve 60'da bitiyordu.

Müslümanlar sayı dünyasını sonsuza çıkardılar. "Aşari" (ondalık) sistemini kurdular, 10 işaret ile sonsuz sayıyı ifade etmek imkânını insanlığa bahsettiler.

Toplama, çıkartma, bölme, çarpmayı insanlığa kazandırdılar. Eski Yunanlılar bu işlemleri rakamlarla değil, çubukları yontarak ucuca eklemek suretiyle yapıyorlardı.

El Cabir baştan sona kadar cebir ilmini kurdu. 1, 2 ve 3. dereceden denklemlerin çözümlerini gösterdi. Karekök ve küpkök almayı gösterdi.

Sıfır mefhumunu müslümanlar insanlığa tanıttılar.

Cebirin en yüksek kısımlarını gösteren limit hesaplarını insanlığa tanıttılar.

El Harezmi insanlığa Logaritmayı tanıttı. Müslümanlar sadece matematik ilmini kurmakla kalmamışlar. **Fizik, Kimya, Tarih, Coğrafya** ilimlerini de kurmuşlardır.

4- Fizik:

Batılılar fizikteki kırılma kanununu, eski yunanlı Oklit'in bulduğunu propaganda ederler.

Hâlbuki büyük İslam âlimi İbn Heysem ilk defa maddenin atom ve moleküllerden yapıldığını, Bu atom ve moleküllere istinaden kırılma kanunlarını bulup getiren insandır.

Oklit'e göre; Işık prizmanın bir tarafından öbür tarafına geçerken hızı kesilir ve bu kesilmiş olan hız ışığın sapma açıları ile orantılıdır demiştir. Hâlbuki İbn Heysem, Oklit'in yanlış düşündüğünü hızların oranının açılarla değil, sapma açılarının sinüsleri ile orantılı olduğunu belirtmiş ve bu kanunları molekül nazariyesi ile hesaplayarak ortaya koymuştur.

5- Kimya:

Kimya ilminin kurucuları müslüman âlimlerdir.

Cabir b. Hayyan 2. Hicri asırda yaşamıştır. Atom nazariyesini ortaya koymuştur. Lavoisier prensibi, gay-lussac prensibini ve Newton prensibini Batılılardan on asır evvel Hicri 2., miladi 8. asırda kitaplarında belirtmiştir.

Cabir B. Hayyan bütün ilim tarihinde ilk defa laboratuar kuran ilim adamıdır.

İlk defa müşahade ve deney metodunu ilme getiren insandır.

6- Tarih:

Tarih ilmini eskilere ait hikâye olmaktan çıkarıp insanların ve milletlerin yaşayışlarını sebepleriyle ve neticeleriyle inceleyen, bunların tahlilini yapan bir ilim haline İbn Haldun getirmiştir.

7- Coğrafya:

Coğrafya'nın kurucuları da İslam âlimleridir. İl defa dünya coğrafya haritasını çizen, Hatta Amerika'yı ilk keşfeden İslam âlimleridir.

8- Genel:

Avrupa ilimlerin pek çoğunu Endülüs İslam medeniyetinden almıştır.

Bugün Avrupa'nın kullandığı rakam işaretleri Endülüslü müslümanların yani mağribi müslümanların işaretidir.

Avrupalılar Haçlı seferini yaptıklarında ilimleri müslümanlardan öğrendiler ve kendi lisanlarına tercüme etmeye başladılar.

Fransızlar muhtelif seferler yapıp, İspanya'da bir takım İslam şehirlerini zapt ettikleri vakit bu şehirlerdeki İslam âlimlerinin çalışmalarının ne olduğuna akıllarının ermesi şöyle dursun, bu kitapları toplattılar ve yaktdılar.

Yalnız Kurtuba şehrinin meydanlarında 30 bin adet kitap yaktdılar.

Batılılar, İslam âlimlerinin kurdukları rasathanelerin ne olduklarını uzun süre anlayamamışlardır.

Bunları anladıkları vakit müslümanlara büyük hayranlık duymuşlardır.

Daha 2 asır önce Paris'teki Sorbon üniversitesindeki ders veren profesörler kürsüye müslüman hocaların kıyafetiyle, sırtlarında cübbe, başlarında sarıkla çıkıyorlardı.

Hülagu Bağdat'ı fethettiği zaman Bağdat kütüphanesindeki kitaplar Dicle ve Fırat üzerine atıldığı zaman kitapların akışı bir hafta sürmüştür.

Batılılar sadece ilimleri değil temizliği de müslümanlardan öğrenmişlerdir.

1- Nitekim Almanya Düsseldorf'daki iktisat müzesinde banyonun tarihçesi bir odada kısaca temsil edilmiştir. Bu odanın duvarında asılı olan levhada: "GOETHE bir gün banyo yaparken gözü takvime ilişti ve baktı ki daha önceki enson yıkandığı tam bir sene önceymiş" yazılıdır.

2- Fransa'daki Versay sarayında bile tuvalet yoktu. Bugünkü tuvaletler sonradan yapılmıştır ve bahçeye atılan pislik kokularının geçmesi için yabancı ülke elçileri ancak öğleden sonra kabul edilebilirlerdi.

1951 yılında Almanya'da birlikte çalıştığımız profesörlerle bu konuları sohbet ederken şunu söylemiştim: "Eğer müslümanlar sizden patent hakkı isteseler her rakam kullanışta ve her toplama, çıkartma, yapmakta bir para ödeseniz dahi her yıl 10 tane Berlin'i, Londra'yı, Newyork'u verseniz müslümanların hakkını ödeyemezsiniz. " "Eğer müslümanlar haklarını istese üzerinizde elbiseniz dahi kalmaz. "

c- İlimlerde Yeni Çıgırların Açılması İçin Müslümanlığın Kaynaklarından Yararlanmak Gereklidir.

Bir Batılı âlim şu tespiti yapmaktadır. "İlimler panosunun ana çizgilerini müslümanlar çizmişlerdir. Batılıların yaptıkları onların çizgilerinin arasını boyamaktan ibarettir. "

Sonuç:

Bu açıkladığımız gerçekler bugün bazı Batılı çevrelerde bilgisizlikten dolayı müslümanlık hakkında ileri sürülen düşünce ve görüşlerin ne kadar yanlış olduğunu, insanlık adına içler acısı bir mana taşıdığını açıkça göstermektedir.

Müslümanlığı terörizmle ilişkili imiş gibi göstermek en büyük cehalettir.

İnsanlığın saadeti, medeniyetin ve ilimlerin gelişmesi, İslam medeniyetinden yararlanmak ihtiyacıdır.

Bu gerçeği 20. asır açık bir şekilde göstermiştir.

B- IV- 21. Asrın Başında, 20 Asırdan Alınacak Dersler.

Yukarıdaki (A. b) Bölümde 20. asra kısa bir bakış yapmıştık.

Bu bakıştan şu sonuçları çıkarmak mümkündür.

16. asırdan sonra maddi gücün Batının eline geçmesini takiben Batı medeniyetinin temel özelliklerinin etkisinden dolayı insanlık bir türlü saadet bulamadı. Ve 20. asırda olmaması gereken menfi aksiyonlarla insanlık çok ızdırap çekti.

Bu aksiyonlar ve alınması lazım gelen dersler ise özet olarak şunlardır:

1- Saadet İçin "Materyalizm Değil Maneviyatçılık" Esas Alınmalıdır.

20. Asırda diktatörler dönemi yaşandı. Bu dönemin insanlığa ne büyük harpler ve facialar getirdiği açıkça görüldü. Buradan alınacak ders şudur.

- Diktatörlerin yaptıkları baskıların temelinde materyalizm ve Darwinizm felsefesi yatmaktadır. Darwinizme göre, "Kuvvetli olanın zayıf olanı yok etmesi doğanın bir gereğidir. Tekâmül için ortada bir düşmanın olması ve bu düşmanla devamlı savaşılmaması hayatın kanunudur"
- Bu düşüncelerin nasıl bir felaket getirdiği görüldü.
- Bugün Rusya'da bile insanlar akın akın kiliselere gidiyor.
- Bundan dolayı 20. Asırdan alınacak en önemli ders "**Materyalizm Değil, Maneviyatçılık**" dğer ifade ile; "**Savaş Değil Barış**" dersidir.
- 2- Saadet İçin "**Çatışma Değil, Diyalog**" Esas Alınmalıdır.
- Birinci Cihan Harbi'nin hedefi Osmanlı İmparatorluğu'nu yıkmak, parçalamak, müslümanları yok etmektir. Batılılar İslam ülkelerini işgal ettiler ama halkını yok edemediler.
- Dünya harbinden sonra müslüman ülkeler tekrar bağımsızlıklarına kavuştular.
- Bu defa başka yöntemlerle bu ülkeleri sömürmek istediler, başaramadılar.
- Asrın geride kalan son on yılından bugüne kadar, bu defa İslam düşman olarak gösterilmek istendi bu gaye ile savaşlar yapıldı. Katliamlar sergilendi. Ama görüldü ki bu dahi, katliamları yapanlara saadet ve huzur getirmiyor.
- 20. Asrın bu olaylarından alınması lazım gelen diğer önemli bir ders, "**Çatışma Değil, Diyalog**" dersidir. Saadet ve barış için "düşmanlık değil, diyalog samimi işbirliği ve dayanışma, barış içinde bir arada yaşayan çok kültürlü bir dünyanın esas alınması gerektiği" dersidir.
- 3- Toplulukların Saadeti İçin, "**Çifte Standart Değil, Adalet**" Esas Alınmalıdır.
- Batı 20. Asrın 2. yarısında baskı yerine özgürlük ve insan haklarını esas alacağını belirtti. Ancak bu asrın sonunda "İnsan Hakları ve Özgürlükler olsun ama sadece bizim için olsun, müslümanlar için olmasın" demeye başladı.
- Özellikle müslüman ülkelere karşı halkı müslüman olduğundan dolayı tavırlar alındı.
- Müslümanlığın temeli barış ve şefkat olduğu halde, müslümanlık hatta terörizmle eş değer tutulmaya başlandı.
- Öyle ki "organize suç mefhumu" bu yüzden ortaya atılarak müslümanlar potansiyel tehlike olarak görülmeye başladı. Onlara insan hakları verilmesin diyecek kadar ileri gittiler.

- Bir takım müslüman ülkelere çifte standart uygulamaya başladılar. Ambargolar koydular. Müslüman ülkelerdeki masum halk zulüm gördü. Çifte standarda ne yazık ki Birleşmiş Milletler de alet olarak kullanılmak istendi. Bu tutum toplumlar arasında mutluluk yerine gerginlik, çatışma ve düşmanlık duygularının doğmasına sebep oldu. Fayda değil zarar getirdi.
- Bu gerçekten alınacak ders “İnsan Hakları Yalnız Bize Değil Herkese Lazım” dersidir. Yani; **“Çifte Standart Değil, Adalet”** dersidir.
- 4- İnsanların Mutluluğu İçin Üstünlük **“Tekebbür Değil Eşitlik”** Esas Alınmalıdır.
- 20. asır boyunca bazı gelişmiş ülkeler sahip oldukları maddi güce güvenerek, diğer ülkelere hep yukardan baktılar.
- Hâlbuki 20. Asrın mesela son 20 yılında Uzakdoğu ülkelerindeki büyük kalkınma, maddi gücün ne kadar kolay el değiştirilebileceğinin açık kanıtıdır.
- Yapılan incelemeler 21. Asırda dünyanın ekonomik faaliyetlerinin ağırlık merkezinin artık Avrupa ve Amerika’dan Uzakdoğu’ya ve Asya’ya doğru kayacağını göstermektedir.
- Bütün bu gelişmeler, saadet için, ülkeler arasındaki münasebetlerde artık “Üstünlük İddialarının Değil Eşitliğin”, yani **“Tekebbür Değil Eşitlik Prensibi”**nin esas alınması gerektiğini göstermiştir.
- 5- İnsanların Saadeti İçin **“Sömürü Değil İşbirliği”** Esas Alınmalıdır.
- 20. Asır boyunca bazı batılı zengin ülkeler gelişmekte olan ülkelere ağır faizlerle borç vermeyi, onların zenginliklerini “Elimde fırsat varken niçin ezmeyeceğim” düşüncesi ile sömürmeyi esas almışlardır.
- 2. Dünya harbinin sebeplerinden birinin de Hitlerin “Almanya’ya da sömürgelerin verilmesi gerektiği” iddiası değil midir?
- Bu davranışların hepsi de yanlıştır. Çünkü: “Saadet hep beraber olur. Komşusu açken kendisi tok yatan mutlu olamaz”
- Yapılan araştırmalar bu yanlış politikalar değiştirilmediği takdirde, 21. Asırda nüfus patlamasının yaşanacağı, fakir Afrika halkından meydana gelecek milyonlarca insanın, eski tarihi devirlerde olduğu gibi yığınlar halinde gelerek Avrupa’yı işgal edeceği şartlarının doğabileceğini göstermektedir.
- Bütün bu sebepler 20. asırdan alınacak diğer bir dersin, **“Sömürü Değil, İşbirliği”** dersi olması gerektiğini göstermektedir.

- 6- Toplumların saadeti için **“Baskı ve faşizmin değil, insan hakları ve özgürlükler”**inin esas alınması gerekmektedir.

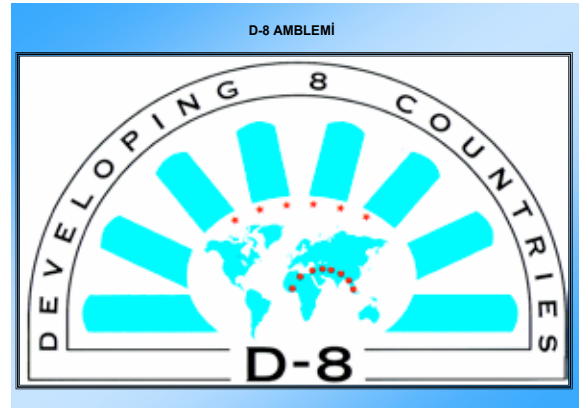
20. Asırdan alınması lazım gelen en önemli bir derste budur.

C- TEDAVİ:

İSLAM – BATI DİYALOĞU VE ÖZLENEN DÜNYANIN KURULMASI İÇİN ATILAN ADIMLAR VE ATILMASI LAZIM GELEN ADIMLAR

a- Atılan Adımlar: D-8 Hamlesi:

B-IV Bölümündeki açıklamalar ile aslında D-8’lerin bayrağındaki 6 tane yıldızın anlamını ve önemini ortaya koymuş olduk.

D-8’lerin bayrağını görüyoruz. Bu bayrağın üzerinde sembol olarak 6 tane yıldız yer almaktadır.

D-8 lerin bayrağındaki 6 tane yıldızın manası

- Savaş Değil, Barış!
- Çatışma Değil, Diyalog!
- Çifte Standart Değil, Adalet!
- Tekebbür Değil Eşitlik!
- Sömürü Değil İşbirliği!
- Baskı ve Faşizm Değil, İnsan Hakları ve Özgürlük, tür.

Yukarıdaki açıklamalardan görüldüğü gibi D-8 hamlesi 20. asırda yaşanan zulüm ve acılardan sonra alınması lazım gelen, dersler dikkate alınarak 21. Asra intikal eden çok önemli bir olaydır.

Yukarıdaki B bölümünde batı medeniyetinin temel özelliklerini belirtmeye çalıştık ve ana karakterinin kuvveti üstün tutmak olduğunu ifade ettik.

Batı zihniyeti bu özelliğini G-7 vasıtasıyla yürütmeye çalışmaktadır. G-7’ler batı zihniyetine dayanılarak kurulmuştur. Gelişmiş ülkeler bu zihniyeti yürütmek için G-7’ler vasıtasıyla aralarında dayanışmaktadırlar. Ve geri kalmış ülkelere birçok haksızlıklar yapmaktadırlar.

Şayet 54. Hükümetimiz bir yıl daha devam etseydi Haziran 1998’de D-8 ve G-7’lerle yuvarlak masa toplantısı yapılacaktı. Bu hususta batılı ülkelerin hükümet başkanları ile yapılan hazırlık çalışmaları ile gerekli mutabakatlar tesis edilmişti.

Geri kalmış ülkelerin *“Gelin üzerinde birlikte yaşadığımız bu dünya için elbirliği ile yeni bir dünya düzeni kuralım”* tekliflerine, onları kuvvetsiz gördükleri için önem vermemektedirler.

İşte bu sebepten dolayı insanlığın saadeti için yeni bir dünyanın kurulabilmesinin adımının atılması bakımından gelişmekte olan ülkelerin bir etkinlik kazanabilmeleri gayesi ile D-8 kurulmuştur.

G-7 yeryüzündeki 180 ülke içerisinde 30 tanesinin kapsadığı, yeryüzündeki 6 milyar nüfusun takriben 1 milyarlık bölümünü temsil eden bir kuruluştur.

D-8 ler ise buna mukabil bütün kalkınmakta olan ülkeleri bir işbirliği çatısı altında toplamak üzere, en az 150 ülkeyi 5 milyar nüfusu temsil etmek üzere yapılmış bir hamledir.

Bunun herbiri nüfusu 60 milyondan daha fazla olan 8 müslüman ülke tarafından kurulmuş olmasının önemi ve anlamı büyüktür.

İşbirliği yolunda daha dinamik hareket edebilmek için başlangıç böyle yapılmıştır ve kuruluş statüsünde bütün müslüman ülkelerin D-8 lerin tabii üyesi oldukları ve her çalışmasına katılabilecekleri esas alınmıştır.

Bu başlangıç daha başlangıçta 150 ülke ile birlikte çalışmanın doğurabileceği zorluklardan dolayı böyle yapılmıştır.

D-8’ler nüfusu 60 milyondan yüksek ve toplam nüfusu 800 milyonu aşan 8 müslüman ülke ile kurulmuştur.

Kuruluş anlaşması 15 Haziran 1997’de bizim Türkiye’deki 54. Hükümetimiz zamanında İstanbul Çırağan sarayında 8 Devlet Başkanının imzalaması töreni ile yürürlüğe girmiştir.

D-8’ler daha henüz kurulurken 1 yıl hazırlık döneminde dahi çok önemli işbirliği projeleri geliştirmişlerdir. Bu konuda fikir sahibi olmak isteyenler Türkçe ve İngilizcesi mevcut D-8 kitabından yararlanabilirler.

b- “İkinci Yalta Konferansı”: D-8 ve G-7’ler Yuvarlak Masa Toplantısı:

Şayet 54. Hükümetimiz bir yıl daha devam etseydi Haziran 1998’de D-8 ve G-7’lerle yuvarlak masa toplantısı yapılacaktı. Bu hususta batılı ülkelerin hükümet başkanları ile yapılan hazırlık çalışmaları ile gerekli mutabakatlar tesis edilmişti.

Biz, D-8 ve G-7 yuvarlak masa toplantısını **2. Yalta Konferansı** tabiri ile tarif etmeye çalışmışız. Çünkü 2. cihan harbinin arkasından yapılan 1. Yalta Toplantısı yeni bir dünya düzeni kurmak için “Harbin galipleri arasında” yapıldı. Yenidünya düzeni “Hakkı değil, kuvveti üstün tutan” bir temele oturtuldu. Mesela Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi Daimi Üyeleri galip devletlerden teşekkür ettirildi.

Bu zihniyet yüzündendir ki istenen barış ve mutluluğa erişilemedi.

Şimdi dünya yeni bir dönüm noktasındadır. 2. Yalta konferansı artık D-8’lerin bayrağındaki 6 temel prensip esas alarak gerçekleştirilmelidir.

Çünkü insanlığın mutluluğu ve kalıcı bir barış içinde yeni bir dünya bu prensiplerle gerçekleştirilebilir.

Bütün bu açıklamalarımız insanlığın bugünkü bulunduğu noktada **Özlenen Bir Dünya İçin, İslam ve Batı Diyalogunun Önemi ve Zorunluluğunu Ortaya Koymaktadır.**

Görülüyor ki beklenen ve özlenen yeni bir dünyanın kurulması artık son derece kaçınılmaz bir hale gelmiştir.

Şu anda batı medeniyetinin takındığı tavır ve gidişatla bu ihtiyacın karşılanması mümkün değildir.

Çünkü batı medeniyeti temsilcileri hala **“Savaş, Çatışma, Çifte Standart, Tekebbür, Sömürü ve Baskı”** zihniyetlerinde yürümektedirler.

Bunların yerine D-8 bayrağındaki 6 prensibin esas alınması gerekmektedir.

c- Teklif: Atılması Lazım Gelen Çok Önemli Adım:

Görüldüğü gibi yeni bir dünyanın kurulması için çok köklü ve gayretli çalışmalar yapılmış ve yapılmaktadır.

Önemli olan diyalog yoluyla medeniyetler arası uzlaşma ve işbirliğinin sağlanmasıdır.

Bugünkü şartlar altında ve bu anda bunu gerçekleştirmek için ne yapılmalıdır.

Bu konferansın tertip heyeti üyeleri bendenizden bu sempozyumda **“İslam-Batı İlişkisi ve Geleceği”** konusunda bir konuşma yapmamı istediler.

Şimdi bu talebi karşılamak üzere görüşümü ve teklifimi arz ediyorum.

Teklif:

1- İnsanlığın bugün bulunduğu noktada beklenen özlenen yeni bir dünyanın kurulabilmesi için hiç şüphesiz ki her iyi niyetli insan ve ülke elinden gelen gayreti göstermektedir.

2- Bir yandan siyasi sahada bu hususta elden gelen gayretler gösterilirken, diğer yandan fikri sahada çalışma yapılmasına çok büyük ihtiyaç vardır.

3- Çünkü siyasi sahadaki çalışmalar çeşitli güçlükler ortaya koymaktadır. Mesela İslam medeniyetini hangi ülkeler veya kuruluş temsil edecektir.

Bunun herkes tarafından kabul edilebilir şekilde tespit ve tayini büyük güçlükler arz etmektedir.

4- Bunun yerine fikir ve aksiyon adamlarından müteşekkil ilmi ve fikri bir teşebbüsün inisiyatif kullanmasında yarar vardır. Bu yolda faydalı olabilmek için İslam âlemi içinde manevi bakımdan özel bir yeri olan Suudi Arabistan’da bu teşebbüsleri takip

etmek üzere bir diyalog organizasyonu teşkil edilebilir.

5- Bu organizasyon müslüman ülkelerin seçilmiş fikir ve aksiyon adamlarını içinde toplar, İslam ülkeleri adına diğer ülkelerle temas edecek temsili bir heyet kurar ve bir yandan ilim ve fikir adamları vasıtasıyla **“Yeni Bir Dünya Düzeni”**’nin temel esaslarının neler olması gerektiğinin araştırmaları yürütülür ki bu hususta Papalık, Rabıtaya işbirliği teklif etmiştir.

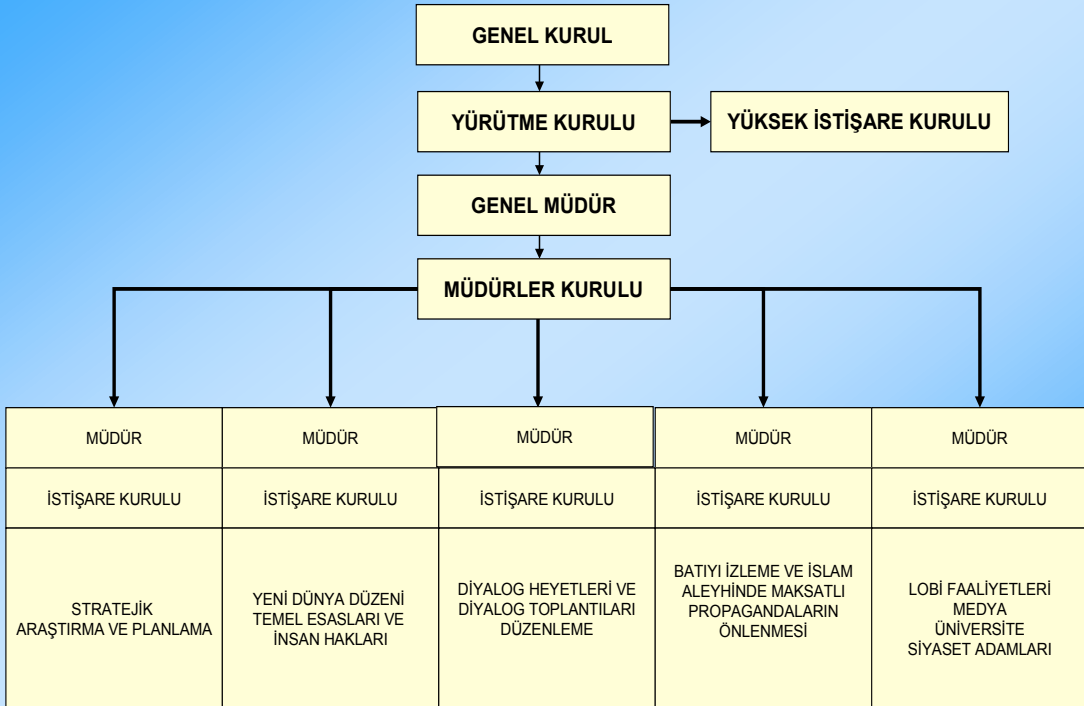
Diğer yandan çeşitli ülkelerle yapılacak olan temaların, program, plan ve ön hazırlıkları yapılır ve takip edilir. Böylece ülkeler arası diyalogun başlanması, zemini ve gelişmesinin sağlanmasına çalışılır.

Aşağıdaki tabloda **“İslam ve Batı Diyalog Enstitüsü”**’nün nasıl bir enstitü olarak kurulması ve çalışması gerektiği şematik olarak açıklanmıştır:

Diyalog Enstitüsü’nün Genel Kurulu:

1, 5 milyarlık İslam âlemi’nin tanınmış, ilim, fikir ve aksiyon adamlarından teşekkül eden, bir kurul olup, bu kurul manen 1, 5 milyarlık İslam âlemi’nin halk topluluklarını temsil eden ve diyalogun önemini kavramış ve benimsemiş olan kimselerden teşekkül eden bir kuruldur. Yılda en az bir defa toplanır.

DİYALOG ORGANİZASYON ŞEMASI

Belli bir görev süresi için seçtiği yürütme kurulunun yıllık raporlarını müzakere eder ve tavsiyelerde bulunur.

Bu kurulda görev yapacak kimselerin çok iyi bir şekilde seçilmiş olmasının bütün çalışmaların başa- rışı açısından önemi büyüktür.

Yürütme Kurulu:

Genel Kurul tarafından seçilmiş mahdut adette üyeye sahip bir kuruldur. Takriben 3 ayda bir toplanır, Enstitünün çalışmalarını yönlendirir ve takip eder.

Yüksek İstişare Kurulu:

İslam âlemi'nin fikir ve tavsiyelerinden istifade edilecek seçkin kimselerinden teşekkül eden bir kuruldur. Bu da takriben 3 ayda bir toplanır. Ve ayrıca gerektiği zaman toplanır. Enstitünün çalışmaları hakkında yönlendirici tavsiyelerde bulunurlar.

Çalışmaları takip ederler. Bunların verimli olması için gereken kararları ve tedbirleri alırlar.

Genel Müdür Veya Genel Sekreter:

Enstitünün başında devamlı mesai yürütür. Yürütme Kurulu veya Yüksek İstişare Kurulu kararları doğrultusunda çalışmaları fiilen yürütür.

Müdürler Kurulu:

Genel Müdürle beraber 5 ana bölümün başkan- larından teşekkül eder. Bölümler arasındaki işbirliği ve bütün çalışmaların yürütülmesi bu kurul vasıta- sıyla takip edilir.

Bu kurul, takriben haftada bir toplanarak çalış- maları koordine eder ve yürütür.

Enstitünün ana faaliyetleri şu 5 bölüm tarafın- dan yürütülür.

Her bir bölümün başkanı, özel istişare kurulu, sekreteri ve ihtiyaca yetecek kadarda personeli var- dır.

Bu bölümler İslam âleminin mevcut kuruluş ve imkânlarıyla işbirliği içinde çalışırlar.

1- Stratejik Araştırma ve Planlama Bölümü:

Bu bölüm, Enstitünün bütün faaliyet alanlarında nasıl çalışılması gerektiğini araştıran ve planlayan bölümdür. İslam âlemi'nin tanınmış uzmanlarından yararlanır.

Çalışmaların verimli olması için her türlü araştır- ma ve planlamayı yapar.

2- Yeni Dünya Düzeni Temel Esasları ve İnsan Hakları Bölümü:

Bütün bu çalışmalardan ana gaye, yeni bir dün- yanın barış ve huzur içersinde yaşayan bir dünya ve

bütün insanlara saadet getiren bir dünya olmasını temin etmektir.

Bunun için "Kaba kuvveti değil, Hakkı üstün tu- tan" yeni bir dünyanın temel esasları neler olmalıdır. Bu dünyada insan hakları nelerdir. Ve insan hakla- rına aykırı davranışlar nasıl önlenecektir konuları, ana gaye bakımından büyük önem taşımaktadır. Bu konuların seçkin uzmanlar tarafından sürekli araştı- rılması, çeşitli etkinliklerle devamlı olgunlaştırılması gerekmektedir.

Böylece diğer medeniyet temsilcileri ve batı ile diyalog oturtulduğu zaman Hakka dayalı dünya düzeni olarak, elbirliği ve işbirliği ile nasıl bir düzen gerçekleştirileceği konusu aydınlığa kavuşturulmuş olacaktır.

3- Diyalog Heyetleri ve Diyalog Toplantıları Düzenleme Bölümü:

Bu bölümde çeşitli konularda İslam âlemi'ni temsil edecek diyalog heyetlerinin görev yapmaları söz konusudur.

İslam âlemi ile bilhassa yukarıdaki tabloda gös- terilen diğer dünya merkezleri arasında yapılacak olan diyalog toplantıları bu bölümde planlanacak, düzenlenecek, hazırlıkları tamamlandıktan sonra gerçekleştirilecektir.

4- Batıyı İzleme ve İslam Aleyhine Maksatlı Propagandaların Önlenmesi Bölümü:

Bu bölüm İslam âleminde mevcut çeşitli kuru- luşlarla işbirliği yaparak, Batı ve tabloda gösterilmiş olan diğer dünya bölgelerinde müslümanlık aleyhi- ne yapılan propaganda ve faaliyetleri izleyecek ve bunların düzeltilmesi için ilgili ülkeler nezdinde te- şebbüslerde bulunacaktır.

Köln Üniversitesi İslami Araştırmalar Enstitüsü Direktörü rahmetli Prof. Falaturi birçok Batılı ilim adamları ile beraber Almanya'da, bilhassa okul ki- taplarında ve resmi devlet yayınlarında İslam dini ve toplulukları aleyhine yapılan gerçekdışı faaliyetleri kitaplar halinde tespit etmiştir.

Bu gibi çalışmaların genişletilmesi bir vecibedir. Çünkü birçok Batılı yönetici kendi ülkelerinde yapı- lan maksatlı İslam aleyhtarlığı faaliyetlerinden ha- berdar değildir.

5- Lobi Faaliyetleri Bölümü:

Birçok Batı ülkesi maksatlı menfi propagandalar yüzünden medya, üniversite ve siyaset sahasında İslam âlemi ile diyalogu lüzumsuz gören fikir cere- yanlarının etkisi altındadırlar.

Yukarıda belirtildiği gibi Batı kendini de tanıımı- yor, İslam âlemini de tanıımıyor. Dünya barışı için İslam-Batı Diyalogunun önemine müdrik bulunmu- yor.

Bu mevcut yapının düzeltilebilmesi için bütün bu ülkelerde, medya, üniversite ve siyaset mensup-

DİYALOG ENSTİTÜSÜ VE DİYALOG KURACAĞI ÜLKELER

larından mümkün olduğu kadar geniş bir kütleyi müspet bir lobi faaliyetine sevk etmek çok büyük önem taşımaktadır.

Halen çeşitli müslüman ülkeler veya bu ülkelerdeki kuruluşlar tarafından yürütülen münferit ve mevzii lobi çalışmaları son derece yetersiz ve kıfayetsizdir.

Diyalog Enstitüsü'nün bu bölümü tarafından müslüman ülkeler ve o ülkedeki kuruluşlar tarafından yani bu lobi faaliyetlerinin takibi, koordinasyonu ve geliştirilmesi çok büyük önem taşımaktadır.

İşte lobi faaliyetleri bölümü bu hizmetleri yürütecek şekilde çalışması için düşünülmüştür.

İşte bu ana yapıya sahip olmak üzere kurulacak olan Diyalog Enstitüsü bütün bu faaliyetleri yürütmek sureti ile, netice olarak tabloda gösterilen merkezlerle barış ve işbirliği diyalogları sağlayacak, bütün bunların sonucu olarak gelişmiş olan ülkeler ve gelişmekte olan ülkelerin bir yuvarlak masa etrafında toplanarak yani diğer bir ifade ile D-8'lerle G-7'lerin "ikinci Yalta Konferansı"nı gerçekleştirmek suretiyle yeni bir dünyanı;

- 1- Savaş Değil, Barış!
- 2- Çatışma Değil, Diyalog!
- 3- Çifte Standart Değil, Adalet!
- 4- Üstünlük Değil, Eşitlik!
- 5- Sömürü Değil, İşbirliği!

6- Baskı ve Tahakküm Değil, İnsan Hakları Hürriyet ve Demokrasi! Prensiplerini esas almak üzere "Kuvveti Değil, Hakkı Üstün Tutan" bir dünyayı kurmanın gayretini gösterecektir.

Diyalog Enstitüsü'nün çalışmaları ile tabloda diyalogla işte sonuç olarak bu maksat için yürütülecektir.

Bu konuda tabloda görüldüğü gibi, müslüman ülkeler temsilcileri ile mesela Rusya, Çin, Japonya, Hindistan ve Brezilya gibi ülkelerle diyalog çalışmaları geliştirileceği gibi, elbette büyük bir özen ve ihtimamla ABD ve Avrupa Birliği ile yapılacak olan diyalog çalışmalarının da yürütülmesine gayret edilir.

Tevfik Allah'tandır.

Konuşmamın sonunda bir kere daha bu sempozyumu tertip eden Kral Abdülaziz Halk Kütüphanesi Üst Yönetim Kurulu Başkanı Velihaht Abdullah bin Abdülaziz Beyi, Yönetim Kurulu üyelerini ve bu toplantıya teşrif edip kıymetli fikirleri ile bizleri aydınlatanları ve sempozyuma iştirak edenleri en içten samimi duygularıyla tebrik ediyorum, kendilerine teşekkür ediyorum ve sempozyumun İslam âlemi ve bütün insanlık için saadete vesile olmasını ve beklenen özlenen yeni bir dünyanın kuruluşuna önemli bir katkıda bulunmasını dileyerek hepinizi Allah'a emanet ediyorum.

Esselamu Aleykum ve Rahmetullahi ve Berekatuhu.

Osmanlıda Saray Eğitimi, Enderun Eğitimi ve Devlet Adamı Yetiştirme Esasları

Giriş:

Eğitim, kişileri ve devletleri güçlü kılan temel yapı ve onun harcıdır.

Eğitim bir sistem olup, hem insanlara ve hem de toplumlara bir muhteva ve hayat bakışı sağlar. Kişisel eğitim temelleri güçlü olan kişiler, yükselir ve iyi makamlar erişebilirler. Böylece, etraflarına ve toplumlarına oldukça büyük yararları olabilir. Eğitimli fertleri bol olan devletler, güçlü bir devlet olmayı başarırlar ve bu arada da hem zengin ve hem de etkin "lider ülke" konumuna ulaşabilirler.

Yukarıda vurgu yapılan bu hususların hepsi, Büyük Osmanlı Devleti olarak tanınan büyük imparatorluk için de mevcuttu. Osmanlının oluşum ve başarılarında büyük rol oynamıştır.

Bu güçlü eğitim ve yetiştirme sistemi, Osmanlının, 700 yıl gibi uzun bir sürece damgasını vurmasına, ve üç kıtaya yayılarak bütün Doğu Akdeniz havzasını kontrol ve etkisi altına almasına, Avrupa'dan Viyana'ya kadar ulaşmasına sebep olmuştur.

Başından itibaren, Türk boyları halinde Anadolu'yu feth eden Türk grupları tam bir disiplin, güçlü bir görgü ve gelenek içinde hayatlarını idame ettirmiştir.

Türk gruplarını üstün kılan yeteneklerinin başında çok iyi organize olabilmeye yetenekleri gelmektedir. Ondan sonra, başarılı savaş yöntemleri ve kazandıkları yöre ve insanları da iyi yönetebilmeye yetenekleri olmuştur. Türkler her yerde ve her dönemde, kendi öz geleneklerine sadakat göstermiş ve bunun yanı sıra da yerleştikleri yeni yerlerin törelerini anlayıp, tolere etmişlerdir. Yeni yer ve usullere de uyum sağlayabilmişlerdir.

Türk boyları, mensubu oldukları İslam Dini'nin çok sadık ve samimi birer mensubu olarak onun her türlü tehlikeden korunmuş ve yücelmişlerdir. Bu dinin yayılması için çok çalışmışlardır. Bütün bu belirtilen hususlar, Türklerin

hayat anlayışının parametrelerini meydana getirmekte olup, eğitim ve ilerleme konusundaki paradigmalarının da oluşumuna yardımcı olmuştur. Bu anlatılanlara en iyi örneklerden birisi olarak Osmanlı ele alınırsa bir çok şey daha net olarak anlaşılabilir.

Eğitimin Ana Prensipleri:

- 1- Türkler arasında "rekabete dayalı başarı" her zaman için tutulan ve beğenilen bir seçim ve yükseliş yolu olmuştur. Selçuklu Devleti'nde olduğu kadar Osmanlı Devleti'nde de insanların belli makamlara yükselmeleri, öne çıkmaları kendi kabiliyet ve yetenekleri ile belirlenmiştir. Bilgi ve beceriye dayalı olan bu "hak

etme sistemi= merit sistem” o çağlarda çok büyük ilgi çekmiş ve bir çok rakip devlet tarafından incelenerek, taklit edilmeye çalışılmıştır. Ne zaman ki bu sistem içte bozulmaya başlamış veya tam uygulanmamıştır, o zaman, Osmanlı devleti zayıflamaya ve çökmeye başlamıştır.

- 2- Türklerin eğitim sistemi İslami kurallar üstünde kurulmuş olup, esaslarını İslam Dininin sağladığı hak ve adalet duygusundan almaktadır. İslam dininin öğrettiği adalet, dürüstlük ve hoşgörü prensiplerine dayandırılmıştır.
- 3- Hakkı gözetmek, zayıfa yardım edip, zalime karşı olmak gibi prensipler bu eğitimin temel taşları olmuştur.
- 4- Eğitim çok küçük yaştan ve iyi bir sistem içinde verilmiştir.

Eğitimin Ana Bölümleri:

Gerek Sultanlar gerekse de devlet erkanı Osmanlı Dönemi’nde belli aşamalar veya bölümler içinde hayata hazırlanırdı.

- 1- Felsefi ve Dini denilebilecek alt yapı hazırlığı: Bu aşamada Kuran, Sünnet ve Hadisler son derece iyi bir şekilde öğretilir ve böylece belli bir hayat görüşü ortaya çıkardı.
- 2- İlim şeklinde gruplandırılabilir hazırlıklar: Bunlar Matematik, Cebir, her türlü hesaplar ve değişik bilim konularıdır. Fizikten Astronomiye kadar geniş bir yelpazeyi kapsamaktadır.
- 3- Bilim olarak gruplandırılabilir Edebiyat ve Sosyal Bilimlerin öğretilmesi, dili iyi kullanma, güzel yazı yazma ve şiir besteleme, ve edebi tahliller öğretilirdi.
- 4- Savaş sanatları olarak adlandırılabilir, silah kullanma yeteneği, ata binme hüneleri, güvenlik, savunma ve savaş

konularında gerekli bilgilerin verilmesine dikkat edilirdi.

- 5- Uygulamalı öğrenim denilecek el sanatları: Tahta oymacılığı, demir döküm, mücehher kesimi, hat sanatları, marangozluk gibi çeşitli dallarda el becerisi geliştirilmesine önem verilirdi.
- 6- Dil becerisi adeta şart koşulurdu. Türkçe dilinin en iyi ve doğru kullanımı yanı sıra sarayda ve devlet işlerinde Osmanlıca ve (Selcuklular döneminde)Farsi saray dilleri olarak kullanılırdı. Okumuş elit kesim, devlet erkanı bunun yanı sıra Arapça ve Farsça da bilirdi.

Osmanlı Sultanları en az iki Doğu ve iki Batı dili bilirdi. Fatih Sultan Mehmet’in Türkçe, Farsça, Araça’nın yanı sıra derin konularda yapılan tartışmaları özünden dinleyip, anlayacak derecede iyi Rumca ve Latince de bildiği saray kayıtlarından bilinmektedir. Bu durum Osmanlı dönemi boyunca da devam etmiştir.

Eğitimin Uygulanma Metod ve Aşamaları:

Yabancılar tarafından sıkça tartışılan konulardan biriside küçük şehzadelerin nasıl yetiştirildiğidir. Yabancı kökenli olan annelerinin onlar üstündeki etkileri hep merak konusu olmuş ve bazen mesnetsiz spekülasyonlara yol açmıştır. Halbuki sistem çok iyi bir şekilde eğitimi düzenlemiş bulunmaktadır.

Şehzadeler doğumlarından dört yaşlarına kadar Harem’de kalmakta, anne ve dadıları tarafından bakılmakta ve yetiştirilmektedirler. Tabii, doğumdan kısa bir süre sonra yapılan merasimle çocuğa isim verilip, kulağına ezan okunduktan sonra annesi yanındaki bakımı başlatılmaktadır.

Dört yaşından itibaren bir de lalası tayin edilir ve küçük şehzade bu erkek lala ile harem dışında

ki dünyada öğrenmesi icap eden şeyleri öğrenmeye başlar.

Altı yaşından itibaren artık eğitim ve öğretimi tamamen harem dışında resmi hocalar tarafından yürütülür: Din hocaları, matematik-fizik hocaları, edebiyat ve felsefe hocaları, lisan hocaları, Binicilik ve silah kuşanma hocaları, zanaat öğretecek sanatkar ve ustalar belli bir düzen ve sıra ile görevlerini gerçekleştirirlerdi.

Enderun’da yetişen devlet erkanı hakikaten imbikten süzül-müşçesine iyi eğitilmiş ve saray görgü ve terbiyesi ile yetiştirilmiş kimseler arasından seçilirdi. Çoğu zaman seçilen sadrazamların çağın en okumuş adamlarından olduğu bilinmektedir. Duraklama Devri ile bu değişmeye ve bozulmaya başlamıştır.

Sonuç:

Kısacası, Osmanlıyı Osmanlı yapan ve 700 yıl hükümlan eden ve hala hakkında konuşuran hususlar sadece onun askeri gücü olmayıp, ilim, bilim ve eğitime verdiği önem sayesinde olmuştur. Yeniçerilerin eğitiminden tutun da çeşitli loncalarda ve Ahi teşkilatları içindeki her türlü eğitim fevkalade dikkati şayan seviyede olmuştur. Yine, bu sebeplerle de o çağlarda Mimar Sinan gibi büyük mimar ve mühendisler yetişmiştir. Tıp biliminde büyük ilerlemeler kaydedilmiş ve Edirne gibi merkezlerde hastaların müzik ve su sesi ile tedavi edilmeleri uygulamaları yapılabilmıştır. Aynı çağlar Barbaros Hayrettin Paşa gibi büyük komutan ve denizcileri, Piri Reis gibi dünya çapında seyyah ve haritacıların yetişmesine imkan vermiştir.

Osmanlı eğitiminin bu atın asırları, her zaman için bir örnek ve öğrenilip, daha da iyileştirilecek sonsuz model kaynakları ile dolu bir dönem olarak kabul edilip, dikkatle incelenmelidir. Öğrenilecek çok şey vardır.

İslami Eğitimin Batılılaştırılması – 3

**Sistem çökmeden
önce ondan ayrılmak
ve bugün Batılı
dünya düzeninin
sembolü haline
gelen açgözlülük,
iki yüzlülük ve
adaletsizliğe dayalı
olmayan daha
yaşanabilir bir hayat
biçimi oluşturmak
için çalışmak.**

Fransız Etkisi

Amerikan hegemonyası savaş sonrası dönemde Müslüman dünyasına sirayet etmesine rağmen, Fransız entelektüel eğilimi 20. Yüzyıl boyunca da devam etmiştir; 20. Yüzyılın ortalarında Seyyid Kutup ve diğer modern Müslüman aydınlar, Alexis Karel gibi Fransız felsefecilerin çalışmalarına yöneldiler. Ancak, 20. Yüzyıl boyunca batı tarzı düşüncenin kullanımında da radikal bir dönüşüm oldu. Bu düşünce tarzını, uygulanması gereken genel bir düşünce sistemi olarak kabul etmekten ziyade, Mısır'da Seyyid Kutup ve İran'da Ali Şeriati (kendisi Fransa'da eğitim görürken Franz Fanon ile görüşmüştü) gibi modern İslami düşünürler ve aktivistler, Batı düşüncesini batıya karşı kullanmaya başladı.

Şu anda saldırı altında olanlar, Sünni dünyasındaki İslam'ı yeniden canlandırma hareketinin gerisinde itici bir güç olan Kutup ve özellikle İran'daki Şiiler arasında Şeriati ve eserleriyle, bu batı yanlısı İslami hareketlerdi. Yine sömürgeciliğin prangalarından tamamen kurtulmaya başarı sağlayan bu düşünce hareketi yani en belirgin durum olan

İran'daki İslami ihtilaldı. Yine de burada bile, ihtilalden beri bir miktar İslamileş olsa da, Pehlevi hanedanı tarafından kurulan yöntemle yapılandırılmış bir eğitim sistemi bulunmaktadır. Ancak İran'da daha yüksek bir İslami eğitim sistemi olan tamamen bağımsız *havza* sistemi bile günümüz üniversite eğitimlerine denklik vermeyi kabullenmiş durumdadır.

Günümüz Sosyal Düzeninde Okul

Bu tür hikayeler bir başka yerde de anlatılabilir ve kaçınılmaz sonuç şudur ki, okul ve eğitim günümüz sosyal düzeninin bir parçası haline gelmiştir. Bu modern sosyal düzen, Batı deneyimlerinden sızan ve sömürü yoluyla bütün dünyaya yayılan modern dünya kavramlarını ve yapılarını yansıtmaktadır. Okul da bu sisteme hizmet etmekten başka bir şey yapmamaktadır.

Sömürge güçlerinden bağımsızlığını kazandıktan sonra okulların ve üniversitelerin temel sömürge altyapıları hala yerinde durmaktadır. Bazı yerlerde bir dereceye kadar "İslamleştirilmesi" rağmen, temel yapı sorgulanmamıştır: sertifika sistemi, yaşa dayalı sınıflandırma, okul gününün ve derslerin süresi ve haftada beş gün, yılda on ay ve on iki yıllık bir süre olan takvim. Bu durum değişmeden aynı kalmıştır. İslami eğitim kisvesinde bu gün gördüğümüz şey, temel olarak eski tekdüze ve sıkıcı sömürge kökenli ve batının empoze ettiği, ancak yalnızca birkaç yeni rengin eklendiği bir okul sistemidir.

İslami eğitim olarak tanımlanan eğitim etrafında dönen çok fazla entelektüel etkinlik bulunmasına rağmen, bunlar uygulamada çok fazla görünmemektedir. Bu durum fikirlerdeki kusurdan dolayı değil, bilakis modern Batının dünyayı izleme yönteminin yaygınlığının bir kanıtıdır. Bu dünya görüşü, eğitimin amacının finansal bir güvenlik elde etmek

olduğu ekonomist bir dünya görüşüdür. Ayrıca eğitimin amacının ulusal güvenliği de garantiye almak olduğu milliyetçi bir dünya görüşüdür.

Diğer yandan, Batı sisteminin kendisinin zayıfladığını ve onun esas unsurlarının şu anda vahim durumda bulunduğunu da bilmek önemlidir. Küresel ekonomi ve ülke dışındaki ekolojik bozulma ve elbette Amerikan vatandaşlarının ülke içindeki normalleşen küresel savaş, suç ya da sosyal çöküntüye doğru hızla ilerlemeleriyle birlikte, Batılı sistemin kendisi büyük bir çöküntünün eşliğindedir.

Zorluklar

Müslümanlar ve diğer Üçüncü Dünya Ülkesi halklarının zorluğu bu sistemin yokluğunda ne yapacaklarıdır. Bu kaygı duyanlar için temelde üç seçenek bulunmaktadır:

1. Batılı sistemin sağlıklı ve verimli bir sistem olduğunu varsayıp onun üstünlük göz boyamaları altında yaşamaya devam etmek.
2. Batılı sistemin tamamen çökmesine kadar beklemek ve daha sonra yapılacak olan şeye karar vermek için herkesle birlikte mücadele etmek.
3. Sistem çökmeden önce ondan ayrılmak ve bugün Batılı dünya düzeninin sembolü haline gelen açgözlülük, iki yüzlülük ve adaletsizliğe dayalı olmayan daha yaşanabilir bir hayat biçimi oluşturmak için çalışmak.

Bazı farklı eğitim biçimlerinin temel esas olacağı bu hayat tarzı muhtemelen yerel olarak, çok fazla sayıda ve yerel kültürel biçimler ve ekolojik sistemlere göre şekillenecektir. Sınırlamaları bilen ve onlara saygı duyan sürdürülebilir bir hayat tarzı olacaktır; sıcaklık ve topluma dayalı bir hayat tarzı olacaktır; ayrıca Batının modernliğinin materyalist

Okul ve eğitim günümüz sosyal düzeninin bir parçası haline gelmiştir. Bu modern sosyal düzen, Batı deneyimlerinden sızan ve sömürü yoluyla bütün dünyaya yayılan modern dünya kavramlarını ve yapılarını yansıtmaktadır. Okul da bu sisteme hizmet etmekten başka bir şey yapmamaktadır.

kavramlarının ötesinde varlığa mana kazandıran bir hayat tarzı olacaktır. Kısaca kendi yeni eğitimini doğuracak olan bir hayat tarzı olacaktır.

Kaynaklar

- * Heyworth-Dunne, 'Modern Mısır'daki Tarih Eğitimi Giriş', Londra: Luzac & Company, 1938
- * Timothy Mitchell, 'Mısır'ın Sömürgeleştirilmesi', Berkeley: Kaliforniya Üniversitesi Basımı, 1991.
- * Profesör Yusuf Progler, New York City'de doğdu. Dubai'de Zayed Üniversitesinde, New York City Üniversitesi, Columbia Üniversitesi ve Buffalo Üniversitesinde Sosyal Bilimler ve Eğitim dersi verdi. Amerikan Çalışmaları, Orta Doğu Çalışmaları, Beşeri Bilimler ve Eğitim üzerine akademik çalışmalar yaptı. Sosyal Bilimler ve Eğitim üzerine çok çeşitli konularda yazılar yazan bir akademisyen ve gazetecidir. İslami Düşünce ve Kültür Dergisi, Kültür ve Eğitim Dergisi, Uluslararası Hilal Dergisi, Üçüncü Dünyanın Canlandırılması, Bütüncül Eğitim Görüşü ve Yeşil Öğretmen dergilerine yazılar yazmaktadır.

Osmanlıda Enderun ve Saray

Osmanlı Sarayı'nda 18. yy'a kadar, devlet yönetiminde en etkili müessese 'Enderun'dur. Enderun, sarayın iç kısmının genel adıdır. Bugün Topkapı Sarayı'nda Babussaade kapısından girince sağ ve soldaki odalar Enderun odalarıdır. Muhteşem imparatorluğu yöneten devlet adamlarının yetiştiği yer, işte burasıdır. Burası bir 'Saray Okuludur'. İmparatorluk Okulu' ünvanı da buraya çok yakışmaktadır.

Eğitim; kişiye istendik davranışlar kazandırma sürecidir. Okuluna aldığı öğrenciye, kazandırmak istediği davranışları ne kadar kazandırmışsan, eğitimin o kadar başarılı demektir. Bu anlamda Enderun, tam bir eğitim kurumudur. Çünkü bu okula alınan ve devşirme sisteminden gelen öğrenciler, Türk kültürüne ve İslam'ın derinliklerine hâkim birer devlet adamı olarak yetiştirilmek için eğitime alınmış ve bu amaca uygun yetiştirilmiştir.

Bugün, Türk ve müslüman ailelerin çocuklarına, istediğimiz davranışları kazandırmak için eğitim kurumlarımız yetersiz kalırken Osmanlı; Hristiyan ve başka kültüre ait çocukları, Türk ve müslüman değerlerine sahip olarak yetiştirmeyi başarmıştır. Bununla da kalmamış, bu çocukları imparatorluğun yönetici sınıfı yapmıştır.

Bu çocuklar, öyle bir eğitim görmüşlerdir ki, dilleri, kültürleri hatta dinleri dahi değiştirilmiştir. Aldıkları eğitimle onlara, yeni bir dil, yeni bir din ve yeni bir kültür kazandırılmıştır.

Balkanlar ve Kafkaslar'dan devşirilen küçük yaşta çocuklar, Acemi Oğlanlar Ocağına alınır. İçlerinde zeki ve yetenekli olanlar Edirne Sarayı ya da Galatasaray gibi müesseselere seçilir. Bunların da en yetenekli ve zekileri Topkapı Sarayı'na gelirdi.

Enderun'un bugün modern dünyada benzerini aramayalım ama eğitimin gücünün neler yapabileceğini görelim. Ende-

run'daki eğitim; Slavca konuşulan, Yunanca konuşan, Arnavutça konuşulan topraklardan toplanan insanları, bir sarayın dili, dini, görgüsü, üslubu, anlayışı etrafında birleştirmiştir. Bugün dünyada bu işlevi yapan bir okul yoktur.

Enderun hem pratik eğitim hem de uygulamalı eğitimin bir arada yapıldığı bir eğitim yeridir. Öğrenciler, dönemin en seçkin hocalarından dersler okurken,

aynı zamanda devlet işlerinin yürütülmesinde staj yaparak teorik ve pratik eğitimi birlikte görüyordu. Küçük ve büyük odalarda saray hizmetlerine bakan, adabı muâşeret öğrenen, ilim ve sanat eğitimi alan bu örgenciler, liyakatine göre padişahın emri ile bir üst göreve yükseltirilirdi.

Enderun, çetin bir hayatın yaşandığı yerdir. Sabah ezanıyla kalkılır ve sabah namazıyla başlayan hayat, gün boyunca, ağaların kontrolü altında, disiplin içerisinde geçerdi. Derslerde, oturma- kalkmada, yemek sofralarında, öğrencilerin birbirleriyle ilişkilerinde, edepsizlik etmeleri veya laubali tavırlar göstermeleri şiddetle cezalandırılırdı.

Enderun'dan sadece devlet adamları yetişmemiştir. İlim adamları, sanatçılar da çıkmıştır. Enderunlular içinden; Ali Ufki Bey gibi müstesna müzisyenler, rekorları ile tarihe geçen sporcular da çıkmıştır. Edebiyatta, felsefede ismi geçen bir çok ilim adamı da çıkmıştır. Ama her şeyden evvel, Osmanlı tarihinin en az üç asrında etkili olan maraşeller çıkmıştır.

Unutmamak gerekir ki İmparatorluk, kendini yönetecek sadık komutanları bu ocakta yetiştirmiştir. Buradan çıkan insanlar vezir, yeniçeri ağası olmuş ve bir çok devlet memuriyetine ağırlıklarını koymuşlardır. Ama her zaman padişahın kulları olmuşlardır. Devlet fikrini devlet bütünlüğünü iyi kavramışlardır. Bu nedenledir ki; Kanuni devrinde, imparatorluğu muza gelen Alman büyükelçisi Busbeck bu durumu şöyle anlatmaktadır: 'Türk Devletini, liyakat sahibi, zengin, güzel insanlar, çalışarak, yükselerek, gayret ile elde ettikleri rütbelerle yönetirler. Bizdeki gibi irsi bir aristokrasi yoktur. Bu yüzden, kabiliyetsiz insanların elinde değil, kabiliyetlilerin elinde yayılan ve yükselen, istikbali fetheden bir imparatorluk söz konusudur.'

Enderun'da yetişen devlet adamı saray dışında görevlendi-

rildiğinde, en aşağı tuğgeneral rütbesi ile beylerbeyliğine (valiliğe) atanırdı. Saray dışına atanmalar genellikle sarayın harem dairesinden bir kızla, padişahın onayıyla evlendirilerek, yeni görevine gönderilirdi. Böylece saray okulu olan Enderun'dan yetişen bir devlet adamı, bir başka saray okulu olan, haremde çıkma bir kızla evlendirilmiş olurdu. İkisi de saray eğitimi almış, ikisi de devlet terbiyesi görmüş olarak yeni görevine gönderilirdi.

Enderun'un bir kapısı avludan Harem'e açılır. Harem; kızların, bu yeni yönetici sınıf için eğitildiği yerdir. Yani Harem sadece padişahın eşlerinin yetiştirildiği bir bölüm değildir. Harem de aynen Enderun gibi bir saray okuludur. Bu okulun öğrencileri ise devşirilen kızlardan oluşmaktadır.

Enderun ve Harem birlikte yönetici sınıfı oluşturan iki kurumdur. Enderun'daki gençlerin saray dışında görevlendirilmeleri gibi, Harem halkı da kimi zaman padişahın gözdesi dahi olsa enderunlularla ya da diğer görevlilerle evlendirilirdi. Harem'in kapısındaki; "Hayırlı kapılar açan Allah'ım, bize de hayırlı kapılar aç." ibaresi bunu gösterir.

Osmanlı'da Harem'i iyi tanımak lazım. Topkapı Sarayı'nın en çok sözü edilen ve en yanlış bilinen yeri, Harem'dir. Bugün Harem'i bir fuhuş yuvası olarak gösteren kimi dizilerin yapımcılarının, üşenmeyip biraz tarih okumaları gerekir. Osmanlı tarihi üzerine en yetkin yazıları yazan, uluslar arası üne sahip tarihçimiz, Prof. Dr. Halil İNALCIK; Osmanlı'da Harem'in bir fuhuş yuvası gibi anlatılmasına şiddetle karşı çıkıyor. O'na göre Harem; ' Her kadının giremediği, girenlerinde sıkı eğitimden geçirildiği bir tür okuldur. Harem'in padişahın bile bozamayacağı katı kuralları vardır. Hareme giren kadın padişahın yatak partneri değil, arkadaşıydı. Edebiyatı, müziği ve çeşitli sanat dallarını çok iyi bildiği gibi, dev-

Enderun'dan sadece devlet adamları yetişmemiştir. İlim adamları, sanatçılar da çıkmıştır. Enderunlular içinden; Ali Ufki Bey gibi müstesna müzisyenler, rekorları ile tarihe geçen sporcular da çıkmıştır. Edebiyatta, felsefede ismi geçen bir çok ilim adamı da çıkmıştır. Ama her şeyden evvel, Osmanlı tarihinin en az üç asrında etkili olan maraşeller çıkmıştır.

let idaresinin inceliklerini de çok iyi bilirdi. ' İlber ORTAYLI'ya göre ise; 'Osmanlı Saray Harem'ini uçsuz bucaksız koridorlar, sayısız odalar, çıplak cariyelerin yüzdüğü havuzlu sofalar olarak düşünmek abestir. Harem, 16. yüzyılda oluşan idari anlayışın önemli bir kurumudur. '

Harem eğlencelik bir yer değildir. Her şeyden önce bir evdir. Hiç değilse her ailenin evi kadar saygı gösterilmesi gerekir.

Osmanlı İmparatorluğu Enderun ve Harem'de, kan üstünlüğüne değil, liyakat üstünlüğüne sahip, yükselme yeteneği olan, zeki ve yetenekli devlet adamı (devlet hanımı) sınıfı oluşturulmuştur. Bu sınıf, saray okullarında öyle bir eğitim görmüşlerdir ki, devlet kapısı onlar için baba ocağı olmuştur ve güvenebilecekleri tek yerdir. Gerçekten Harem ve Enderunluların devletten başka güvenecekleri bir yer yoktur. Devlet onları, adı sanı duyulmamış köy ve kasabalardan toplar, saray okullarına alır, eğitir, üç tuğlu vezir yapar. Bugün, her biri başlı başına bir devlet olan beylerbeyliklerine atar. Gün gelir, atlas bir torba içinde gönderilen idam fermanını, boyun eğerek kabul ederler. Teemmül oluna vesselam.

ÇOBANLIKTAN KUR'ÂN ÖĞRETİCİLİĞİNE YÜKSELEN SAHABÎ

HZ. UKBE İBNİ ÂMİR EL-CUHENÎ (r. anh)

Cühenî kabilesine mensub olan; Ukbe b. Âmir el-Cuhenî (ra. anh), hiçbir şeyden habersiz, ıssız çöllerde koyun güderken, Allah'ın lutfu ve hidayeti onu orada buldu ve onu; Koyun çobanlığından Kur'ân-ı Kerim'i en güzel ve en mükemmel şekilde okuyan bir "Hâfız-ı Kur'ân" hâline getirdi. Artık O, Kur'ân'a o kadar âşık olmuştu ki! Onun hayatı ve her şeyi Kur'ân olup çıkmıştı. Geceleri seher vaktinde kalkıyor Mevlâsı ile konuşurcasına Kur'ânı tâne tâne huşû ile okuyor ve gözleri yaşla doluyordu. Böylelikle Vaktinin çoğunu Kur'ân ile haşır neşir olarak; Onu okuyup, okutarak geçiriyordu. Hatta kendisine mahsus, kendi el yazması ile yazılmış bir Kur'an'ı kerimi bulunduğu da, ulaştığımız bilgiler arasındadır.

Ukbe'nin (ra.) İslamiyet'le müşerref oluşu, Rasûl-ü zi şân efendimizin Medine-i Münevvere'ye hicreti saadetlerinden sonradır. İslamiyet'le müşerref oluşunu, kendisi şöyle anlatıyor: "İnsanlardan uzak, Medine'nin ıssız bucaksız çöllerinde küçük sürülerimin peşinde hayatımı sürdürüp gidiyordum. Bir gün yeni dinin ve son Peygamberin, Mekke'de geldiğini

duydum. Ardından da Medine'ye hicret edeceğini öğrendim. Çok geçmeden de Efendimizin Medine'ye teşrif ettiği müjdesini aldım. Artık her gün kulağıma, Medine'li müslümanların sevinçlere boğuldukları haberi geliyordu.

Bir gün dayanacak gücüm kalmadı Ben de sürülerimi bırakıp Medine'ye koştum. Huzuruna vardım ve: "Ya RasûlAllah! Ben size bey'at etmek istiyorum" dedim. Sevgili Peygamberimiz: "Sen kimsin?" dedi. Ben de: "Ukbe İb. Âmir el-Cüheniyim" dedim. Bana: "Sence hangisi daha efdaldır? Bedevi bey'ati mi? yoksa hicret bey'ati mi?" dedi. Ben de: "Hicret bey'ati dedim." Yani, Medine'de kalmak üzere bey'at etmek istiyordum dedim ve bey'at ettim. Bey'at ettikten sonra, Muhacirlerle birlikte yanında bir gece kaldım. Ertesi sabahı çölde bırakmış olduğum küçük sürümün yanına döndüm."

Ukbe b. Âmir'in (r. a) kalbi İslam'ın nuru ile nurlanmış bir şekilde çöle dönmüştü ama, Rasûlullah efendimizden ayrı kalışı ve yeni gelen vahiyleri duyamaması

ona çok zor geliyordu. Mutlaka buna bir çâre bulmalıydı!

Bir gün kendi kendine şöyle söylüyordu: "Biz on iki arkadaşız. Sürülerimizi otlatmak için hepimiz de Medine'den uzak kalıyoruz. Arkadaşlarla anlaşalım; her gün birimiz sürülerin yanında kalsın, diğerlerimiz, yeni gelen vahyi öğrenmek ve Rasûlullah (s. av.)'in sohbetinde bulunmak üzere Medine'ye gitsin". Çünkü o, sürüleri yalnızca çölde bırakmaktan korkuyordu. Bu fikrini arkadaşlarına açıklayınca onlar da bunu kabul ettiler. Bundan böyle her gün birisi sürülerin yanında kalıyor diğerleri yeni inen âyetleri gelip, nöbetçi arkadaşlarına anlatıyorlardı. Bir müddet böyle nöbetleşe devam ettiler. Sonra Hz. Muhammed'in yüzünü görememek, huzurunda bulunamamak canına tak etmişti. Bir gün çölde yalnız başına nöbet kendisindeyken, kendi kendine öz eleştiride bulunarak şöyle söylemiştir:

"Yazıklar olsun sana! Sen bu sürüler yüzünden mi? Rasûlullah (s. a)'ın sohbetinden mahrum kalıyorsun?!. Gelen vahyi direk onun ağzından duymak, yerine bu sü-

rüleri mi tercih ediyorsun? Bunlar mı seni alıkoyuyor?" diyerek, gafletten uyanıp kendine gelmiş ve koyunlarını bırakıp Rasûlullah (as.)'in yakınında bulunmak için Medine'ye taşınmış ve Mescid'de yatıp kalkmaya başlamıştır.

Ukbe (r. a) bundan böyle Rasûlullah (sav.) efendimizi gölge gibi takip ediyor, yolculuklar da hayvanının yularını genellikle o çekiyordu. Bu arada yeni vahiyden neleler gelirse hemen hepsini ezberliyor ve hükümlerini de hayatında uyguluyordu. Bundan böyle O, Rasûlullah (sav.)'e hizmet-i zevk haline getirmişti. Efendimiz de Ukbe'ye bu zevki tattırmak için onu, çoğu kez terkisine alır ve öyle yolculuk yaparlardı. Bu sebepten ona Rasûlullah 'ın "Redifi" diye isim verilmişti.

Ukbe (ra.), Rasûlullah efendimizden duyduğunu aldığına dair olaylardan birini anlatırken şöyle söylemiştir: Bir gün Rasûlullah (s. a) efendimiz bana : "Ukbe! Sana, şimdiye kadar benzeri görül-meyen iki sureyi öğretelim mi?" dedi. Ben de: "Evet Ya RasûlAllah!" dedim. Bunun üzerine efendimiz bana: "Felâk ve Nas" surelerini okudu. (Sesli) bir Namazda da imam olarak o iki sureyi okuyarak namazı kıldırdı. Daha sonra : "Ey Ukbe! Yatarken bu sureleri daima oku!" dedi.

Ukbe (r. a) Allah, İslam Peygamberi Haz. Muhammed'e yakın olmanın ve ona hizmet etmenin bereketini ve karşılığını, hayatta iken, fazlasıyla gördü; Kur'an, hadis, fıkıh ve ferâiz ilminde güzide şahsiyetlerden oldu. Ashâb arasında, ilim ve cihâd eri olarak tanındı.

O, artık öyle bir hale gelmişti ki! Kur'an okumak ve öğretmekten aldığı zevki hiçbir şeyden almıyordu. Kur'an okumak ona büyük zevk veriyordu. Bir gün Resûl-i Ekrem (s. a) efendimizden: "Ya RasûlAllah! Hûd ve Yusuf sûrelerini bana okur musunuz?" diye istirhamda bulundu. Efendimiz de onu kırmayıp ona dediği

sureleri okudu, Ukbe de büyük huşu içerisinde dinledi. Daha sonra kendisi de öğrendiği şekilde etrafına okuyup, öğretmeye başladı.

O, Kur'an-ı Kerim'i çok güzel okurdu. Sahabe onun tane tane okuyuşunu dinler, kalpleri ürperirdi. Bilhassa geceleri ortalık sakinleşince yüksek sesle, kâinatın yaratıcısı ile konuşurcasına âyetlerin anlamlarını düşünerek, huşû ile okur gözleri yaşlarla dolardı.

Bir gün, Hz. Ömer (r. a) efendimiz ondan biraz Kur'an okumasını ister ve on'a şöyle söyler: "Ey Ukbe! Bana biraz Kur'an oku!" O da: "başım gözüm üstüne ey Emîru'l-mü'minin" der ve bir miktar Kur'an okur. Ukbe (r. a)'ın tatlı tatlı okuyuşunu hûşû ile dinleyen Hz. Ömer (r. a)'ın gözyaşları, mübarek sakalını ıslatır.

İşte Kur'an böyle bir kitaptır. O, huşû ile okunup, huşu ile dinlenirse kalpleri ürpertir... Gönülleri fetheder. Gözyaşlarını akıtır. Çünkü Kur'an, kâmil mü'minlerin kalplerinin gıdasıdır. Bu yüzden; Şuurlu bir Kur'an öğreticisinin Kur'an sayesinde fethedemeyeceği hiç bir kalp yoktur. Bizler mazesinde hiç kültür eseri olmayan, çöllerde çobanlık yapan bu güzide Sahâbî den ve onun hayatından dersler çıkararak, toplumumuza nasıl hizmet edeceğimizi kestirmeliyiz. Kur'anı okur ve okuturken, on'un derinliklerine dalarak Kur'an'ın nurundan, feyzinden ve bereketinden de yararlanmayı bilmeliyiz. Bu inceliği, Kur'an okuttuğumuz tüm okuyucularımıza ve öğrettiklerimize öğretmeliyiz ki! Bizlerden de, her birimiz birer Ukbe olalım!!! Yoksa bu ümmetin Kur'an'dan uzaklaşarak çöküntüye doğru sürüklenmelerinden Allak katında bizler sorulu oluruz ve bunun vebalinin altından kalkamayız ve ahret te de sorumluluktan kurtulamayız!!!

Onu okumak, okutmak ve dinlemek hususunda, her şeyden daha fazla zevk almalıyız!..

Nitekim Ukbe (ra.), bu zevkle çobanlıktan yazarlığa yükselmiş, İslam dünyasına da kendi elle-riyle yazdığı güzide bir eser, el yazması Kur'an bırakıp gitmiştir. Yakın zamanlara kadar Mısır'da kendi adıyla bilinen cami'de muhafaza edildiğini bildiğimiz bu nadide eserin, müslümanların diğer kaybolan kültür hazineleri arasında onun da, kayıp olup git-tiğini üzüntüyle öğrenmiş bulunuyoruz.

Ukbenin Askeri Yönü

Ukbe (ra.)'ın askeri maharet ve becerisi de oldukça yüksek düzeyde idi. Çünkü O, Kur'an öğrenmekten zevk aldığı gibi, askeri bilgileri öğrenmekten de zevk alırdı. Bu nedenle kendisi mükemmel okçu ve çok güzel ok atardı. Halkı da bu işe teşvik ederdi. Bir defasında Hz. Halid İbni Velid (r. a)'a Resûl-i Ekrem (s. a) Efendimizin: "Cenab-ı Hak bir ok için üç kişiye cennet nasip edecektir" hadisini hatırlatmıştı. Bunun için ok atmak, ok atmaya öğrenmek ve öğretmek hususunda, büyük çaba sarf ederdi.

Hz. Ömer (r. a) devrinde Şam'ın fethinde bulundu. Büyük kahramanlıklar gösterdi. Komutan Ebu Ubeyde (r. a), halifeye fetih müjdesini ulaştırmak üzere onu gönderdi. Muaviye döneminde Mısır'a valilik yaptı. Muâviyenin emriyle Rodos adasının fethi için gönderilen orduya kumandanlık yaptı.

Hadisçiliği

Kaynaklardan edindiğimiz bilgilere göre; İlim ve cihada çok önem veren Ukbe (r. a) 55 tane hadis-i şerif rivayet etmiştir.

Ölümü

Kaynaklardan, doğumu hakkında yeterli bilgi elde edemediğimiz Ukbe b. Âmir el-Cühenî, (Hicrî 58. Milâdî 679) senesinde Mısır'da vefat etmiştir.

Allahın Rahmeti ona, selamı da, siz okurlarımıza olsun. Âmin.

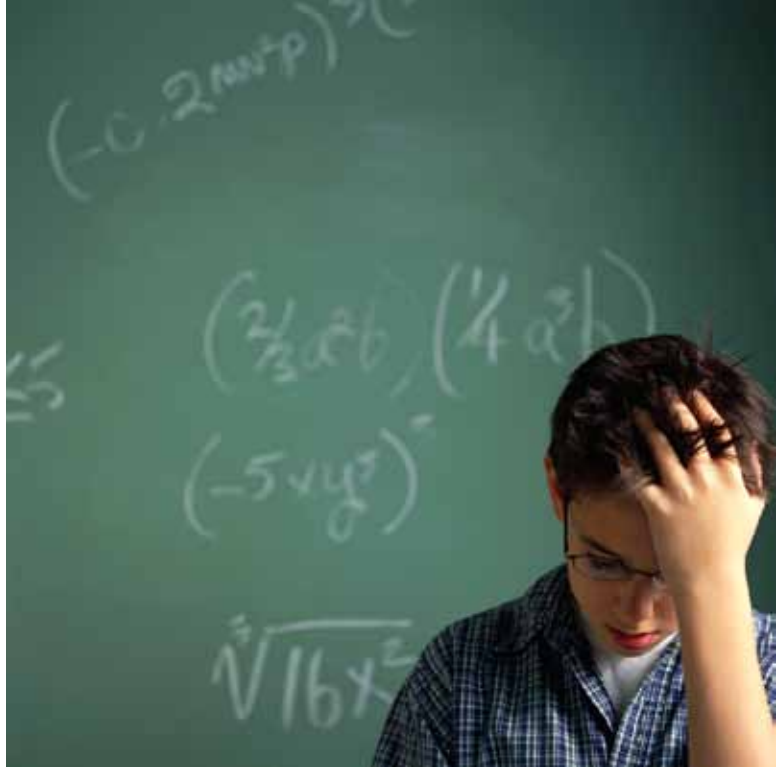
ZORLUKLAR ÇOCUKLARI OLGUNLAŞTIRIR

Hayat her zaman aynı değildir. Bazen kolaylık bazen güçlük, kardeş gibi, ayrılmaz bir parça olarak karşımıza çıkar. Dünyanın düzeyi gibi zirve, düzlük, yamaç, iniş hep birbirine bitişiktir. Çocuklarımızı bunun bilinci ile yetiştirmeliyiz.

Hayatta güçlüklerle hazır olan daha güzel yol alır. Rabbimiz **"Muhakkak güçlükle beraber kolaylık vardır. Gerçekten (yine) o (geçen) güçlükle beraber bir kolaylık (daha) vardır. O halde (bir iş ve ibadeti bitirip) boş kaldığın zaman, hemen (başka bir işe /ibadete)koyul ve (her işinde) ancak Rabbine rağbet et. (O'na sarıl, O'ndan iste)"**. (İnşirah Suresi 5-8) buyurmaktadır. Onun için bizler, hayatın bizim için sürpriz olan akışına hazırlıklı olmalı, yavrularımızı buna hazırlamalıyız. Bu bilinçle yetişmiş yavrularımız, yanında yardımcı bulamadığı zamanda problemlerini çözmesini bilmelidir. Yaptıkları yanlışlara "bu yanlış""ne biçim yaptın?" "sen ne becerirsin ki? " yerine "Şuraya kadar güzel ama şurası farklı olabilir miydi?" diyerek onun düşünmesi, çözüm yolları üretmesi öğretilmeli, doğruyu düşünme fırsatı verilmelidir.

Çocukların sorunlarını çözme yerine, kendi sorunlarını kendilerinin çözme ve bu sorunlarla baş etme yeteneği kazanmaları sağlanmalıdır. Karşısına çıkan duvara "çaresizim" diye ağlama yerine, tırmanabileceği; etrafını dolaşmakla bir geçiş yolu bulunabileceği öğretilmelidir.

Anneler ve babalar yavrularına merhamet gereği yardım ettiğinde, bu yardımın onlara zarar verdiğini unutmamalıdır. Bazen hayatta merhametten nasibi

ni almamış, acımasız insanlarla karşılaşırız. İşte o zaman, çocuk kendini bazen koruyamaz. O merhametsizlerin tuzaklarına bir anda düşüverirler. İşte o zaman, ebeveynin denetiminde, kendi sorunlarını çözme yeteneği kazanmış yavrular, içine çekilmek istenen tuzaktan çok kolay kurtulurlar.

Onların, paranın nasıl kazanıldığını idrak etmeleri için bilinçli şekilde görev yüklenmelidir. Çocuklara, onları olgunlaştıracak sorumluluklar yüklenmelidir. Bugün yavrularına acıyan ve işlerini kendisi yüklenen ebeveynin yavruları yarın acınacak duruma düşebilir. Bunun için hata yapmalarını göze almalıyız. Hata yaptıklarında kendilerini değil, yaptıkları hataları eleştirmeli, bir daha aynı

hataları yapmamaları için olgunlaşmalarına yardımcı olmalıyız.

Peygamberlerin hayatına baktığımızda, Allah'ın onları peygamberlik öncesi nasıl olgunlaştırdığını görürüz. Adem (as)'ın cennetteki ve dünyadaki yaşantısı, geçirdiği sınavlar; Musa (as)'ın Firavun'un yanında ve ondan uzaklaştığı zamandaki hayatı; Yusuf (as.)'ın çocukluk ve gençlik dönemindeki çilesi... Bunlar hep O'nları peygamberliğe hazırlama safhalarıdır. Hz. Muhammed (sav)'in hayatı 40 yaşına kadar olan döneme bakalım. Babası kendileri doğmadan iki ay önce vefat etti ve babasız doğdu. Annesini, dedesini, amcasını çocukluk çağında kaybetti, kendi ayakları üzerinde durması öğretildi. Rüyalarla olgunlaştı. Hâlbuki

O, Allah'ın en sevgilisi... Bizim ebeveyn olarak sevgimiz, onun yanında kıyaslanamayacak kadar bir hiç. Sonrasını kazanması için halin feda edilmesi gerekir.

Bugün okullarda problemli öğrencilerin birçoğu sorumluluk bilinci ile yetişmemiştir. Başarılı olanlar güçlerinin ve zamanlarının yüzde 80'ini iyi olduklarını düşündükleri yöne harcarlar. Bu, o kişiye başarı olarak dönmektedir.

Genelde çocuklarımızda, yaş gruplarına göre aşağıdaki korku ve becerememe duyguları oluşmaktadır.

5-10 aylık bebekler ayırımı yapar, korku bu dönemde ortaya çıkar. Anne kucağı ve sıcaklığı arar; korumasızdır.

12-18 aylık bebeklerde stres algılanır. Yürümede, yemede kendisi yapma inadı olsa da aslında anneyi arar. Yavaş yavaş kendi işini görme alışkanlığı kazanması sağlanmalıdır. Kendisinin yemesine izin vermeli, yürümesi için güven kazandırılmalıdır.

2-5 yaşları arasında çocuklarda farklı korkular görülür. Hayali yaratıklar, köpek, karanlık, şimşek, hırsız vb. dağınıklıklarını toplaması, oyuncaklarını kullanması, odasını düzenli tutması alışkanlığı kazandırılmalıdır. Kalem tutabileceği, bazı görevlerinin olduğu bilinci verilmeli, anne yardımı ile bu alışkanlık kazandırılmalıdır. Kendisi oyuncakları ile beceri kazanmalıdır.

4-6 yaş arasında yaygın olarak okula gitme, karanlık, yükseklik, asansörde kalma, kaybolma korkusu ve hayvanlardan korkma görülebilir. Düzenli olma bilinci ve anne kontrolünde görevler verilmelidir.

6-11 yaş arasındaki çocuklar yaygın olarak doktordan, dişçiden ve hırsızdan korkabilirler. Bu yaşlarda yaralanma, okula ilişkin olaylar ve sosyal ilişkileri içeren korku türleri de yer alır. Bunu üs-

tesinden gelebileceği duygusu verilmeli ama korkuları ve zorlukları küçümsemekten konuşulmalıdır.

12 yaş ve üzeri çocuklarda sosyal ilişkiler ve okulla ilgili korkular devam eder. Test olma, alay edilme veya reddedilme, utanmaya ilişkin korkular görülebilir. Bunun getirdiği zorluklara karşı koymada yardım edilmeli ama onun da çabası istenmelidir. Alışveriş yapmasını öğrenmelidir.

Aileler Bu Konuda Neler Yapabilirler?

Anne babanın çocuğa sorumluluk yüklerken yapabilecek birçok davranış olabilir. Çocuğun durumuna göre yapabileceklerimizin bazıları şöyle sıralanabilir:

Anne-babalar çocukların korkularını ve yaptığı işleri yok saymamalı, onları asla küçümsememeli ve onlarla alay etmemelidirler.

Çocuğa sabırlı davranmalı ve zaman tanınmalıdır.

Aşırı koruyucu bir tutum ile çocuğu tembel hale getirmemelidir.

Çocuğa "Aman düşersin!", "Sen tek başına karşıya geçemezsin", "beceremezsin" vb. sözlerle iş yapmasına engel olunmamalıdır.

Yardımcı olacağı hatırlatılmalıdır.

Çocuğun başarılı arkadaş grubuna girmesine ve özgüven duygusunu geliştirmesine yardımcı olunmalıdır.

Çocukların fikrini söylemesine müsaade edilmeli, konuşmaya hazır olduğu zaman onunla açıkça konuşulmalıdır.

Çocuk, yapacağı işlere küçük yaşta, bıktırılmadan, emir etmeden alıştırmalıdır.

Çocukta verilen görevleri yapmama nedenleri araştırılmalı ve bu nedenler ortadan kaldırılmalıdır.

Çocukların sorunlarını çözme yerine, kendi sorunlarını kendilerinin çözme ve bu sorunlarla baş etme yeteneği kazanmaları sağlanmalıdır. Karşısına çıkan duvara "çaresizim" diye ağlama yerine, tırmanabileceği; etrafını dolaşmakla bir geçiş yolu bulunabileceği öğretilmelidir.

Başkaları ile kıyaslama yapmadan, birlikte oyun kurarak, ödüllendirerek yapması istenmelidir.

Yaptığı işler karşılığında teşekkür ederek, bu işi yapabileceği duygusunu tattırarak, "lütfen", "rica ederim" gibi sihirli sözcükleri kullanarak kendi işlerini görmelelerini teşvik etmeliyiz.

Dünyayı bir oyun, oynaş olarak bilen Şuurlu Müslüman, dünyanın kendisini oyalamasına aldanmaz ve fırsat da vermez. Dünya kendisi ile dalga geçemez; aksine o, dünya ile dalgasını geçer ve ahretini seçer. Çilelerin bir sınav gereği olduğu bilinci ile Rabb'isine sığınır. Takati nispetinde mücadeleden, cihattan ve ibadetten vazgeçmemek müminin görevidir. Bu görev bilincinde olanlara selam olsun.

2011 PINAR YAZ OKULU

27 Haziran - 29 Temmuz

Bu yaz da çok eğlenceli ve eğitici geçecek

İngilizce

Kişisel Gelişim

Bilgisayar

Müzik

Satranç

Jimnastik

Yüzme

Futbol

Basketbol

Voleybol

Masa Tenisi

Kort Tenisi

PINAR EĞİTİM KURUMLARI

Anaokulu - İlköğretim - Anadolu Lisesi - Fen Lisesi

P E K İYİ BİR GELECEK...

www.pinarkoleji.com

EMANETİ EHLİNE VERMEK VE ADALETLE HÜKMETMEK

Ben müslümanım diyen insanın Allah ve Resulünün emirlerine itaat etmesi farzdır ve bir kulluk görevidir. İslamsız saadet olmaz inancına uygun olarak toplumu sevk ve idare eden muslih önderlerin sözünü dinlemek te müslümanlığımızın gereğidir. Emaneti ehline vermek, adaletle hükmetmek Allah'ın emridir. İmtihanda bulunduğumuz bu dünya hayatımızda zafere ulaşmak, yaptığımız seçimleri kazanmak ancak Allah ve Resulünün emirlerine itaatimiz ile mümkün olacaktır. Şimdi aşağıda mealleri verilen Kuran ayetlerini okuyalım ve seçimimizi ona göre yapalım.

“Muhakkak Allah size emanetleri ehline vermenizi, hükmettiğiniz zaman adaletle hükmetmenizi emreder. Allah bununla size ne güzel öğüt veriyor. Muhakkak Allah işitici ve görücüdür. ”

(Nisa suresi: 58)

Ey iman edenler, Allah'a itaat ediniz; Resulüne itaat ediniz ve sizden olan emir sahiplerine de (itaat ediniz.) Herhangi bir şeyde çekişirseniz, eğer Allah'a ve ahiret gününe iman ediyorsanız onu Allah'a ve Resulüne havale ediniz. Bu daha hayırlı ve sonuç itibariyle daha güzeldir.

(Nisa suresi: 59)

Kim Allah'a ve Resulüne itaat ederse, işte onlar Allah'ın kendilerine nimet verdiği nebiler, sıddıklar, şehidler ve salihlerle beraberdirler. Onlar ne güzel arkadaşlırlar!.

(Nisa suresi: 69)

İman edenler Allah yolunda çarpışıyorlar. Kâfirler ise tağutlar (put adamlar) yolunda çarpışırlar. Öyle ise siz şeytanın dostlarına öldürünüz. Muhakkak şeytanın hilesi zayıftır.

(Nisa suresi: 76)

Kim güzel bir şeye aracılık yaparsa, aracı olan için de bir hisse vardır. Kim kötü bir şeye aracılık yaparsa, onun için de bir hisse vardır. Allah her şeye kadir ve razıktır.

(Nisa suresi: 85)

Size ne oluyor ki, onların yaptıklarından dolayı, Allah'ın tepetaklak getirdiği münafıklar hakkında siz iki guruba ayrılıyorsunuz? Siz, Allah'ın saptırdığını mı yola getirmek mi istiyorsunuz? Allah kimi sapıtırsa sen ona asla yol bulamazsın!

(Nisa suresi: 88)

Ey iman edenler, Allah yolunda (cihat) için yürüdüğünüzde iyice araştırın. Siz dünya hayatının malını isteyerek, size selam verene: “sen müslüman değilsin” demeyin. Ganimetlerin çoğu Allah katındadır. Daha önce siz de öyle idiniz de Allah size ihsanda bulundu. İyi araştırın. Muhakkak Allah yaptıklarınızdan haberdardır.

(Nisa suresi: 94)”

Online Sipariş
ve
Ücretsiz Kargo

beyzapilic.com.tr

Helal Gıda

Sertifikalı

Beyaz Et *

“piliç”

beyza

“Güvendiğiniz lezzet”

hayatmedya.com

* Helal Gıda Sertifikası Yurt Dışı Satışlarında Geçerlidir.

Peygamberimiz'den Hayat Suyu

HAKKI ÜSTÜN TUTMAK KAZANDIRIR

Peygamberimizin bizlere aktardığı şu olay bu gerçeğin en önemli delilidir. Dünya menfaatleri karşısında İslam'dan dönmeyenler sonunda kazana taraf olmuşlardır. Şimdi peygamberimizi dinleyelim.

Suheyb b, Sinan (r. a)'dan. Rasûlullah (s. a. v) şöyle buyurmuştur: "Sizden önce yaşayanlar içerisinde bir kral ve kralın da bir sihirbazı vardı. Sihirbaz yaşlandığında krala: "Artık ben yaşlandım bana bir çocuk gönder de ona sihrî öğreteyim. " dedi. Kral ona, bir çocuk gönderdi, o da çocuğa sihrî öğretiyordu. Bu arada çocuğun yolu üzerinde bir rahip vardı. Çocuk onun yanında oturup sözlerine kulak verdi, duyduktan hoşuna gitmişti. Artık, sihirbazın yanına gittiğinde rahibe de uğrar yanında otururdu. Sihirbazın yanına geldiğinde sihirbaz, (geciktği için) çocuğu dövüyordu. Çocuk bu durumu rahibe şikâyet etti. O da: "Eğer (geciktğinden dolayı) sihirbazdan korkarsan ailem beni alıyordu, dersin. Eğer aileden korkarsan, sihirbaz beni alıyordu, dersin" dedi. Hayat bu şekilde sürerken bir gün çocuk, büyük bir hayvan ile karşılaştı. Hayvan insanları yallarından alıkoymuş hapsedmişti. Çocuk kendi kendine "Bu gün, sihirbazın mı rahibin mi üstün olduğunu öğreneceğim" dedi. Eline bir taş aldı ve "Allah'ım, senin için, rahibin durumu sihirbazın durumundan daha sevimli ise şu hayvanı öldür ki, insanlar yollarına devam etsin. " dedi ve taşı attı. Bunun üzerine havyanı öldürdü halk da yoluna devam etti. Çocuk, rahibe vardı ve durumu bildirdi. Rahip "Ey evladım, artık bu gün sen benden daha üstünsün, senin durumun şu gördüğüm mertebeye ulaştı. Bundan sonra sen bir kısım belalarla imtihan edileceksin. Böyle bir imtihana tabi tutulduğunda (sana bu bilgileri veren hocan olarak) beni gösterme" dedi. Artık bundan sonra çocuk, doğuştan gözü görmeyenleri, alaca (sedef) hastalığı olanları iyi ediyor, diğer başka hastalıkları da tedavi ediyordu. Kralın sohbet arkadaşlarından birisi de bu durumu duymuştu. Bu kimsenin de gözleri görmüyordu. Pek çok hediyeleri alıp çocuğun yanına geldi ve "Eğer beni iyi edersen bunların hepsi senin olsun" dedi. Çocuk "Ben, hiçbir kimseyi iyi edemem. Şifayı veren sadece Allah'tır, eğer Allah'a iman edersen, senin için Allah'a dua edeyim sana şifa versin. " dedi. Bunun üzerine adam iman etti. Allah da ona şifa verdi. Arkasından bu kimse kralın yanına gitti, her zamanki gibi yanına oturdu. Kral "Gözünü sana kim geri verdi?" dedi. O da "Rabbim" dedi. Kral "Senin benden başka Rabbim mi var!" dedi. O da "Benim Rabbim de senin Rabbim de Allah'tır. " dedi. Kral bu kimseyi tutuklattı ve çocuğu gösterene kadar sürekli işkence yaptırdı. Hemen çocuğu alıp getirdiler. Kral, çocuğa "Ey evlat sihrin, körleri ve alacakları iyi edecek dereceye ulaşmış, şunları şunları da yapıyorsun" dedi. Çocuk "Ben, hiçbir kimseyi iyi edemem. Şifayı veren sadece Allah'tır. " dedi. Kral çocuğu tutuklattırdı ve rahibi gösterene kadar sürekli işkence yaptırdı. Arkasından rahib getirildi. Rahibe "Dininden dön" denildi. Rahip dininden dönmeyi kabul etmedi. Kral bir testere İstedi ve başının ortasına koyup rahibi ikiye ayırdı. Sonra kralın arkadaşı getirildi, ona da "Dininden dön" denildi. O da dininden dönmeyi kabul etmedi. Onun da başının ortasına testere koyup ikiye ayırdı. Sonra çocuk getirildi. Ona da "Dininden dön" denildi. Çocuk, dininden dönmeyi kabul etmedi. Kral bunun üzerine askerlerinden bir bölüğe çocuğu teslim etti ve "Bunu şuradaki şu dağa götürüp dağa çıkarın, dağın zirvesine ulaştığınızda dininden dönerse (ona dokunmayın) eğer dininden dönmezse aşağı fırlatın. " dedi. Adamlar çocuğu dağa götürüp çıkardılar. Çocuk "Allah'ım, bunlara karşı sen bana -dilediğin şekilde- yetersin" diye dua etti. Bunun üzerine yer sarsıntısı oldu ve adamlar aşağı düştüler. Çocuk da yürüyüp krala geldi. Kral: "Yanıdaki adamlara ne oldu?" dedi. Çocuk; "Onlara karşı Allah, bana yetti. " dedi. Kral bunun üzerine askerlerinden bir bölüğe çocuğu yine teslim etti ve "Bunu götürün gemiye bindirin. Denizin ortasına vardığınızda eğer dininden dönerse (ona dokunmayın) eğer dininden dönmezse denize fırlatın" dedi. Adamlar çocuğu alıp götürdüler. Çocuk "Allah'ım, bunlara karşı sen bana -dilediğin şekilde- yetersin" diye dua etti. Bunun üzerine gemi devrildi, adamlar denizde boğuldu. Çocuk da yürüyüp krala geldi. Kral: "Yanıdaki adamlara ne oldu. " dedi. Çocuk: "Onlara karşı Allah, bana yetti. Sana söyleyeceklerimi yapmadıkça beni asla öldüremezsin" dedi. Kral "nedir onlar" dedi. Çocuk: "Halkı açık bir arazide topla, beni de bir kütüğe as. Arkasından sadağımın bir ok al, oku yaya koy ve "Bu çocuğun Rabbi olan Allah adına" de ve oku at. Eğer böyle yaparsan beni öldürebilirsin. " dedi. Kral hemen insanları açık bir arazide topladı. Çocuğu bir kütüğe astı, arkasından çocuğun sadağından bir ok aldı, oku yaya koydu ve "Bu çocuğun Rabbi olan Allah adına" dedi ve oku attı. Ok, çocuğun şakağına saplandı. Çocuk elini okun saplandığı yere şakağına koydu ve arkasından ruhunu teslim etti. Bunu gören halk "Bu çocuğun Rabbine iman ettik. " dedi. Hemen kralın yanına varıldı ve "Gördün mü, vallahi sakındığın şey hasına geldi Halk (çocuğun Rabbine) iman etti. " denildi. Bunun üzerine kral yolların başına birer hendek kazılmasını emretti. Hemen hendekler kazıldı, (içersine) ateşler yakıldı. Kral; "Kim, dininden dönmezse onu bunun içerisinde yakın" dedi. (diğer rivayette ise dinden dönmeyenlere): "Ateşe atla" denildi. Hemen denilenleri yaptılar. Nihayet (hendeğe) yanına küçük bir çocuğu olan kadın geldi. Kadın hendeğe atlamaktan ürküp geri çekildi. Bunun üzerine çocuğa: "Ey anneciğim, sabret. Şüphesiz ki sen, hak üzeresin." dedi.

Hadisi Müslim rivayet etmiştir.

Geveze Ördek

Hiç şüphesiz ki, eğitim ve öğretim faaliyetleri bir bütündür. Bu bütünlüğün yanında, eğitim ve öğretim kavramları arasındaki farkı da belirtmek gerekir. Eğitim ve öğretim arasındaki farklılık çeşitli açılardan ortaya konabileceği gibi, daha yalın ve anlaşılır olması için kısaca, bilgi ve davranış arasındaki fark olarak ifade edilebilir. Öğretim, daha çok bilişsel düzeyde bir öğrenim alanı iken, eğitim, duyuşsal ve psikomotor öğrenim alanıyla ilgilidir.

Toplum içinde, eğitimle ilgili çeşitli kesimlerden farklı değerlendirmeler yapıla gelmektedir. Hatta en çok yorum yapılan, herkesin az çok bir şeyler söyleyebildiği konuların başında eğitim gelmektedir. Bazen akademik düzeyde, bazen de güncel ve geçmiş gözlemlere dayalı olarak birçok değerlendirmelere şahit olmuşuzdur. Hiçbir şey bilme-

yenin bile EĞİTİM ŞART diyerek işin içinden çıkıverdiğini, bunun da zaman zaman espiri konusu yapıldığını sanırım hepimiz biliriz. Sosyal Bilimlerin temel disiplin alanlarından biri olan Eğitim Bilimleri, çok karmaşık ve bir okadar da uzun bir süreci ele almaktadır. Bu sürecin uzun ve karmaşık olmasının temelinde de, eğitimin temel ögesi olan insanın karmaşık bir varlık oluşu yatmaktadır. Bir fabrikanın sıfır hata ile mal üretmesi, bir mühendisin sıfır hata ile plan ve proje çizmesi mümkün iken, sıfır hata ile insan yetiştirmek ve bunun sonuçlarını ölçmek mümkün değildir. Çünkü eğitim süreci, sürece katılan çok sayıda değişken girdi ile yaşamakta, girdilerin değişkenliği, girdi kontrolünü güçleştirmektedir. Eğitim ile ilgili yapılan değerlendirmeler ve yorumlar, bu karmaşık süreç içinde yok olmakta ve tutanın elinde kalmaktadır.

Nasrettin Hoca'nın "Sen de Haklısın" fıkrası tam yerini bulmakta, herkesin gördüğü kadar haklı olduğu bir süreç yaşanmaktadır.

Bu karmaşık sürecin içinde, birtakım garabetlerin oluşması da karmaşaya ayrı bir renk katmaktadır. Yıllardır uygulana gelen VEKİL ÖĞRETMENLİK garabeti en müşahhas örneklerden biridir. Hiçbir mahkemede vekil hâkimlik veya savcılık yapan bir mühendise rastlayamazsınız. Hiçbir hastanede vekil doktorluk veya hemşirelik yapan bankacı görmezsiniz. İş eğitim ve öğretime gelince her meslek grubundan insanı görmeniz mümkündür. Bu gerçek, yıllardır devletin eğitime bakışını yansıtmakla kalmayıp, herkesin az veya çok eğitimle ilgili ahkâm kesme vahametini de açıklamaktadır.

Elbette ki eğitimin sorunları, ahkâm kesme vahameti ile açık-

lanamayacak kadar zor ve önemlidir. Eğitim sistemimiz ve sorunlarıyla ilgili sayısız miktarda yayın neşredilmiştir. Başta üniversiteler olmak üzere, politikacılar, edebiyatçılar, yazarlar, eğitimciler, medya... Meseleyi ele almış ve değerlendirmiştir. Kalkınma Planlarında ve Milli Eğitim Şuralarında alınan kararlara bakıldığında eğitime ve sorunlarına ilişkin, söylenmedik hiçbir şeyin kalmadığı görülür. Okulların öğretmen ihtiyacından öğretmenlerin mesleki yeterliliğine, araç gereç ihtiyacından bina tefrişi ve donanımına, öğretmenlerin özlük haklarından okulların finansmanına kadar her konu ele alınmış ve çözüleceği belirtilmiştir.

Her sorunun kendine göre bir önemi olmakla birlikte, EĞİTİM SİSTEMİ'NİN temel problemi nedir? Diye bir soru sorsak, şüphesiz ki herkesten farklı cevaplar alırız. Bu soruya verilecek cevap, sorunların çözümünde önceliklerin belirlenmesi açısından önem arz etmektedir. Biz de kendimize bu soruyu sorduk ve sorunlar zinciri için de ilk halkayı belirlemeye çalıştık.

Her iş kolu, kendi alanıyla ilgili mal veya hizmet üretir. Ürettiği bu değerleri toplumun hizmetine sunar. Topluma sunulan her mal ve hizmetin bir değeri vardır. Bu değerlerin ölçülmesi sektöre göre farklılık arz eder. Demek oluyor ki hayatın her alanında bir ölçü ve değer kavramı yer almaktadır. Mal veya hizmetin değeri, ağırlık, uzunluk, zaman, para... gibi ölçü birimleriyle belirlenir. Eğitim sektörü hizmet üreten sektörlerden birisi, belki de en önemlisidir. Temel görevi insan yetiştirmek olan eğitim sektörünün, bu işlevi ne kadar yerine getirdiği ve bunun nasıl ölçüleceği başlı başına bir sorundur. Bilişsel düzeyde gerçekleşen öğrenme sürecini sınavla ve benzeri yöntemlerle ölçmek mümkün iken, duyuşsal ve davranışsal düzeyde öğrenmeyi ölçmek hayli zordur. Duygu ve davranışlarımızı ölç-

cek bir ölçüye ihtiyaç vardır. Bu da DEĞER YARGISIDIR. Duygu ve davranışlarımız yaşanmışlıkla ilgili olup, daha ziyade değer yargılarıyla anlam ifade ederler.

Bugün anaokulu ile başlayan formal eğitim, 15-20 yıllık bir zamanı kapsamaktadır. Bu zaman içinde öngörülen insan tipi ortaya çıkmakta ve toplumun profilini oluşturmaktadır. Öyle ise karşımızda iç içe geçmiş iki soru durmaktadır. Bunlardan birincisi, Milli Eğitim Sisteminin DEĞER YARGILAR SİSTEMİ nedir? İkincisi bu amaçlara ne kadar ulaşılmıştır?

1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu, Türk Milli Eğitiminin genel amaçlarını üç ana başlık altında toplamıştır.

- İyi insan yetiştirmek
- İyi vatandaş yetiştirmek
- Meslek sahibi yurttaş yetiştirmek

İş bu noktada, herhangi bir vatandaşın EĞİTİM ŞART diyerek iş geçiştirivermesini anlamak mümkün iken, karar vericilerin iyi vatandaş gibi soyut kavramlarla işi geçiştirmelerini, ÇAĞDAŞ EĞİTİMİ, okulları demode olmuş bilgisayar çöplüğüne çevirerek iş geçiştirivermesini anlamak mümkün değildir. İyi insan ve iyi vatandaşın kim olduğu suali cevabını beklerken, meslek sahibi olmayı bekleyen milyonlarca öğrenci de amaçlara ne kadar ulaşıldığının cevabını ortaya koymaktadır.

Bir topluma kimlik kazandıran temel öge, O toplumda cari olan değer yargılarıdır. Toplumu kuru kalabalıklardan ayıran ve ona, MİLLET olma ruhunu veren de toplumun ortak yaşam biçimi ve değer yargılarıdır. Demokrasinin beşiği olarak bilinen İNGİLTERE'nin, yazılı bir anayasaya ihtiyaç duymadan yaşamasını ve milli bilincini ne ile açıklayabiliriz? Elbette ki bunun cevabı ortak değer yargılarıdır. Ortak değer yargıları

milletlerin temel varlık sebebidir. Zira hayata aynı gözle bakmayan, sevinçli ve üzüntüsü ortak olmayan bir toplum, millet olma özelliğini yitirmiş demektir. Milli Eğitim'in temel görevi de, millet olarak kalmayı ve millet olarak yaşamayı temin etmek değil midir?

Tarihini ve geçmişini inkâr ederek işe başlayan bir eğitim sistemi, kendi kültürüne yabancı, geçmişinden utanan, özgüveni olmayan, taklitçi, ideali olmayan bireyler yetiştirmekten başka bir şey yapamaz. Ne yaptığını bilmeyen kadrolarla, evrensellik adı altında küresel kraliyete vatan-daş yetiştiren sistem, her öğrenciye bir lap top kampanyası düzenleyerek sorunları çözeceğini sanmakta, projenin adının FATİH konması, olayı daha traji komik hale sokmaktadır. Milyonlarca öğrenciyi kültür emperyalizminin bombardımanına maruz bırakacak bu projeye finansman bulamayacak olmaları, endişelerimizi biraz olsun azaltmaktadır. İçi boş bir müfredatla eğitim yaparken teknolojiyi kullanmak, ancak tembelliği ve cehaleti artırır.

Müfredat deyince aklıma geldi. Bizim bir Keloğlanımız vardı. Saf, temiz, dürüst bir oğlan, KELOĞLAN. Hile bilmez, yalan bilmez, kimseye zarar vermez. Masalın bir yerinde bir türkü tutturur. "Ben bir garip Keloğlanım...." Bazen güldürür, bazen düşündürür. Bazen acındırır, çoğu zaman şaşırtır. Ama ne olursa olsun sonunda değişmeyen bir gerçek vardır. Eninde sonunda DÜRÜSTLÜK kazanır. Şimdi Keloğlan yok artık. Varsa da türkü söylemiyor. Padişahın kızını iyileştirmiyor. Kötülere cezasını vermiyor. Keloğlan da güncel yanılığa düştü. Hayat şartları Onu da değişmeye zorladı. O da gördü artık reel politik var.

Şimdi müfredatta yeni masallarımız var. "Ördek vak vak der. GEVEZE ÖRDEK vakvak der." Armutun sapı, üzümün çöpü var.

ŞUURLU EĞİTİM (3)

EĞİTİMDE İNSANI TANIMANIN ÖNEMİ

İnsanın eğitimi; doğuştan sahip olduğu eğilimlerin, özelliklerin, yetilerin ve yeteneklerin; kendisi veya çevre unsurları olan ailesi, arkadaşları, öğretmenleri ve diğer eğitimciler vasıtasıyla ve yardımıyla açığa çıkartılması, harekete geçirilmesi, ıslah edilmesi ve öğretilmesi ile mümkün olur. Bu hem mümkündür hem de gereklidir. Eğitilmeyen insan doğal ve yalın haliyle dünya hayatına uyum sağlayamaz, gelişemez, değişemez ve olgunlaşamaz (ke-male eremez). Bu haliyle Ahreti kazanması da çok zordur.

İnsanın doğasını, yaratılışında sahip olduğu eğilimlerini, özelliklerini, yetilerini ve yeteneklerini tanımadan ona uygun bir eğitimi ortaya koymak da çok zordur. Öncelikle "İNSAN"ı tanımak gerekir. İnsanın "kendisini" tanınması gerekir. Ancak bundan sonradır ki çevreyi, Kâinatı, Yaratıcıyı ve Ahireti tanıyabilsin; Hak ve hakikati arama yolculuğuna çıkabilsin.

İnsan ruhunun hakikatini tanımayan, ahretin ahvalini basiret üzere bilemez. İnsan kendi nefsini tanımadan Allah Teâlâ'yı da gereği gibi tanıyamaz. O halde; insanı tanımak Allah Teâlâ'yı ve ahreti tanımanın anahtarıdır.

"Hakikati anlayıncaya kadar varlığımızın belgelerini onlara hem dış dünyada, hem de kendi içlerinde göstereceğiz. " (Fussilet-53)

İmam-ı Gazalî'nin bu konularda aşağıda belirtilen tavsiyeleri bize yol gösterebilir:

İnsanın; kendi kendisinin hakikatini, niçin yaratıldığını, dün-

yaya ne yapmak için geldiğini, mutluluk ve bedbahtlığın hangi işlerde olduğunu düşünmesi gerekir. Eğitimcilerin de eğitilenin dikkatini bu konulara yönlendirmesinde fayda vardır.

Peygamberlere "İnsanlara akıllarının alacağı şekilde söyleyin!" buyrulmuştur. Peygamberlerin bazılarında da; "Bizim sıfatlarımızdan, insanların anlayamayacakları şeyleri söyleme. Çünkü onu anlamaya takat getiremezler. Bu defa inkâr edip helâk olurlar. " şeklinde vahiy gelmiştir.

Allah insanı iki boyut üzere yaratmıştır. Biri zahiri boyutu (bedeni), diğeri de batini boyutu (Ruh, nefis, kalp, gönül). İnsanın bu iki boyutunu da tanımaya gayret edeceğiz ki mutluluk ve huzura ulaşabilelim.

İnsanların batini sıfatları; hayvanlar, yırtıcılar, şeytanlar ve meleklerin sıfatları gibi olabilir. Bunlar bilinmezse insanın kendi mutluluğunu bilmeye gücü yetmez. Çünkü her birinin ayrı gıdası ve ayrı mutluluğu vardır.

Bu nedenlerden dolayı insanın eğitimi, en güzel şekilde planlanıp eğitimcilerin yardımı ve desteğiyle yürütülmelidir. Uzman eğitimciler; eğitilene çok iyi tanıdıktan sonra uygun bir eğitim programıyla, gerekli teknikleri ve metotları kullanarak ve titiz bir planlama ile amaçlarına ulaşmaya çalışırlar. Eğitilenin meraklı, istekli ve gayretli olması da elbette çok önemlidir. Fakat iyi bir eğitimci merak, istek ve gayret oluşturmada da eğitilene en büyük yardımcıdır. Eğitimin "verileceği"

mi yoksa "alınacağı" mı konusu da hep tartışılmıştır.

İnsanın doğası eğitime yatkın olduğundan, bu işi yapacak olanın, ilgilendiği kişinin, hem genel hem de özel durumlarını çok iyi bilip, tanıyıp ona göre program, metot, teknik plan ortaya koyması olumlu netice almasını sağlayacak, hedefine ulaşmasını kolaylaştıracaktır.

Terbiye, insanın doğuştan doğal olarak sahip olduğu özellikler bütününe ilk yakın çevresi olan ailesi tarafından harekete geçirilmesi ve şekillenmesiyle başlar. Resulullah Efendimiz (S. A. V): "Her doğan fitrat (doğal eğilimler) üzere doğar. Daha sonra anne ve babası onu Yahudi, Hristiyan ve Mecusi yapar. " buyurarak; anne, baba ve yakın çevrenin yürüttüğü ilk terbiyenin önemini vurgulamaktadır. Daha sonra okul ve daha başka ve geniş çevre şartları, eğitim programları ve anlayışları devreye girer ve daha etkili olurlar.

Onun için çocukların yetiştirilmesi aile ve arkadaş grupları, okulları, mahalle sakinlerinden ve komşularından alacakları terbiye çok önemlidir. Elbette hepsinden önemlisi bizi terbiye eden, eğiten RABBİMİZİN terbiyesidir. Resulullah Efendimiz (S. A. V) ne güzel buyurmuş: "Beni Rabbim terbiye etti. Ne güzel etti. "

İnsan terbiyesinin ilk aşamasının bir benzeri belli oranda hayvanlar ve bitkilerde de yapılabilir. Hayvanların ve bitkilerin sahip oldukları kimi özellikler değişik metot ve tekniklerle ıslah ve terbiye edilebilir. Aslanların, kedilerin, köpeklerin, maymunların, atların belli bir noktaya kadar terbiye edilmesi; bitkilerin aşılınması, tohumların ıslahı da belli bir noktaya kadar yapılabilir.

Bütün bu terbiye çalışmalarının bitkilerde tabiatlarının desteği ve tabiatlarına uygun olarak; hayvanlarda tabiatlarının ve içgüdülerinin desteğiyle ve

bunlara uygun olarak; insanlarda da tabiatlarının, içgüdülerinin ve fitratlarının (doğal eğilimlerinin) desteğiyle ve bunlara uygun olarak yapılması gerekir. Bu hususlar dikkate alınmadan zorlamalarla yapılacak terbiyenin faydası görülmez, kaldı ki birçok olumsuzluklara da neden olabilir. Amaca ve hedefe uygun bir terbiye ve eğitim gerçekleşemez.

"Ben de annem gibi ebelik yapıyorum. Çocuğu dünyaya ebe getirmiyor, annenin tabiatı getiriyor. " sözüyle SOKRAT; eğitim anlayışın ortaya koyarken fitrata, insanın doğal eğilimlerine vurgu yapıyor.

İmam-ı Gazali ise; "İnsan Allah Teâlâ'nın yed-i kudretinden temiz olarak çıkmış, imana hazır olarak yaratılmıştır..." vurgusunu yaptıktan sonra; "Eğitim, yeraltında var olan suyun açığa çıkartılması gibi; fitratta, insan nefsinde var olanın üzerindeki örtüyü kaldırarak bilgiyi açığa çıkartmaktır. " diyen düşünürleri haklı bulmuş. Ancak; insanların bu fitratı daima koruyamayacağını, onu hatırlayıp asliyetini devam ettirenler olduğu gibi, unutup küfre sapanların da olabileceğini belirtmiştir.

Eğitimci, eğitimle Allah Teâlâ'nın insana vermediği bir özelliği ve yeteneği var edemez. Fakat var olanları geliştirebilir. İnsanın fitratında (doğal eğilimlerinde) ve mizaç, huy gibi doğuştan sahip olduğu özelliklerinde bir değişim olamayacağı gibi; biyolojik yaratılışında, yani organlarının yapısında ve yerinde de değişim olmaz. Eğer değişim yapılmaya çalışılırsa insanın insan olmaktan çıkmasına çalışılıyor demektir.

"O halde sen yüzünü katıksız olan dine, yani insanları üzerinde yarattığı fitrata çevir. Allah'ın yaratışında değişiklik bulunmaz. İşte dosdoğru din budur. Fakat insanların çoğu bilmezler." (Rum-30)

Resulullah Efendimiz (S. A. V) bir hadis-i şeriflerinde;

"Bir dağın yer değiştirdiğini duyarsanız inanın. Fakat bir insanın huy değiştirdiğini duyarsanız inanmayınız. " (Ahmed, 6/443) buyurmuştur.

Allah, insanın fitratına (doğal eğilimlerine), mizacına, huyuna ve diğer özelliklerine uygun olarak vahye dayanan dinini (İslamı) göndermiştir. Peygamber Efendimiz (S. A. V) ve diğer tüm peygamberleri de (hepsine selam olsun) buna uygun görevlerle görevlendirmiştir. Tüm Peygamberler de görevlerini (başta örnek olma görevi olmak üzere) insanın temel değişmez özelliklerine, eğilimlerine uygun olarak yerine getirmişlerdir. İnsanın eğitimi ile ilgilenen ve görevlenen kişilerin de başta anne, baba ve eğitimciler olmak üzere peygamberleri dikkate almaları, örnek almaları ve onlara uymaları gerekir.

İnsanın eğitimiyle amaçlanan ve hedeflenen gelişme ve olgunlaşma; fitratın (doğal eğilimlerin) ve yaratılıştaki ortaya konan temel özelliklerin (biyolojik ve ruhi) izin verdiği oranda gerçekleşecek olan dinamiklerdir. Allah'ın yaratış kanunlarının sınırları içinde var olan gelişim ve olgunlaşma ile bu gelişme ve olgunlaşmanın uzanacağı aşamalar da "kader programına" uygun olarak belirlenmiştir. Bununla aslında fitrat (doğal eğilimler) ve diğer yaratılıştan sahip olunan özellikler kendini koruyabilmektedir.

İlk insanın yaratılışında, daha sonraki insanların ise anne karındaki ve doğduktan sonraki dönemlerinde geçirdikleri gelişme ve olgunlaşma aşamalarını; ilim adamları Kur'an-ı Kerim'in ayetleri ve hadis-i şeriflerin yardımıyla açıklamaya çalışmışlardır.

Teknolojinin de gelişmesi ve devreye girmesiyle modern bilimin bu konudaki açıklamalarını göz önüne alarak insanı daha yakından tanımaya çalışabiliriz. Böylece insanın eğitimi daha doğru yapılmış olur.

Meslek-Sanat ve Mimari Eğitimi

Mimari Eğitim

İslam fetihleri genişleyip müslüman Araplar, diğer milletlerle karşılaştıkça, onların sanat ufukları genişledi. İslam dininin ilkelerine aykırı olmayacak yeni sanatsal şekiller ortaya koydular. Araplar, Suriye ve İran'ı ele geçirdikten sonra, kendi yaşayış tarzlarına uygun özel bir mimari stil geliştirmişlerdir.

Hicretin birinci ve ikinci yüzyılları boyunca bir İslam üslubundan söz edemeyiz. Mısır, Bizans, Sasani ve Ortaasya unsurlarının karışımından, bütün İslam dünyasında sanat ve mimariye damgasını vuran yeni bir tarz doğdu. Sir Thomas Arnold, İslam sanatı kavramını veya onun dediği gibi, Muhammedi sanat kavramını

şöyle formüle etti. "Muhammedi sanat terimiyle Muhammedi himaye altında ve Muhammedi ülkelerde üretilen sanat eserleri anlatılır. Bu eserlerin sanatkarları farklı milliyetlerdendi ve her zaman İslam inancına bağlı olmayabilirlerdi.

Mimari alanında müslümanların öğretmenleri İran ve Rumlardı. Müslümanlar, fetihler sonucu bu ülkelerdeki sanatkarlardan yararlandılar. Ayrıca, kendi ihtiyaçlarına ve zevklerine uygun bir mimari stil oluşturdular. İslam mimarisini şekillendiren bizzat İslam dininin kendisi olmuştur. İbadetler, mimariyi yönlendirmiştir. Ayrıca, İslamın temizliğe önem vermesi hamam kültürünü geliştirdiği gibi, her evde bir tuvalet

oluşturulmasına kadar uzanmıştır. Mimari alanında herhangi bir okuldan söz etmek imkânsızdır. Bu iş, usta – çırak ilişkisi içinde öğrenilir. Müslümanlar, mimari ustalardan bina yapımının ve sanatkarlığın inceliklerini öğrendiler. Kısa zamanda camiler, saraylar, kaleler ve konaklar yapıldı.

Meslekler

Ziraat

Abbasilerin birinci döneminde ziraat okulları yaygınlaştığından bahçe ziraatına da önem verilmiştir. Bu nedenle müslümanlar pratik ve teorik bilgilerini geliştirerek bitki çeşitlerini ve toprağın ziraate uygun olup olmadığını incelediler. Bitkiler için çeşitli gübreler kullandılar. En-

dülüs Emevileri, çeşitli bitkilerin vaktinde ekimi için bir kılavuz ve el kitabı olan "Kurtuba Takvimi" isimli bir ziraat takvimi yaptılar. Daha sonra başka milletler de bu takvimi onlardan almışlardır.

Madencilik

Madencilik alanında müslümanlar ileri gitmiş, birçok bölgede madenler açılmıştır. Madencilğin gelişmesi maden biliminin de gelişmesini sağlamıştır.

Ticaret

Peygamberi tüccar olan bir ümmetin ticarete önem vermesi düşünülemez. Müslümanlar daha ilk zamandan itibaren dünyanın birçok önemli noktalarına (Çin ve Avrupa dâhil) ticaret kervanları göndermişler, ticaret yollarını korumuş, menziller ve ribatlar kurmuşlardır. Hatta belli güzergâhlara mesafe taşları (Şehirlerarası yollarda şehre ne kadar kaldığını gösteren yazı) yerleştirmişlerdir.

Müslümanlar daha ilk günden itibaren ticarete önem vermişlerdir. Hz. Ömer bir gün pazara gittiğinde pazarın çoğunun Arap olmayanların eline geçmiş olduğunu gördü. Bunun üzerine ashâbı oldukça kınadı. Onlar da zaferler sayesinde zengin olduklarını ve ticarete ihtiyaçlarının kalmadığını belirttiler. Hz. Ömer onlara; "Allah'a yemin olsun ki böyle yaparsanız, erkekleriniz onların erkeklerine, kadınlarınız onların kadınlarına muhtaç duruma düşecektir." diyerek bir anlamda ileri görüşlülüğünü de göstermiş oldu. Müslümanların zayıf düşmesinin ve geri kalmasının temel nedeni ticareti bırakmalarıdır. Hatta Osmanlılarda bu iş azınlıkların elindeydi. Bir gün geldi biz onlara muhtaç olduk ve bir de baktık ki onlar bizi yönetiyor, biz ise kendi ülkemizde zayıf kılınmışız.

Ayrıca Hz. Ömer, ashâbı bir meslek öğrenmeye de teşvik etmiştir.

Mekke, hicaz ve Arabistan Yarımadası aynı zamanda zengin baharat yolunun geçtiği Yemen üzerinden Hindistan'a malın nakillerinin yapıldığı bir yerdi. Mekkeli aristokratlar, Yemen'den malları satın alır ve Şam'da bunu satarlardı. Böylece aracılık sayesinde zengin olmuşlardı. Hatta bu duruma Kur'an bile dikkat çekmiş, Kureyş suresinde Allah, Araplara çölün ortasında yarattığı bu rızkı hatırlatarak şükretmelerini istemiştir.

Kureyş kabilesinin bu tacir ruhu, daha sonraki dönemlerde de kendisini gösterecektir. Onlar, fetihlerle birlikte elde edilen servetleri işleterek daha çok para kazanacak, ticaretten anlamayan diğer Araplar ise bu servetlerini bitirecek, fetih ve ganimet dönemlerinin bitmesi üzerine onlar fakir, Kureyş zengin olacaktır. Bu durum, diğer Arapların Kureyş'e tepki göstermelerine yol açacaktır.

Sahibi Suk (Muhtesip) ve Hisbe Teşkilatı

Çarşı Pazar denetleyicisidir. Peygamberimiz de bizzat çarşı pazarı dolaşarak yanlış uygulamaları önlerdi. Ayrıca o, Mekke'nin çarşı pazarın denetimi için Said b. As'ı görevlendirmişti. Bunu dışında hisbe görevinde kadınlar da bulunmuştur. Semra bint Nehik el-Esediyye, Peygamberimiz dönemde çarşı pazarın denetiminden sorumluydu. Hatta o yanında taşıdığı kamçı ile yanlış davranan insanlara vururdu. Hulefai Raişidin de bu konuda hassas davranmıştır.

Ayrıca, çarşı ve pazarı denetleyerek ürünlerin kaliteli olmasını sağlayan ve aşırı fiyat uygulamasını ortadan kaldırmaya çalışan Muhtesip adı verilen kişilerde bulunmaktaydı.

Sanayi ve İmalat

Cahiliye döneminde sanayi işi kölelere bırakıldığı için gelişmemişti. Bundan dolayı, mızrak, kılıç ve mancınık sanayisi Yemen'de

ilerlemişti. Hz. Peygamber de yerli silah sanayisinin gelişmesini teşvik ediyordu. Yemen ve Umman'da dokuma sanayisi gelişmişti.

Zanaatlar

Genellikle tüm mesleklerde olduğu gibi meslekler aile sırları olarak çocuklara intikal etmektedir. Bütün meslekler usta – çırak ilişkisi içinde öğrenilmektedir. Meslekler, kendi içlerinde dayanışma halindedirler. Meslek sahiplerinin dini eğitimleri camilerdeki ders halkalarından oluşmaktadır.

Meslek Birlikleri (Fütüvvet, Ahilik Teşkilatları)

Caferi Sadık (765) fütüvveti; "Ele geçen bir şeyi tercihen başkalarının istifadesine sunmak ve ele geçmeyen bir şey için de Allah'a şükretmek." olarak tarif ettiği nakledilmektedir.¹

Fütüvve teşkilatı ilk olarak Hişam zamanında kuruldu. Daha çok askeri ve idari bir özellik gösteren ayar, şatır, fütüvveci gibi isimlerle anılan bu ilk fütüvvet mensupları halk tarafından kabul gördü. Fütüvvet teşkilatı zamanla tüm esnaf ve sanatkârların üye oldukları bir meslek erbabları birliğine ve yaygın ismiyle ahi teşkilatına dönüştü.

Mansur, Bağdat şehrini yapınca her meslek için özel bir çarşı yaptı. Bu çarşılardan bazıları şunlardır:

Atarlar çarşısı

Demirciler çarşısı

Marangozlar çarşısı

Çiçekçiler çarşısı

Kasaplar çarşısı: Ellerinde kesici aletlerden dolayı diğer insanlara zarar verebilirler endişesiyle Mansur kasaplar çarşısını çarşının en sonuna yaptırdı.

¹ Baltacı, Cahit, İslam medeniyeti tarihi, İfav yayınları, Sh: 307 İstanbul 2005

İnsanlığın Yeniden İslâm'la Arapça Öğrenimi Yoluyla Ahenkleşmesi

"Her şeyi bozulan bir ülkede yönetici olsaydınız, düzeltmeye nereden başlardınız", sorusuna Konfüçyüs: "Kuşkusuz ilk iş olarak dili düzeltirdim" demiş. Muhtemeldir ki bu soruyu küreselleşen dünya için: "Her şeyi bozulan bir global dünyada yönetici olsaydınız...", şeklinde sorduğumuzda cevap kuşkusuz yine şöyle olacaktı: "Eğer dilde bozulma olursa söylenen şey, söylenmek isteneni anlatmaz. Eğer söylenen, maksadı anlatmazsa, yapılması istenen yapılmaz. Eğer istenilen yapılmazsa, din ve ahlâk bozulur. Eğer din ve ahlâk bozulursa, adalet doğruluktan sapar. Eğer adalet saparsa, insanlık çaresiz bir bunalıma sü-

rüklenir ve sonunda hiçbir şey hakkında doğru karar verme imkânı kalmaz. Böyle bir gidişatı önlemek sadece dilin düzeltilmesiyle olacağından, dilin doğru kullanımı dünyada her şeyden önemli ve öncelikli bir konudur."

İnsan kelimelerle düşünür, kelime ve cümle bilmeden düşünmesi, akıl yürütmesi, bilgi edinmesi, onlardan çıkarım yapması, evreni, eşyayı ve olayları zihninde incelemesi mümkün olmaz. Eğer dil olmasaydı, insanın yaratılış maksadını taşıyan kulluk çekirdeği ebediyen gelişemezdi, kutsal kitapların muhatabı olamazdı ve sorumluluk yüklenmesi de pek

mantıklı olmazdı. Dil hakkındaki ilâhî kaynaklı bilgiler, günümüz dilbilim verileriyle değerlendirilirse; insan olmanın en temel bir aracı olan dilin, ilham temelli ve akli bilimlerin ötesinde mucizevî bir sistem olduğu anlaşılır. Dilin tarihi süreç içinde, sürekli gelişim ve değişim içinde kuşaktan kuşağa nakledilmesi, her ne kadar bazılarında taklit yoluyla gelişmiş gibi bir evham uyandırır da, dilin ilâhî ve mucizevî bir vergi olduğu tartışmasıdır.

Her din, kendi inanç esaslarını ifade eden kelime ve kavramlarla akli ve onun ürünü olan iletişim sistemini kurar. İnsana hâkim

olan dil sistemiyle, inanç ve düşünceler denetim altına alındığı için dile hâkimiyet toplumlara hâkim olmanın da en etkin yoludur. Kelimelerle düşüncesini üreten insan, üretimde kullandığı kelimelerden etkilendiği oranda emel ve eylemlerini gerçekleştirir. Eğer birey kelimelerin sihirli etkisine girerse, onlardan etkilendiği oranda akıl ve mantık terazisiyle eylemlerini tartarak ve muhakeme ederek yapar. Bunun için ideolojik kelimelerin etkisi altında olanlar, çoğunlukla eylemlerini normal akıl ve mantık perspektifinden inandırıcı ve makul bir sebeple açıklayamazlar. Cevaplar sadece ya susma ya da ilgisiz basmakalıp anlamsız ezber sloganlar şeklinde olabilir.

Tarihte her ideoloji, hedefinin insanlığın mutluluğu olduğunu diline pelesenk eder. Ancak ideolojiler bunu o kadar farklı ve birbirine zıt ifadelerle anlatırlar ki, aynı hedefe taban tabana zıt yollarla ulaşılacağı anlatılıyor şeklini alır. İşte bu tutarsızlığın görünmeye başladığı anda örtbas savaşına tutuşularak hem vaatlerinin hem de yollarının gerçek olmadığını ortaya çıkması önlenir. Bu karşıt durumu normal ve mantıklı gösterebilen dil, iki tarafı keskin bir kılıç gibidir, aynı anda hem doğru hem de yanlış eyleme dönüştürme sihirli gücüne sahiptir. Eğer dil yapısal ve anlamsal olarak kesin doğrular için ve dürüstçe kullanılırsa, insanlığın maruz kaldığı tüm problemleri çözebilecek en etkin bir araçtır. Bu ölçülerin dışında kullanılan dil, her problemin kaynağı ve tek sorumlusudur, bu da tarihin şahitliğiyle sabittir.

Alman filozofu Martin Heidegger (1889-1976): *"Dil insanın evidir"* der. Eğer bu dil tanımı; *"Arapça İslâm'ın evidir"* şeklinde anlaşılırsa, konumuzun mihverini belirleyebilir. İslâm, vahiy dili olan Arapçayla taşıdığı vahyi yüce anlamları doğrudan iletebilir, anlaşılabilir ve kendine has orijinalliğiyle tüm insanlığı kuşatabilir.

lir. Vahyin iletiminde Arapçadan başka aracı dillerin kullanılması, vahyi hakikatlerin yapı ve anlam özelliklerinde eksiltmelerle hedef dildeki İslâm âlimlerine ulaşması na ve pek çok anlamın farklı anlaşılmasına sebep olur. Çünkü göle atılan bir taşın dalgaları uzaklaştıkça zayıflar ve genişleyerek kaybolur. Merkez noktada başlayan hesaplama değeri olmayacak kadar en küçük bir paralellik sapması, merkezden uzaklığı arttıkça büyür. Bu fizik kanunu, fikir kanunu olarak işlerse çok kolay bir biçimde tefrikayı İslâm'a sokabilir. Bunu önleyebilecek tek organ, en azından İslâm âlimlerinin doğrudan İslâm'ın kaynağından beslenmelerini sağlayacak olan Arapçadır.

İnsanlığın, yeniden bir bütünün insicamlı parçaları gibi uyumlu, sevgiyle kaynaşması için Arapça öğrenimi yoluyla İslâm'la ahenkleşmesine ihtiyacı vardır. Bu gerçekleşirse fırsat kollayan ayrılıkçı tüm faktörlerin etkisi işlevsiz kalır. İnsanın insanı, müslüman'ın müslüman'ı anlamaz tavrı ortadan kalkar ve insanlık tarihinde örnekleri olduğu gibi mutluluğun zirvesine doğru tırmanmaya başlar. Basit bir muhakeme bizim *"insan evinden yıkılır"* hikmetli sözüyle *"İslâm Arapçayla yıkıldı"* gerçeği arasında sıkı bir bağlantı kurmamızı sağlar. İnsan gerçekleri idrakte yetinen bir varlık değildir. Asıl insanlık görevi idrak edilen gerçeklerin hayata geçirilerek meyvelerinin insanlık adına devşirilmesi ve paylaşımıdır. Arapça evi yıkılarak tüm kutsalları tarumar edilen İslâm, inanlar için anlaşılıp yaşanan bir din olmak, inanmayanlar için meçhul İslâmfobi olmamak isteğindedir. İnsanlık açısından hem inanan hem de inanmayan onun barış, huzur, kardeşlik ruhuna muhtaçtır. İslâm da kendisini tam ve doğru ileten Arapça evine muhtaç halde beklediğini idrak eden insan, hemen bu idraki eyleme geçirerek hem kendisi hem de insanlık için Arapça öğrenmeye koyulmalıdır.

Arapça artık iletişimden çekilmişti. Bu etkisini; ilk önce İslâm'ın mensubu müslümanlar arasında, sonra da tüm insanlığın, merkezkaç gücünden kurtularak savrulan bir cisim gibi boşluğa, huzursuzluğa saçılmasıyla gösterdi.

Arapçanın Parlak Geçmişi ve Geleceği

Bir zamanlar İspanya'dan Güneydoğu Asya'ya uzanan coğrafyanın din ve üst kültür dili olan Arapça, artık ne din ve üst kültür ne de az bir bölgenin dışında konuşma dilidir. Denge, Arapça evinden çıkarılan İslâm aleyhine bozulunca, doğal olarak diğer terazi kefesinin huzur ve sükûnu da bozuldu ve tüm dünyanın rahatı kayboldu. Olumsuzluklar bununla da kalmadı Arapça evi; Irak Arapçası, Hicaz Arapçası, Körfez Arapçası, Necd Arapçası, Yemen Arapçası, Mısır Arapçası, Şam (Suriye, Lübnan, Filistin ve Ürdün) Arapçası, Kuzey Afrika Arapçası ve Malta Arapçası gibi kendisi birleştirilmeye muhtaç lehçelere bölündü. İnsanlığı kardeşlik ruhunda birleştirme görevli vahiy dili Arapça; 22 Arap, 24 Arap olmayan kardeş yaptığı ülkeye bölünerek kendileri kardeşliğe muhtaç kaldılar. Zira İslâm'ın insanlığa barış, sulh, güven mesajını iletim aracı Arapça artık iletişimden çekilmişti. Bu etkisini; ilk önce İslâm'ın mensubu müs-

Artık yapılacak şey İslâm'ı, kendi dili Arapçayla kendi ana kaynaklarından öğretme zamanıdır. Bu hedefe ulaşarak bir müslüman'ı, İslâm'ı bilen bir insan yapacak olan bu İslâm-Arapça ahenkli diriliş, müslüman olmayanları da İslâmofobi paranoyasından kurtararak evrensel barışı yeniden sağlayacaktır.

lûmanlar arasında, sonra da tüm insanlığın, merkezkaç gücünden kurtularak savrulan bir cisim gibi boşluğa, huzursuzluğa saçılmasıyla gösterdi.

İnsanlık, medeniyetinin olağanüstü gelişimiyle yüksek refah seviyesine ulaştı ve ruh-madde dengesi, maneviyat aleyhine bozuldu. İnsanlığın esenlik kaynağı bu dengenin bozulması; çeşitli sosyal buhranları, şiddetli sınıf kavgalarını, kıskırtılmış mutsuz kitleleri beraberinde geliştirdi. Bununla birlikte ortaya çıkan buhranları yatıştırıp adaletle sükûnu temin edecek İslâm, insanlıkla bağlantı köprüsü olan Arapçadan koptuğu için çözümünü insanlığa iletemedi. Ancak her yıkılış bir dirilişin başlangıcı olduğundan, zaman kaybedi-

lenleri kazanma zamanıdır. Artık yapılacak şey İslâm'ı, kendi dili Arapçayla kendi ana kaynaklarından öğretme zamanıdır. Bu hedefe ulaşarak bir müslüman'ı, İslâm'ı bilen bir insan yapacak olan bu İslâm-Arapça ahenkli diriliş, müslüman olmayanları da İslâmofobi paranoyasından kurtararak evrensel barışı yeniden sağlayacaktır.

İnsanlık sağlıklı Arapça eğitiminin inkişafıyla isterse İslâm'ı, vahiy edildiği gibi temel kaynaklarından doğrudan öğrenebilecek ve tüm insanlık da bundan faydalanacaktır. Dengesini yitiren dünya halklarının kardeşliği, huzuru yeniden daha anlamlı kurulacaktır. Arapça, asırlarca medeniyet dünyasının birliğe iletim cihanşümül görevini yeniden yüklenecektir. Arapça, gücünü kaybetmesi için aleyhine yayılan yanlış, garazkâr fikir ve kanaatlerin hepsini yenecektir. Arapça, yokluğunda yayılan bilgisizlik, kötü niyet ve düşmanlıkları kövrükleyen fikirleri ortadan kaldıracaktır. Bu görevleri yerine getirecek Arapçanın öğretimi, formüller ölçülere uygun olursa evrensel alanda da olumlu etkileri olacaktır. Bunun için Rönesans'ın ünlü düşünürü Francis Bacon (1561-1626) şöyle der: *"Yunan medeniyetini öğrenmek istiyorsak İslâm medeniyetini tanımak, Aristo'yu anlayabilmek için de İbn Sînâ ve İbn Rüşd'ü tetkik etmek ve binaenaleyh Arapçayı öğrenmek mecburiyetindeyiz."*¹

Arapçanın İslâmî ve İnsani Anlayışta Öğretimi

Arapça eğitim, öğretim ve bilmeye ilgili anlatılması istenen ve ilk akla gelen basit düzeyde ne Arapça okuma, anlama ne de konuşmadır. Bunlarla anlatılmak istenen İslâm'ın kaynaklarıyla, evrensel boyutta ilişki kurmaya

hizmet eden Arapça dil materyallerini her boyutuyla özümsemektir. Özümsemiş Arapça bilgisi, öncelikle tarihi geleneklerimizde olup bugün tamamen unutulmuş *"Arapça usul ilmi"* eğitiminin alınarak uygulanmasını gerektirir. Bu ön şart olan dili anlama ve kavramaya hazırlayan usul ilmi tahsil edilmeden, Arapçayla ilgili elde edilen bilgiler gerçek anlamda işlevine uygun kullanılamaz ve buna bağlı olarakta öğrenimden beklenen sonuçlar elde edilemez. Bugün Arapça öğretiminde tüm dünyada sıkıntısı yaşanan konu da zaten budur, yoksa yalın anlamda Arapça iletişim bilmemek değildir. Zira maksadı ve yöntemi özümsemiş Arapça bilenler pek çoktur, fakat çözüme katkıları yoktur. Bunun için İslâm'ın tüm mesajlarının eksiltisiz, sağlıklı ve doğrudan anlaşılması için Arapça eğitiminin evrensel bir boyutta programlanmasını gerektirir.

Arapça usul ilmi, evrensel ahlâkî değerleri adalet, sevgi, merhamet ve hoşgörü ikliminde iletim yöntem ve teknikleriyle kendine özgü karakterde, insan odaklı, İslâm idealine uygun öğreten bir bilim dalıdır. Bu nitelikte Arapça eğitimi; tarihin her döneminde, milliyetler üstü, ortak insanlık idealinin güçlenmesi ve İslâm idealinin birleştirici bir rûkûn olmasını sağlayan en kuvvetli esas gövdesi olmuştur. Bu işlevde Arapça öğretimi; özelde kardeş bir İslâm dünyası, genelde dost bir insanlık idealini gerçekleştirmek için görevini yüklenir. Bunun için Arapçanın maksat ve yöntemini öğretecek usul ilmi çok iyi bilinmeden yapılan Arapça eğitimi-öğretimi bu ideale hizmet etmekten uzak, sadece yalın bilgi ve birikim kazanmaktan ibaret kalacağından gerçek anlamda Arapça bilmek olarak nitelendirilemez. Doğal olarak her ilmin öğrenim gayesini, işletim sistemini, öğretim yöntemini ve ilimle ilgili her şeyi usul ilmi belirler. Günümüzde çoğunlukla *"giriş"* kelimesiyle ifade edilen

1 Osman Turan. *Türkiye'de Manevî Buhran, Din ve Lâiklik*. Ankara, 1964, S. 176-177.

usul ilmi; "Tefsire Giriş", "Tarihe Giriş", "Hukuka Giriş" gibi yöntem bilimleri ile asıl bilim alanı arasında bağlantı yollarını öğretir, bilim alanına geçiş hazırlıkları yaparak hedefi gerçekleştirir.

Evrensel İslâm ideali fikrinin, tüm insanlığa hizmet için yeni oluşumu ve gelişimi ortak bir dil olan Arapçaya muhtaçtır. Ancak bu hiçbir zaman yüzeysel, derinliğine olamayan, evrensel niteliklerden ve usul bilgisinden yoksun olan bir Arapça eğitimi değildir. Aksine Arapça eğitimi, İslâm'ın evrensel idealini yansıtabilen, müslümanları dinî, medenî ve iktisadî bağlarla birbirlerine bağlamayı başarabilen bir nitelikte olması gerekir. Yani tüm dünyaya İslâm'ın evrensel mesajını iletebilecek güçte bir Arapça öğretimiyle başarılabılır. Arapçanın öğretimine hizmet eden yöntem ve araçlar, insanlığın muhtaç olduğu İslâm'ın ideali olan insanlık sevgisini ve dünya barışına da hizmet eder. Hatta iletişim gücünden faydalanılarak milletler arasındaki anlaşmazlık ve nefretlerin ortaya çıkması da engellenabilir veya var olan düşmanlıklar çözülebilir. Elbet bu evrensel insanî görevleri yerine getirecek olan Arapçanın çağdaş pedagojik yöntemlerle donanımlı olması da gerekir.

Arapça Eğitimiyle İslâm İdealinin İnsanlığa Ulaşma Yolları Bulunabilir.

Arapça milli bir dil değildir, tüm müslümanların ortak din dilidir. Yani insanlığın evrensel dini olan İslâm'ın evrensel mesaj dilidir. Bunun için İslâm, Arapçanın ilmi ve objektif bir şekilde tahsil ve terbiyesine özel önem verir. İşlevine uygun Arapça öğretimi, ancak tüm müslüman ulusların katılımıyla merkezi bir sistemle gerçekleştirilebilir. Buna hazırlık için önce uluslar arası müktesebatın derlenerek geliştirilmesi gerekir. İlk teşebbüsü İslâm ülkelerinin Arapça öğretmeni teşkilâtlarının başlatmaları ve

uluslar arası düzeyde Arapça eğitim uzmanlarının İslâm Konferansı Örgütü (İKÖ) vasıtasıyla her düzeye uygun evrensel Arapça öğretim programının hazırlanarak hayata geçirilmesi için bir araya gelerek ortak çalışmalara başlamaları gerekir. Arapça eğitiminin, İslâm kültürünün mükemmel bir terkibinden oluşacak bir şekilde ve günün ihtiyacı olan küresel boyutta ve her ihtiyaç sahibini kucaklayacak bir çerçevede öğretilmelidir.

İnsanlığın medenî ve sosyal gelişimine uygun Arapça öğretimi komprimesi yapamayan eğitim; eksik, kusurlu, defolu ürünler ve tüm insanlık için iki büyük zararlı üretir:

a. İslâm'dan alacağı ilâhî mesajdan insanları mahrum eder.

b. Müntesiplerini ilâhî mesajı tam ve doğru anlamaktan mahrum eder.

Dünyanın yaşadığı bu iki olumsuzluk sebebiyle barış ve esenlik dini İslâm, gayrimüslimlerin nazarında (hâşâ yüz bin defa hâşâ) terör dini gibi yanlış algılanabilir. Vahyin fıkıh esaslarıyla belirlediği kulluk dini olan İslâm, kendisini müslüman gören bir takım zümrelerin nazarında hevâ ve heves (hâşâ yüz bin defa hâşâ, nefis ve şeytan) dini gibi algılanan ciddiyetsiz bir hal alır. Çağdaş nitelikli bir Arapça eğitimi; bir yandan geçmişin tüm yanlış düşünce ve gelenek kalıntılarının olumsuz etkilerinden İslâm terbiyesini korur, diğer yandan da yanlış bilgilenmenin sebep olacağı hevâ ve hevese kul olma tehlikesinden kurtarır. Bu nitelikteki Arapça öğretimi, insanlık idealine hizmet edebilen bir özellik kazanır, tek vücut İslâm milletinin

teşekkülüne ve dost bir dünyanın kuruluşuna rehberlik yapar.

Arapça gereken usulle öğretilirse sade bir bilgi, bir terbiye aracı olur ve insanların yaratılışında bulunan milliyet gibi olumsuz etki gösterebilecek duyguların İslâm toplumunda başkaları aleyhine olumsuz gelişimini önler. Müslümanların birbirlerine karşı hak ve görevlerini algılamalarını sağlar. Bundan dolayı Arapçanın şu veya bu ideoloji için bir vasıta olarak kullanılması endişesi, hiçbir mantık ilkesiyle bağdaşmayacak bir deli saçmasıdır. Gerçekten gayesi İslâm'ı olduğu gibi iletmekten ibaret olan Arapça öğretimi, aracılık yaptığı hedefin kutsiyetiyle bağdaşmayan herhangi bir ideal uğrunda zorlanamaz ve asla bu yüce görevden basit bir araç düzeyine indirilemez. Bundan dolayı sadece İslâm idealiyle ilgili hakikatler ve gayelere hizmet etmesi gereken Arapça öğretiminin, maksada aykırı bir gaye için ne zorlanmalı ne de kullanılmıdır.

Arapça, İslâmî eserleri orijinal dilinden okuyup doğrudan kendi yetenekleri gücünde anlama ve analiz etme imkânını kazandırır. Bunun için Arapça öğrenmek, sadece yaşayan bir dili iletişim maksatlı kullanımını öğrenmekle sınırlı kalmaz. İnsanın hayata bakışını değiştirerek basiretini geliştirmesi ve geleceğe yönelik yeni ufuklar açarak çok boyutlu bir değişim yaşamasını sağlar. Arapça bilgisinden yararlanarak, insan hayatı vahyin duru ikliminde düzenlenebilir ve evrensel mutluluğun şekillenmesine zemin hazırlanabilir. İnsanlık İslâm'la ahenkleşen Arapça öğrenimiyle dünyayı yeniden gerçek mutluluk yuvasına çevirebilir.

KİŞİSEL GELİŞMEK-1

İnsan diğer varlıklara nispeten farklı olarak dünyaya gönderilmiştir. Diğer varlıklar bu dünyaya ne yapmaları lazım geldiğini adeta öğrenmiş bu dünyada yapacakları işler için tam teşekküllü donatılmış bir şekilde dünyaya gönderiliyorlar. Mesela yumurtadan çıkan bir civciv eğer serçe yavrusu ise çok kısa sürede uçmaya başlıyor adeta uçmayı öğrenmiş ve artık tecrübe etme zamanı diyor ve uçuyor eğer o civciv bir ördek yavrusu ise oda uçmak için uğraşmıyor. Çok kısa bir sürede yüzmeye başlıyor. Eğer o civciv bir tavuk yavrusu ise ne uçmaya ne de yüzmeye çalışıyor çünkü hem yüzemeyeceğini biliyor hem de uçamayacağını. Bütün varlıkları incelediğimizde insan hariç sanki bu dünyadaki yapılacakları işi öğrenip gelmişler hatta neyi yapıp neyi yapamayacaklarını da biliyorlar. Sanki başka alemde öğretilmiş öyle bu dünyaya gelmişler. Evet hayvanat ve nebatat bu şekilde peki insan herşeyi öğrenmeye muhtaç. O lazım olan şeyleri ömrünün sonuna kadar öğrenmeye devam

ediyor ve çoğu zaman ömrü bile kafi gelmiyor. Görünüşte bu kadar cahil iken insana yüklenen vazifelere bakıyoruz. Çok büyük, çok kutsi bu vazifelerden birkaçını zikredelim: muhatab-ı ilahi (Allahın muhatabı) eşref-i mahlukat (mahlukatın en şerefli) halife-i arz (yer yüzünün halife-si) ainey-i esma-yı ilahi (Allahın isim ve sıfatlarının ayinesi) vs. Gibi sayamayacağımız çoklukta ve büyüklükte kutsi vazifenin muhatabı olmuş insan evet bu vazifelerin veriliş gayes insanın neleri yapabileceğinin de gösteriyor aslında, bununla birlikte burada önemli bir nokta öncelerde ve şimdilerde bir kısım kişisel gelişim uzmanları ve yine bir kısım psikolog ve sosyoloğun nazarından kaçmış vaziyette ki insana bir firavunluk verip onda emaneten verilen kabiliyet ve kapasiteleri kendinin öz malı gibi telakki edip ettirmek istiyorlar. Bir ayna olsa güneşe tutulsa aynada güneş gözükür. Bir kısım özellikleri de gözükür; yalnız hiç bir zaman ayna güneş olamaz, güneş gibi işler de yapamaz. İşte asıl önemli olan da bu, biz insanlar büyük bir lutfu mazhar olmuşuz Allah'ın isim ve sıfatlarına ayna olma şerefıyla şereflenmişiz. Hem de bütün mahlukata denk bir ayna. Fakat güneşi göremeyen gözler aynayı güneş zannederler ve insanı firavunlaştırmaya başlarlar "sen yaparsın" insan isterse her şeyi yapar, herşey insanın elinde gibi sözlerle insana verilen firavunluğu ilan etmek isterler. İnsanın bir ayna olduğunu unutarak. Elbette Allah'a ayna olmak onun isim ve sıfatlarını tanımnaya çalışmak tanıyacak hüvviyete sahip olmak insanı çok kıymetli kılar, ve kılmıştı. Elbette bu cihetle

Allah'a muhatab olmak çok şeyleri yapabilecek bir kapasitenin var olduğunu da gösterir insanda. Bu hakikati bilen kişisel gelişim uzmanları ve piskolg sosyolglar "insan isterse Allah'ın izniyle çok şeyleri yapabilir" der. Aslında İslam'ın öğretisi de insanı en nihayi kapastesine ulaştırmaktır. Bunun en güzel örneği peygamber mucizeleridir Kuran-ı Kerim'de anlatılan peygamber kıssaları sadece bir nasihatten ibaret değildir. Aslında şunu da Kuran ders verir. Ey insan Musa (as) asasıyla yerden su çıkardı siz de uğraşın artezyeni bulun ve yerden suyu çıkarın Süleyman(as) Belkıs'ın tahtını birkaç saniyede kilometrelerce uzağa taşıdı siz de uğraşın ışınlamayı bulun diye ders verir. Peygamberlerin mucizeleri insanlığa ilham kaynağı olmuş ve Kur'an bunları bize anlatırken bir ders olarak anlatmıştır. Burda tabiki insanın acizliği ve fakirliğini unutmaması ve çalışmalarını bir dua kabul etmesi lazım.

Gözüyle göremediği küçük- lükteki bir mikroba yenilen insan kendini bile hala biyolojik psikolojik vs tanıyamayan insan, istek ve emelleri bu dünyaya sığmayan insan, yerdeki küçük mikroptan korktuğu gibi gökteki kuyruklu yıldızdan korkan insan her şeyden elem duyabilen insan ve sonunda ölüme mahkum olan insan eğer kendini firavun gibi şişirirse bir sinek onu patlatıverir.

Kendini bilen Rabbini bilir (accini fakrını ve neçin bu aleme geldiğini)

Ey insan, accini unutursan kendini ayna değil güneş gibi görmeye başlarsan firavunlaşırsan bil ki bir sinekte senin için yaratılacak.

Ey aziz insan accini bilip Allah'a ayna olduğunu idrak edip vazifelerini yaparsan şu yazıyı okuyan gözlerinle onun güzelliklerini cennetini hatta cemalini görebilecek kadar kişisel gelişirsin. Bir cennette senin için yaratılacak.

ANKARA
Özel AZİZİYE
EĞİTİM KURUMLARI 1995

ANADOLU LİSESİ - LİSE - AYYILDIZ İ.Ö.O - ANA SINIFI

**Başarılı öğrencilere
%100'e varan
indirimler**

**YGS'de
%100
Başarı**

Okulumuzu e-kılavuzdan tercih eden öğrencilere öncelik tanınacaktır.

- ✓ Karakter-Kültür Eğitimi
- ✓ AB Projeleri Çalışmaları
- ✓ Üniversiteye ve SBS'ye Hazırlık
- ✓ Nezih ve Huzurlu ortamda yurt imkanı
- ✓ Ankara'nın Her Yerine Servis İmkanı
- ✓ Toplam Kalite Yönetimi
- ✓ Bireysel ve Kitlesel Başarı

Kültür Ödülleri

2009 Yılı Türkiye Şampiyonu Güreş Takımımız

Bahar Şenliklerimiz

2009 Yılı Ankara Şampiyonu Basketbol Takımı

Demetevler Mah. 360. Cad. (8. Cad.) No:19 Yenimahalle - ANKARA
www.azizielisesi.com Tel:335 33 57

UZAKLIK VE YAKINLIKTAKİ İNCELİKLER

**Birbirimize sırt
döndürmeden,
dava aşkını
söndürmeden,
azim rüzgarını
dindirmeden son
nefesimize kadar
insanlık adına
insanlara yakın
olmamız ve onlara
hizmet etmemiz
gerekir.**

Hayat baştan başa sinsi tuzaklarla doludur. İnsan bir tuzaktan diğer tuzağa düşmemek için akıllı, uyanık, dirayetli, cesaretli ve ferasetli olmalıdır. Birbirimize sırt döndürmeden, dava aşkını söndürmeden, azim rüzgarını dindirmeden son nefesimize kadar insanlık adına insanlara yakın olmamız ve onlara hizmet etmemiz gerekir.

Davası olmayanın sevdası, sevdası olmayanın kavgası, kavgası olmayanın da mücadelesinin olmayacağı çok iyi bilinmelidir. Kim kime ne kadar uzak ve ne kadar yakın bunu net bir şekilde kestirmek ve ölçüye koy-

mak mümkün değildir. Ancak bazı veriler, bazı değerler ve bazı bilgilerden yola çıkarak her şeyin bir düzeni, bir kuralı ve bir ölçüsü olduğunu da unutmamak gerekir. Zor zamanın adamı olmakla kolay zamanın adamı olmak bir değildir. Dostlardan uzaklaşmak düşmanlara yakın olmak, barışa, kardeşliğe koşmakla, kavgaya ve savaşa koşmak da bir değildir.

Tek taraflı güven güven de değildir. Ölçü; hislerimiz, arzu ve heveslerimiz olmamalıdır. Bizi biz eden değerlere yakın olup dostluk çirasını yakmak, kardeşlik mumunu hiç söndürmemek üzere tutuşturmalıyız.

Benlikleri bırakıp biz olmalıyız. Geleceğe ışık saçan iz olmalıyız. Zaten dost dediğin dostuna diken olup batmaz, ateş olup yakmaz, hain olup satmaz, dalkavuk olup aldatmaz, terk edip yalnız bırakmaz, derdine dert katmaz, çaresizce bir kenara atmaz.

Ne yazık ki çoğumuz bize hep zararı olan ve bizden bir gün uzaklaşacak olan şeylere yaklaşıyoruz. Oysa bize her zaman faydası olan ve bizden hiç ayrılmayacak olan şeylerden de uzaklaşıyoruz. Gündüz geceye, gece gündüze yakın. Zaten insanın gücü bir nefeslik andır. Tam hayata tutunayım derken hayattan uzak kalmak an meselesidir. Bu nedenle zamanın küreğini boşa çekmemek, fırsat tohumunu zamansız ekmek gerekir. Hayat ırmağı kurumadan, can pınarı susuz kalmadan, yanan ömür mumu sönmeden, ümit güneşi batmadan, karanlıklar çökmeden bizi yaratan, yaşatan ve hayat veren emirlerini yapıp O'na yaklaşmalıyız.

Her zaman hayatı ölümün habercisi, çilelerle mücadelenin manifestosu, yeniden dirilişin kesin kanıtı olarak görmemiz gerekir. Aciz aklın terazisiyle değil, gerçek hakkın terazisiyle olaylar çözüme kavuşturulmalıdır. Yakını bilemeyen, uzağı göremeyen olgunlaşıp kemale eremeyen, kendi nefisini yüce tutan mücadeleyi baştan kaybetmiş demektir.

İnsan çok sevdiği, değer verdiği şeylere daha yakın; sevmeyi, değer vermediği şeylere de uzaktır. Kimi mesleğine, kimi aşına, kimi eşine, kimi işine, kimi çocuğuna ve arkadaşına sevgi ve muhabbet gösterir. Bunlar uzakta olsalar da bir şey değişmez.

İnsan Hakk'a yaklaştıkça batıldan uzaklaşır. Batıla yaklaştıkça haktan uzaklaşır. Balık sudan ayrı yaşayamadığı gibi, insanın ruhu ve bedeni Rabbinden uzak yaşayamaz. Yaşasa da huzurlu ve mutlu olamaz. Hz. Mevlana bunu ne güzel ifade etmiştir: "Bedenin

bu dünyadandır, gönlün de öteki dünyadan. Bedenin dostu eğlence, heves, şehvet ve aşırılıklardır. Gönlün dostu da Haktır. "

"Yanımdaki Yemen'de, Yemen'deki yanımda..." ifadesi de bunu açık seçik ortaya koyar. Örümcekler ağına; kuşlar yuvaya; kelebekler, arılar çiçeklere; sinekler, böcekler de pisliklere yakındır.

Hasretiyle yandığımız bizden uzak kalan dostlarımızla yaklaşıncaya bazen o muhteşem sevgi kayboluyor. Bazen de yanı başımızdaki dostlarımızı düşman, düşmanlarımızı da dost görebiliyoruz. Gerçek dost uzakta da, yakında da dostunun özlemiyle, hasretiyle yanıp tutuşmalı; kavgadan, gürültüden uzak olmalıdır. Ancak bu kolay bir iş değildir. Bu ruh, gönül, vicdan, sevgi, saygı, aşk işidir. Bunu herkes başaramaz.

Allah Resulü (S. A. V) bu ölçüyü çok güzel koymuş: " Dostunu çok sevme bir gün düşmanın olur. Düşmanına da düşman gözüyle bakma bir gün dostun olur."

Zaten kalp fani nimetlerin kasesi, beden gafletin masası, boş işler aklın tasası, yapılan işler şeytanın yasası olunca insan kime

uzak ve kime yakın olacağını bilemez.

İnsan kendini yücelten ve saygın kılan değerlerin peşine koşmalı, kendisini huzursuz ve mutsuz edecek şeylerin peşinde asla koşmamalıdır. Diğer taraftan yukarıdakiler aşağıdakilere, aşağıdakiler yukarıdakilere ulaşmayınca sevgi ve saygı yolundaki engel taşları çoğalır ve dostlar arasındaki mesafe uzaklaşır.

Hiç unutulmamalıdır ki hayatın altın kuralları bize hayatı sunan Allah'ın emirlerinde mevcuttur.

Dinin diriltici nefesini aşkla solumadan, merhamet, şefkat ve rahmet yağmurlarıyla gönüller sulanmadan, yüce Kur'ana sarılmadan, kötülüklerle küsüp darılmadan, kulluk şuuruna varılmadan, menfaat ve çıkar savaşlarından, kin ve haset tuzağından, nefis ve şeytanın hilelerinden asla uzak kalınmaz.

O halde uzun soluklu olan şu hayatta sevgi, şefkat ve merhamete yakın, kin ve nefrete uzak, dostlara yakın düşmanlara uzak, ilme yakın cehalete uzak, güzelliklere ve iyiliklere yakın kötülüklere uzak, adaletle yakın zulme uzak olmamız gerekir.

EY GENÇLER!

RUHLARINIZI GIDASIZ BIRAKARAK MI NEFİSLERİNİZİ TERBİYE EDECEKSİNİZ?

İnsan hem hayra, hem şerre yönelebilecek özelliğe sahip iki kutuplu bir varlıktır. Bu kutuplar; nefis ve ruhtur. İnsan bu kutuplardan birini tercih etmesine göre şeytanlaşabilir de melekleşebilir de.

Kur'an'da insanın yaratılışıyla ilgili ayetlere dikkat ettiğimizde; İnsan tasvir olunup yaratılışı tamamlandıktan sonra Allah ona ruhundan üflemiş ve meleklerle önünde secde etmelerini emretmiştir.

"Ben, onun yaratılışını tamamladığım ve ona ruhumdan üflediğim zaman, siz hemen onun için secdeye kapanın. "¹, "Sonra da onu düzeltip bir biçime soktu ve ona ruhundan üfledi. Sizin için de kulak, gözler ve gönüller var etti. "²

Allah bu ayetlerde Ruh'u biz-zat kendi zatına nispet etmiştir. Buradaki "Ruh" sadece hayat anlamını içermez. Ruh insanı bir

şahsiyet sahibi haline getiren ve ona Allah'ın halifesi liyakatini kazandıran, onun düşünce ve şuur sahibi, iyiyi kötüden, faydalıyı zararlıdan ayırma kabiliyetleri ile muttasıf kılındığını ifade eden, bu ulvi hasletleriyle de yeryüzündeki diğer yaratılmışlardan ayıran bir mana vardır.

İkinci ayetteki zikredilen "kulak, gözler ve gönüller" in fonksiyonlarını icra kabiliyetinin insan cesedinin yapısını oluşturan maddeden değil, bizzat Allah'tan, O'nun üflediği Ruh'tan olduğunu gösterir. Yani, İnsan bilgiyi Allah'ın ilminden, hikmeti Allah'ın hikmetinden ve yetkiyi Allah'ın otoritesinden almaktadır. O, bunları ilimsiz, hikmetsiz ve yetkisiz bir kaynaktan almamaktadır. İnsanı "Allah (c. c)'in yeryüzündeki halifesi"³ mertebesine ulaştıran bu özelliğidir.

Nefis, her bir varlığa, diğerlerinden ayrı nitelikte bir benlik kazandıran yöndür ve maddi ha-

yatın da kaynağıdır. Kur'an'da nefis, her bir varlığın kendisi, "ene"si anlamında kullanılır. "Her nefis ölümü tadıcıdır. "⁴ Ayeti kerimesi ve buna yakın anlamlar ifade eden ayetlerde bu hususun çok açık ifade edildiği görülür.

Her varlığın ayrı bir nefsi vardır. Toprakta yaratılmış olması hasebiyle kendisinde onda bulunan her varlıktan bir özellik bulunan insan nefsi de madeni, bitkisel ve hayvansal unsurlardan oluşur.

Hareket, görme, yürüme, duyma, tatma, Acıkma, susama, şehvet, cinsel arzu gibi duyular nefsin hayvansal duyumlarıdır. Özümleme, sindirme ve boşaltım gibi fonksiyonlar nefsin bitkisel fonksiyonlarıdır. Nefsin bu duyum ve fonksiyonları onun hayatını sürdürmesi için gereklidir, bunlar olmadan hayat olmaz.

Hayatını sürdürmesi için bu saydıklarımıza ihtiyacı olan nef-

sin; zayıflık, ümitsizlik, emelsizlik, sevgisini ve nefretini kontrol edememe, kendini beğenmişlik, çabucak şımarma, haddi aşma, inkâr, nankörlük, acelecilik, başboşluk, münakaşa, gösteriş, şüphe, kararsızlık, cehalet, gaflet, aldatma, yalan iddia, sabırsızlık, şikâyet ve yakınma, isyankârlık, inatçılık, tahakküm, açgözlülük, hırs, cimrilik, mala düşkünlük vb. birçok ta zaafı vardır. Nefsin zaafı aynı zamanda şeytanın da tuzaklarıdır. Yoksa şeytanın insan üzerinde asla bir yaptırım gücü yoktur. Cebir ve zor kullanmaya da kudreti bulunmamaktadır.⁵ Ama o melun hep bu zaafı silah olarak kullanıp insanı Hak'tan saptırır.

Böylece insan nefsi yoluyla şeytanla temasa geçer. Dolayısıyla nefsi insanın içinde adeta şeytanın yani en büyük düşmanın merkez üssü gibi olur.

Nefsini bu zaaflarından arındırarak şeytana tuzak olarak kullandırmama çabasına ve bu çabalarda kazanılan başarılarla ise "Nefis Terbiyesi" diyoruz.

Peki, nefisler nasıl arınacak? Nasıl terbiye olacak?

Nefsimizin hayatîyetini sürdürmesi için saydığımız ihtiyaçlarını zaafına yenik düşmeden karşılamak gerekir. Yani başka bir ifadeyle nefsin gıdaya ihtiyacı var. Nefsin gıdaya ihtiyacı olur da ruhun ihtiyacı olmaz mı? Elbette ruhun da gıdaya ihtiyacı vardır.

Şu halde bu iki unsurdan hangisinin gıdasını iyi verirsek o güçlenir ve bedene hükmeder.

Allah'ın ruhundan üfleyip yattığı insan ruhunun gıdası bir başka ruhtur. O ruh ise Kur'an'dır. "Böylece sana da biz kendi emrimizden bir ruh (Kur'anı) vahyettik. Sen, kitap nedir, iman nedir bilmiyordun. Ancak biz onu bir nur kıldık; onunla kullarımızdan dilediklerimizi hidayete erdiririz. Şüphesiz sen, dosdoğru olan bir yola yöneltip iletiyorsun."⁶

Ruh bu gıdayı bulunca hayat bulur, güç kazanır, bedene hükmeder, insan; İnsanı Kâmil olur, yüklendiği Allah'ın yeryüzündeki halifelîği emanetini taşıyabilecek kapasiteye ulaşır. İnsan ruhuyla, meleklerle temasa geçer, ruhu adeta meleklerle. Bu gerçeği Rab-bimiz; "Ey iman edenler, size hayat verecek şeylere sizi çağırdığı zaman, Allah'a ve Resulüne uyun."⁷ ayetiyle ifade buyurmaktadır.

Hz. Aişe (r. a) annemize "Rasûlullah (s. a. v) ın ahlakı nasıldı?" diye sorulduğunda; "Siz Kur'an okumuyor musunuz? Onun ahlakı Kur'an'dır." Diye cevap verdiğini biliyoruz. Bu cevap Sünnetin de ruhun gıdası olduğunun bir beyanıdır aynı zamanda. Ayrıca; Ruhun gıdası olan Kur'an bir zikir olduğu gibi⁸, Namazın da en büyük zikir olarak ruha gıda olduğu beyan edilmiştir⁹.

Kur'an'la ve Allah Resulünün sünnetiyle hayat bulanlar artık bambaşka bir hale bürünürler.

"Onlar ki, namazlarında huşû içindedirler, boş ve yararsız şeylerden yüz çevirirler, zekat (vazifelerini) yerine getirirler, iffetlerini korurlar, emanetlerine ve ahitlerine riayet ederler ve Onlar, namazlarını da (titizlikle) korurlardır."¹⁰

Kalp; Ruhun, imanın ve aklın merkezidir. kalpler ancak Allah'ın zikriyle gıdasını bulur. Gıdasını alan bu kalp Allahın ayetleri kendisine okununca titrer, ürperir ve içinde taşıdığı iman kuvvetlenir ve gerçek mü'min payesine erişir.¹¹ Kalbinin üzerinden onu katılaştıran perdeler yavaş yavaş sıyrılmaya başlar. Yedi tane olan bu perdelerden her biri sıyrıldığında "Dön Rabbi'ne razı olmuş ve razı olunmuş olarak"¹² sırrına mazhar olur.

İnsanlarımız, bilhassa gençliğimiz ne kadar yanlış şeylere yönlendirildi ve yönlendirilmeye devam ediyor. "Müzik ruhun gıdasıdır, " "Dünyaya bir daha mı geleceksin hayatın tadını çı-

kar" vs. gibi nefsi azgınlaştıracak şeylerin peşinde kaç kuşak nesil boşu boşuna heba edildi. Dindar gençliğimiz dahi nefsin zaafıların peşine düşürüldü.

Bu noktada şu soru hemen akla gelebilir. "Peki, nefsin ihtiyaç ve arzularını hiç yapmayacak mıyız?" elbette yapacağız ancak; sadece ihtiyacını karşılayacak kadar, onu güçlendirip azdıracak, ruhumuza galip getirecek kadar değil.

"Oruç kalkandır. " buyuruyor efendimiz (s. a. v) niçin kalkan? Çünkü mümin oruçta nefsin gıdasını olması gereken miktara indirir, ruhun gıdasını azami seviyeye çıkartır. Dolayısıyla ondaki iman, akıl ve muhabbetullah zirve noktaya ulaşır, nefsin zaafılarından uzaklaşır da onun için.

İnsan bu şekilde maneviyatını güçlendiren ve rûhi kalitesini yükselten faziletlerle dolunca şeytan artık ondan çekinmeye başlar ve onunla karşılaştığında yolunu değiştirir. Nitekim Hz. Ömer bunun en güzel örneğidir. Hz. Peygamber ona hitaben şöyle demiştir: "Ey Ömer, şeytan asla seninle karşılaşmaz. Sen bir yoldan giderken, o muhakkak senin yolundan başka bir yola yönelir gider."¹³

"Andolsun, onu tezkiye eden kurtuldu."¹⁴

Dipnotlar:

1. Hicr Sûresi; 29
2. Secde Sûresi; 9
3. <?> Bakara Sûresi; 30
4. Al-i İmran Sûresi; 185
5. İbrahim Sûresi; 22
6. Şura Sûresi; 52
7. Enfâl Sûresi; 24
8. Tâ hâ Sûresi; 124
9. Ankebût Sûresi; 45
10. Mü'minûn Sûresi; 2-9
11. Enfâl Sûresi; 2, 3
12. Fecr Sûresi; 27
13. Buhârî, Fedâilü'l-ashâb, 6; Müslim, Fedâilü's-shâbe, 2; Ahmed b. Hanbel, I, 171, 182
14. Şems Sûresi; 9

Mefkureci Öğretmen Zeki Soyak Hoca Efendi

Bir toplum ki evlatlarını, kendi çocuklarını inançları doğrultusunda değişmeyen değişmezleri doğrultusunda eğitmiyor, Allah Teala'yı tanıtıyor, Rasullullah (sav)i tanıtıyor, İslamı, İslami gerçekleri öğretmiyor ise o toplum, o millet kendi eliyle kendi felaketlerini hazırlıyor demektir.

Zeki Soyak

O ömrünü Allah yolunda hizmete adamıştı. Nevşehir İmam Hatip Lisesi'nde müdür olarak göreve başlayınca okulda ve öğrencilerde İslami şuur noktasında farklılaşma kendini hissettirdi. Çünkü o çok disiplinli ve planlı hareket etmeyi seven bir idareciydi. Hafta başlarında ve haftanın sonunda İstiklâl Marşlarından önce mutlaka öğrencileri bilgilendirici, şuurlandırıcı ve yönlendirici konuşmalar yapar, kendisi de söylediklerini hayatında uygulardı. Talebelerini çok severdi. Onlara bir baba gibi davranır, her türlü maddi ve manevi ihtiyaçlarını karşılamaya çalışırdı. Bunların hemen hemen pek çoğunu kendi imkanlarıyla sağlardı. Paraya önem vermez, para biriktirmeyi asla sevmezdi. Para için şöyle derdi. "İki yerde lazım oluyor. Biri Hac ve umre yapmak için, diğeri ise fakir öğrencilerin ihtiyaçlarını karşılamak için."

O okulda görevini yaparken sosyal hayata da yön veriyordu. Cumhuriyet Döneminin müslüman Öğretmenler Derneğini (Mefkureci Öğretmenler) 1975 yılında genel merkezi Nevşehir'de

olmak üzere kurdu. Daha sonra Ankara'ya taşındı. Çok kısa sürede 68 şubeye ulaşarak binlerce üye kaydetti. Çok güzel hizmetlerde bulundu. Türkiye'nin pek çok ilinde dernek adına konferanslar verdi. Mefkureci Öğretmenler Derneği 1980 ihtilaline kadar faaliyetlerine devam etti.

Gerçekten Zeki Soyak Hoca Efendi mütefekkir, mutasavvıf mücahit bir eğitimciydi. Okulda-ki ve sosyal hayatındaki cesareti ve şecaati öğrencilerine daha da güven veriyor, etrafında halka olmaya başlıyorlardı. Gece gündüz demeden öğrencilerle buluşuyor, onları şuurlandırıcı maddi ve manevi sohbetler bazen sabah namazlarına kadar devam ediyordu. Bu samimi ve ihlaslı çalışmalar Nevşehir'de çok güzel neticeler verdi. Bu çalışmalar çevre illerde ve Türkiye'nin pek çok ilinde dikkat çeker hale geldi. Zeki Soyak Hoca Efendi sık sık çevre illerden davetler alıyordu. Tertiplenen konferans ve sohbetlere büyük bir şevkle iştirak ediyor, aslında Zeki Soyak Hoca Efendi'ye Nevşehir küçük geliyordu. Ama o hiçbir zaman isim yapma peşinde olmadı. Şan ve şöhretten uzak durmayı yeğledi. Kendisine gösterilen bu sevgiyi ve iltifatı her zaman tevazu ile karşıladı.

Onun amacı bizi biz yapan dini ve milli değerlerimizle beslenen asrın imkanları ile teşhiz edilmiş, taklitten uzak bir milli eğitimdi. Talebelerinde Kur'an ve sünnete dayalı eğitimi esas alır, onların itikatlarını güçlendirici, ibadetlerini Allah rızası için yapmalarını esas alan, bilgilendirme, yönlendirme ve uygulama yöntemleriyle hareket ederdi. Talebelerini hiç ihmal etmez Türkiye'nin neresinde olurlarsa olsunlar onları ziyaret ederek motive eder, hizmete devam etmelerini sağlardı. Zaman zaman telefonla arar, hâl ve hatırlarını sorar her türlü dertleriyle hemhâl olmayı severdi. Seyahat etmekten hoşlanırdı. Türkiye'nin pek çok bölgesine toplu ziyaret-

ler gerçekleştirerek, oralandaki tarihi mekanlar hakkında ve bölgede yaşamış ve yaşayan Allah dostları, ilim erbabı hakkında bilgiler sunar, öğrencilerine o güzel günleri adeta yaşatırdı. İslam ve Osmanlı tarihine karşı çok ilgi ve muhabbet duyardı. Evindeki Osmanlı haritasına bakarak "Hey ecdat!" der, iç geçirir ve o tarihi olayları içtenlikle çocuklarına, torunlarına ve öğrencilerine anlatır, tarih sevgisi aşıldı.

Zeki Soyak Hoca Efendi gençlerin tek kanatlı değil çift kanatlı kuşlar gibi olmalarını arzular, dünya ve ahiret ilimlerini öğrenmeleri için teşviklerde bulunurdu. Bunlar için de teşkilatlanma konusunda önemli çalışmalar yapmıştı. Eğitim konusunda kız çocuklarının da eğitimine önem verir, üzerinde hassasiyetle durulması gereken bir konu olduğunu vurgulardı. Kız çocuklarının mutlaka İslami hassasiyetlere uygun olarak eğitilmeleri, bu konuda tavizkâr olunmaması gerektiğinin altını çizirdi. Bayanlara yönelik İlkadım Dergisi ilavesi olarak Baciyân adı altında bir çalışma başlatmış, tarihteki baciyân bacıların oldukları gibi olmalarını arzu ederdi. Haftalık sohbetlere önem verir, onları bir oksijen çadırına benzetirdi. Evlerimiz birer mektep olmalı diyerek, aile içi eğitime teşvik eder, çocuklarımıza sahip olmamız gerektiğini söyleyerek

"Sizler çocuklarınıza sahip çıkmazsanız dışarıdaki kötü niyetli insanlar sahip çıkarlar" derdi. Öğrencilerine her zaman umut dolu güzel günlerin yakın olduğunu anlatır, hizmet için gayret kuşağını kuşanmalarını söylerdi. Altını çizerek hizmet insanı olmayı vurgulardı.

Talebelerine önem verirken öğretmenlere de büyük görevlerin düştüğünü hatırlatır, öğretmenlerin sevgi, bilgi ve heyecan taşıyan şuurlu bireyler olması gerektiğinin üzerinde dururdu.

"Kalbinde muhabbet ve merhamet olmayan, doğru bilgilere sahip olmayan, kişileri kabiliyetleri istikametinde yönlendirme yeteneğine sahip olmayan kişilerin eğitimci olmaları mümkün değildir" derdi.

Zeki Soyak Hoca Efendi Mefkure isimli eserindeki "İyi Eğitimciler Lazım" başlıklı yazısında şöyle demektedir. "Yapılması gereken en mühim iş : İyi insan, iyi müslüman yetiştirmek olduğuna göre öncelikle iyi eğitimciler yetiştirmek gerekmektedir. İyi eğitimcilerin olmadığı bir eğitim sisteminde iyi insan yetiştirmek mümkün değildir. Eğitimciler mesleklerinin sevdalısı olmalı. Yaptıkları işin şuurunda olmalıdırlar. Sancılı ve sevdalı olmayan eğitimcilerin yapabilecekleri hiçbir şey yoktur."

Çocukta Uyum ve Davranış Bozuklukları

Gelişim süreklidir ve kuşaklar boyunca devam eder. Her kuşak olgunlaştıkça gelecek kuşağı büyütür. Devam eden, birbirini izleyen bu gelişim dönemlerinin neden bir sıra ile meydana geldiği, ne kadarının biyolojik, ne kadarının psikolojik veya ne kadarının toplumsal olarak ortaya çıktığını ortaya koyabilen bir kuram bulunmamaktadır. Yalnız ifade edilmesi gereken nokta gelişim dönemlerinin tüm hayatı kapsayacak şekilde birbirini izleyerek devam ettiğidir.

Çocuklar gelişim süreci içerisinde, her yeni döneme geçtiklerinde yeni beceriler de kazanırlar. Her yeni beceri ise çözülmesi gereken sorunları da beraberinde getirebilir (<http://www.sayhadergi.com>, 02. 09. 2004).

Her şeyin hızla değişip geliştiği, buna paralel olarak yaşam

koşullarının da gitgide karmaşık hale geldiği günümüzde, diğer toplumlarda olduğu gibi, toplumumuzda da birçok değişiklik kaçınılmaz hale gelmiştir. Bu hızlı endüstriyel ve teknolojik gelişmelerin doğal bir sonucu olarak bir yandan değişen değer yargıları ile ahlak kurallarının meydana getirdiği karmaşa, köyden kente göç ve buna bağlı olarak hızlı ve düzensiz kentleşme ve sanayileşme, ekonomik bunalımlar gibi sosyo-ekonomik nedenler; öte yandan, sanayide otomasyonun ulaştığı boyutlar, bireyin kişisel ve sosyal uyumunu olumsuz yönde etkilemekte, yalnızlığını artırmaktadır.

Bu koşullarda iyi bir ruh sağlığı ve dengeli bir kişilik, kuşkusuz bir insanın sahip olabileceği en değerli özelliklerdendir. Konu, toplumumuzun yetişmekte olan en etkin ve üretken kesimi

olan gençlerimiz açısından ele alındığında, genç kuşağın bu özelliklerle donanmış olarak yetiştirilmesi, üzerinde durulması gereken bir olgu olarak karşımıza çıkmaktadır.

Bireyin ruh ve kişilik gelişimini etkileyen birçok etmen vardır. Bunlardan sosyo-kültürel etmenler içinde çocuğun yetiştiği aile ortamı, ana-baba-çocuk ilişkileri ve çocuk yetiştirme yöntemleri önemli bir yer tutar. Çünkü çocuğun doğduğu andan itibaren karşılaştığı ilk çevre olması nedeniyle aile ortamı, toplumsal etmenlerin birey üzerindeki etkilerinin ilk ve en yoğun biçimde görüldüğü yerdir. Her ne kadar çocuk büyüdükçe, ailenin dışındaki okul ve akran gruplarından oluşan çevre de onu etkilemeye başlasa da çocuğun kişilik gelişimi üzerinde ana baba tutumlarının etkisi devam eder. Zira çocuk,

ailesi dışındaki çevreden edindiği yaşantıları, anne ve babası aracılığı ile değerlendirerek süzgeçten geçirir. Bu nedenle, çocuğun bu dönemdeki kişisel ve sosyal uyumunda da ana-baba-çocuk ilişkilerinin niteliği bir temel etken olarak kabul edilir.

Aile içinde sosyal ve duygusal etkileşim açısından başarılı bir çocukluk dönemi geçiren birey, ergenlik dönemi sorunlarını daha kolayca çözebilmektedir. Duygusal ve sosyal etkileşim açısından başarılı bir çocukluk dönemi geçirebilmesi için, çocuğa ilk sosyal uyumunu gerçekleştirirken fiziksel ve sosyal çevreyi deneyerek tanıma olanağının verilmesi, özgür bir aile ortamında yeterince sevgi ve güven içinde büyümesinin sağlanması ve çocuğun gereksinimlerinin uygun bir biçimde karşılanması gerekir.

Davranış bozuklukları gösteren çocuk ve yetişkinlerin özgeçmişleri üzerinde yapılan çalışmalar, ana-baba-çocuk ilişkilerinin bu bozuklukların oluşmasındaki rolünü yansıtır niteliktedir. Örneğin, suçluluğa ilişkin araştırmalar, suçlu çocukların anne babalarının, çocuklarına karşı ihmalci ve hatta reddedici bir tutum içerisinde olduklarını, genellikle fiziksel cezaya başvurdıklarını ve cezalandırma konusunda tutarsız davrandıklarını göstermektedir (Becker, 1964; Berelson ve Steiner, 1964'den aktaran Güneysu, 1982, 3-4).

Birey farklı gruplara uyum gösterebildiği, sosyal tutumlar geliştirdiği ve davranışlarından kişisel doyum sağladığı sürece sosyal bir uyum içerisinde. İyi bir sosyal uyumu etkileyen etmenlerin başında aile gelir. Eğer ailede çocuğun seçeceği modeller zayıfsa, ev dışındaki sosyal uyumları ciddi biçimde engellenir (Yavuzer, 1990, 25). Bu durumda sosyal uyum yetersizliğinin aile ve yakın çevreden kaynaklandığını söylemek yanlış sayılmaz (Sipahi, 1997, 2).

Hızlı toplumsal gelişmelerle aileler, çocuklarını yetişkin topluma hazırlamak ve bu toplumda sorumluluklarını alarak işlevlerini sürdürebilmek için gerekli eğitimi verebilmek açısından yetersiz kalmışlardır (Palabıyıkoglu ve Doğan, 1990).

Yapılan araştırmalar ortaya koymuştur ki; çocukların uyum ve davranış bozukluğu göstermesinde, ailenin sosyo-ekonomik düzeyi, çocukların içinde yaşadıkları çevre ve demografik özelliklerinin yanısıra anne baba tutumları da önemli bir etmendir. Konuya bu açıdan bakıldığında öğrencilerde gözlenen uyum ve davranış bozukluğunun azaltılması ya da tamamen ortadan kaldırılması için anne baba eğitiminin yararlı olabileceği söylenebilir.

Uyum ve Uyumsuzluk Nedir?

Bütün canlıların yaşayabilmeleri ve varlıklarını sürdürebilmeleri için; doğa şartlarına alışmaları, doğanın güçlüklerini yenmeleri, doğa güçleri ile uzlaşarak olumlu bir işbirliği kurmaları gerekir. Bu işlemler dizisine **uyum** denir. Uyumun sağlanmasında sinir sistemi görevlidir. Sinir sistemi içten gelen dürtülere ve dıştan gelen etkilere uygun tepkiler göstererek uyumu sağlar. Sinir sisteminin bu tepki cevaplarına **davranış** adı verilir. Davranışlar uyumu sağlamaya yönelik ise **uyumlu davranışlar**dır. Davranışlar uyumu sağlamıyorsa veya mevcut uyumu bozuyorsa buna **uyumsuz davranışlar** denir. Bu durumda uyum bozukluğu veya davranış bozukluğu söz konusudur.

İnsanlar ve özellikle çocuklar için doğa şartlarına olduğu kadar toplum şartlarına ve kurallarına da uyum sağlamak gereklidir. Çocuğun gerekli uyumu sağlaması toplumsallaşma süreci içerisinde kazanılır. Gelişen bir çocukta, her yeni gelişmenin beraberinde getirdiği değişik şartlar ve güçlükler,

Suçluluğa ilişkin araştırmalar, suçlu çocukların anne babalarının, çocuklarına karşı ihmalci ve hatta reddedici bir tutum içerisinde olduklarını, genellikle fiziksel cezaya başvurdıklarını ve cezalandırma konusunda tutarsız davrandıklarını göstermektedir

çocuk için yeniden başlı başına uyum çabasını gerektirir. Bu yeni duruma alışmaya kadar çocukta uyum sorunları olabilir. Bunlara **gelip geçici uyum bozuklukları** denir. Her çocukta görülebilir. Çocuğun gelişmenin getirdiği yeni şartlara uyum sağlaması ile bu gelip geçici uyum bozuklukları kendiliğinden düzelir.

Gelişmeye tepki olarak ortaya çıkan gelip geçici uyum bozuklukları, eğer öngörülen sürelerde geçmezse, ileri yaşlarda da devam ederse, o zaman bunlara **gerçek uyum bozuklukları** demek gerekir. Bu çeşit uyum bozuklukları ruhsal bir rahatsızlığın veya ruhsal sorunların belirtisi olarak kabul edilir. Aynı zamanda belirli bir gelişme aşamasında veya yaş diliminde görülebilen gelip geçici uyum bozuklukları, başka bir yaşta veya çağda ortaya çıkarsa bu da ruhsal bir hastalık veya sorunlar olduğuna işaret eder. Bunlara örnek olarak parmak emmeyi gösterebiliriz. Bebekler ilk bir yaş içinde parmaklarını emebilirler. Bu doğal bir davranıştır. Ancak bu yaştan sonra da devam ediyorsa veya büyük

yaşlarda ortaya çıkmışsa parmak emme bir hastalık veya ruhsal sorunun belirtisi kabul edilir.

Uyum güçlükleri ve sorunları çocuğun yaşı büyüdükçe sosyal ilişkilerin düzenlenmesinde olumsuz etkiler gösterir. Bu olumsuz durumlar 8-9 yaşından sonra **davranış bozuklukları** adı altında da anılır. Bu nedenle uyum ve davranış bozuklukları deyimi çoğunlukla birlikte kullanılır.

Uyum ve davranış bozukluklarının önemli bir özelliği de, bazen bu bozuklukların zeka geriliği, akıl hastalığı, psikonevroz gibi önemli hastalıkların belirtirelirmaları, bazen de bir hastalık olmaksızın sadece uyum bozukluğu belirtisi olarak görülmesidir. Bu son durumda çocuğun iç dünyasında gizli kalmış bazı sorunların bulunduğunu düşünmek gerekir (Yavuzer, 2001, 145-146).

Uyumlu çocuk, yaşının ve kendi özelliklerinin gerektirdiği bedensel, devinimsel, zihinsel, cinsel, duygusal ve toplumsal davranışları gerçekleştirebilen çocuktur. Her yaşın ve dönemin ayrı gelişim görevleri bulunmaktadır. Çocuk, her dönemin gelişim görevlerini başarıyla gerçekleştirdiğinde hem yaşından beklenen uyumu sağlamakta hem de bir sonraki dönemin gelişimi için gerekli olgunluğa ulaşmış olmaktadır.

Her gelişim basamağında çocukların karşılaştığı sorunların bir çoğu, anne babanın desteği ile çözülebilecek niteliktedir. Olağan sorunların bir çoğu, çocuğun desteklenmediği, anne babanın yanlış tutum içinde olduğu zaman büyümekte ve derinleşmektedir.

Meme emzirme, uyku, yemek yeme alışkanlığı kazandırma, meden kesme, idrarını ve dışkısını tutmaya alıştırmak, cinsel eğitim, oyun oynama, öğrenim görme sı-

rasındaki alışkanlıklar yüzünden sonraki dönemlere birtakım sorunların aktarılması, o dönemlerin uyum güçlüklerini katlayarak artırıyor. Örneğin, oyun çağında oyuna doyamamış ya da arkadaşlık ilişkisi kuramamış bir çocuk, okul çağında oyunlara katılmıyor, yaşıtlarıyla yarışmıyor. O çağ olgunluğunun gerisinde kalmış olduğu için uyumsuzluklar yaşıyor.

Çocuklarda görülen ruhsal sorunların kimisi de dış etkenlerden kaynaklanıyor. Aile birliğini ve dirliğini bozan baskılar ve başka zorlayıcı nedenler gelişimi olumsuz yönde etkiliyor. Yapısal yatkınlıklar, olumsuz anne baba tutumları ve olumsuz ev yaşantıları, dış etkenlerle birleşince kalıcı ruhsal rahatsızlıklar ortaya çıkıyor. Kimi zaman bunlardan biri ağırlık kazanıyor, kimi zaman da tümü etkili oluyor ve geçici ya da kalıcı ruhsal rahatsızlıklara yol açıyor.

Bir de aşırı etkinlik (hiperaktivite) gibi çocuğun yapısıyla ya da beyin incinmesinden doğan sakatlıklar gibi bedensel rahatsızlıklarla ilgili sorunlar vardır. Anne baba tutumu, bir tür sorunların da düzelticisi ya da artırıcısı olabiliyor (Bakırcıoğlu, 2002, 117-118).

Uyum ve Davranış Bozukluklarının Nedenleri

Uyum ve davranış bozuklukları, bir grup nedenin ortaya çıkardığı, genellikle gelip geçici bir durumdur. Uyum ve davranış bozukluklarının nedenleri bulunup ortadan kaldırılınca bu durumda ortadan kalkacak ve kontrol edildiği zaman da uyum problemleri ortaya çıkmayacaktır. Her davranışın bir nedeni ve amacı vardır. Birey, her davranışını bedensel, ruhsal ve sosyal yaşamında bir denge sağlamak için yapar. Bize göre anlamsız ve bozuk sayılabilen bir davranış bireyin kendisi için öyle görülmeyebilir. Çünkü

onu öyle davranmaya zorlayan bazı nedenler vardır. Bu nedenler;

- Kalıtımın Etkisi
- Bedensel Nedenler
- Temel Gereksinimlerin Karşılanmaması
- Çevre ve Sosyo-Ekonomik Nedenler
- Yanlış Eğitim

Uyum Bozukluğu Tedavisi

Ailelerin uyum ve davranış bozuklukları konusunda çok bilinçli ve dikkatli olmaları, bir sorundan şüphelendiklerinde bir uzmana başvurmaktan çekinmemeleri gerekir. Psikologlar, anne-baba ve çocukla yapılan ayrı ayrı görüşmelerle sorunun nedenlerini tespit ederler. Çocuğun yaş dönemine, sorunun çeşidine ve şiddetine göre aileye gerekli önerilerde bulunur ve gerek görürlerse çocukla belirli bir süre düzenli olarak görüşerek sorunun ortadan kalkmasını sağlarlar. Ailelerin de amacı uzmanın amacıyla paralel olmalıdır; amaç, uyum ve davranış bozukluğunu ortadan kaldırmak değil bu durumu ortaya çıkaran nedenleri ortadan kaldırmaktır.

KAYNAKÇA:

- * Bakırcıoğlu, R. (2002). *Çocuk Ruh Sağlığı ve Uyum Bozuklukları*. Anı Yayıncılık, Ankara.
- * Güneysu, S. (1982). *Ana babaların çocuklarına karşı tutumları ve çocuklardaki davranış problemleri*. Yayımlanmamış bilimde uzmanlık tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- * <http://www.sayhadergi.com>
- * Palabıykoğlu, R. Ve Doğan, Y. B. (1990). *Alkol bağımlıları ve eşlerinin çocuk yetiştirme tutumlarının değerlendirilmesi*. *Optimal Tıp Dergisi*, Cilt:3, Sayı: 3, s:154-158.
- * Sipahi, C. (1997). *Göçmen Olan ve Olmayan Ortaokul Öğrencilerinin Uyum Düzeyleri*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- * Yavuzer, H. (1990). *Çocuk ve Suç*. Beşinci Baskı. Remzi Kitabevi, İstanbul.
- * Yavuzer, H. (2001). *Ana-Baba Okulu*. Dokuzuncu Basım. Remzi Kitabevi, İstanbul.

2009

2010

2011

2012

Başarı Tesadüf Değildir!

M.E.B. 2011 YILI

"YILIN KALİTELİ EKİBİ"

ÖZEL GENÇLİK İ.Ö.O TÜRKİYE 1.sı

Öğrenmeyi öğreterek gençliği yetiştiren okul

&

"YILIN KALİTELİ OKULU"

ÖZEL ENDERUN LİSELERİ TÜRKİYE 2.sı

Kalitesi ve değerleriyle gençliğin idealindeki "seçkin" okul

Işığı, Kendine duyulan güveni sarsmayan kadrosu,
Aşkı, Geleceğin Gençlik'le geleceğine olan inancı.

Sözün Gücü

Hayat, iman ve cihattır.

Prof. Dr. Necmettin ERBAKAN

**Kelime-i şehadet getirip iman etmekle
her işimiz bitmiyor, tam aksine,
kulluk imtihanımız yeni başlıyor.
Yani kelime-i şehadet, bir nevi,
Kuran programıyla yapılan kulluk
imtihanına, giriş belgesidir.**

Prof. Dr. Necmettin ERBAKAN

**Biz, başkalarının değil, kendi
muhassebemizi yapmak ve hesabımızı
sağlam tutmakla mükellefiz.**

Prof. Dr. Necmettin ERBAKAN

Sevgili Kız Öğrenciler,
Ankara'da
Sıcak ve Samimi
Bir Yuva Mı İstiyorsunuz?

Anadolu Gençlik
Derneği

Ankara Hanımlar Komisyonu

İLETİŞİM: 0507 744 08 38 - 0505 626 37 41

Hasan Aycin

BU DERGİ İLE SATIŞ SORUMLUSUNA GELEN HER AİLEYE PEŞİN SATIŞLARDA % 9 -VADELİ SATIŞLARDA % 4 İNDİRİM UYGULANACAKTIR.

İlgili bakanlıklardan onaylanmış proje ANKARA/AYAŞ bölgesinde, inşaat aşamasında olup 31/12/2012 de teslim edilecektir, 6500 TL'den başlayan 10-15 günlük sabit dönemler tapuludur.

Ayaş da ücretsiz tanıtım ve öğle yemekli turlara katılmak için lütfen İdris Güher'den randevu alınız.

- Fırsat ayağınıza geldi
- Ankara ayaş bölgesinde 5 yıldızlı kaplıca-sağlık-tatil-eğlence telefonun diğer ucunda. Arayın görüşelim.

EK GELİR!:

Bizimle Çalışmak İsteyen Bay-Bayan Arkadaşlar Bu Dergi İle Ankara'da Görüşmek İçin Lütfen Satış Sorumlusundan Randevu Alsınlar.

İDRİS GÜHER
(SATIŞ SORUMLUSU)
0543 729 76 86

BULMACA

[illegible]